

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 52 (520) TORONTO, Ontario 1959 m. gruodžio (December) mėn. 31 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland

Lithuanian Weekly

Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada

Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa

SAVAITRAŠTIS

Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija

941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont., Canada

Aritmetinė linksmybė

Esame pripratę sutikti naujus metus galimai smagiau: su nakties puotomis, muzika, šokiais, sveikinimais bei linkėjimais. Daugelis tam nesigaili nei laiko, nei lėšų ar darbo. Viešbučių svetainės naujų metų išvakarėse būna perpildytos. Didesnėse mūsų kolonijose rengiami net keli ar keliolika puotų-sutikimų. Visi kas gyvas ta proga sujunda vienaip ar kitaip atžymėti naujų metų pradžią ir senųjų užbaigą. Atrodo, kad tai nepaprastas įvykis musų gyvenime, pro kurį negalima praeiti tylomis. Lyginant tai su kitais mūsų gyvenimo įvykiais, susidaro įspūdis, kad nei Vasario 16, nei deportacijų sukaktys, nei Motinos Diena, nei kitos panašios šventės nesusilaukia tokio visuotinio dėmesio kaip Nauji Metai. Pastarųjų sutikimui visada yra ir lėšų, ir laiko, ir noro. Niekas nesiskundžia tokių sutikimų programomis: jų ilgumu, trumpumu ar visišku jų nebuvimu. Rengėjų tokių sutikimų irgi netrūksta. Jie netgi varžosi dėl parengimų, nes žino, kad dalyvių bus ir kad jų duosnumas bus išimtinis. Jie jaučia, kad tai gera proga prieiti prie budriai saugomo dolerio ir jį panaudoti nevien rengimo išlaidoms padengti, bet ir kultūros bei labdaros reikalams.

Kyla betgi klausimas, kas gi sudaro naujų metų linksmybės pagrindą? Kas gi yra sutinkamas taip iškilmingai, entuziastingai ir išlaidžiai? Atsakymo tap ir nematyti. Gal jį turi sutikimų dalyviai, bet kai pažvelgi į jų veidus rytojaus dieną, matyti tas pat pilkumas ir ta pati kasdieninė, netgi nusivylusi, nuotaika. Pastaroji nė kiek neparodo, kad buvo sutiktas kažkas, vertas to triukšmo ir tų išlaidų. Po sutiktuvių visi pripažįsta, kad naujieji metai nesiskiria nuo senųjų ir pasikeičia tiktai skaitmenys, rodą kiek kartų žemė apsisuko apie saulę skaitant nuo tam tikro taško. Išeitų, kad keliamos taurės už sėkmingą žemės kelionę per 365 dienas ir naują josios žygį, kuriame dalyvauja ir planetos gyventojai, senstą su kiekviena diena. Bet ar tai yra pakankamas pagrindas masiniam naujų metų kultui? Neatrodo. Kiekvienas galvojantis įžvelgia, kad jis nėra toks, kad galėtų duoti džiūgavimui turinį. Kai švenčiame pvz. Vasario 16, pabrėžiame savo tautos teisę į nepriklausomybę, skatiname ryžtą kovai už laisvę. Kai minime kuriuos kitus įvykius ar asmenis, aiškiai suvokiame jų turinį. Tuo tarpu naujų metų sutikimas tokio aiškaus turinio taip ir neturi. Tai daugiau aritmetinė linksmybė, teikianti tradicinę progą pažūžt, pasismaginti, su draugais susitikti, pagyventi pakilia nuotaika ir pasikeisti linkėjimais. Tai profaninė tradicija, einanti iš senovinio pasaulio, kur įvairios šventės be puotos sutapdavo su įsimintinais gamtos reiškiniais.

Būdinga, kad krikščionybės liturgijoj naujų metų šventės nėra. Sausio 1-ai dienai yra skirta Jėzaus vardo davimo šventė, kuri visiškai nesiejama su N. Metais. Liturginiai metai prasideda su pirmuoju Advento sekmadieniu ir savo pagrindu turi Kristaus asmenį ir Jo gyvenimą. Civiliniai gi metai yra paimti be turinio, kaip grynai kalendorinis įvykis. Juos ypač akcentuoja sovietinė santvarka. N. Metai joje žymia dalimi atstoja Kristaus Gimimo šventę. Jų proga yra organizuojamos puotos, sutikimai, eglutės, atvyksta rusiškas senelis Šaltis ir pan. Sovietams tai patogu, nes N. Metai yra profaninė šventė, kuri gali būti nesiejama su krikščionybe.

Sunkiau yra suprantamas N. Metų masinis kultas krikščioniškuose kraštuose. Tiesa, juose N. Metai yra laikomi tam tikru laiko slenkščiu, akinančiu stabtelti apyskaitai, apžvalgai, žvilgsniui atgal, bet praktikoje tai daro tik buhalteriai, statistikai, politikai ... Šiaipjau žmogaus gyvenime N. Metai nėra dvasinių reformų diena, nors ir turi socialinės reikšmės. Kaip praeityje, taip ir ateityje ta reikšmė rodysis atitinkamomis formomis, tačiau perdėtas jos špūtimas nėra dvasinio pakilimo žymė. **Pr. G.**

Sėkmingų ir ryžtingų Naujų Metų!

Vatikano išleistas pašto ženklas šv. Kazimiero 500 m. gimimo sukakčiai atžymėti.

Pusė Vilniaus šventovių uždaryta

Po The New York Times korespondento Caruthers Vilniuje lankėsi jau ir kiti užsienio korespondentai. Baltimores dienraščio The Sun koresp. J. Kumpa ten apsilankęs apraso savo įspūdžius keliuose straipsniuose. Kaip ir kiekvienam lankytojui, jam krinta į akis gausios šventovės, kurių Vilniuje esą 33. Deja, tik 10 ar 14 atidarytų, kitos gi uždarytos tikintiesiems ir naudojamos muzėjams, parodoms, skaitykloms ir kompartijos reikalams. Korespondentas turėjęs progos pasikalbėti su šv. Petro ir Povilo bažnyčios klebonu kun. Tarvydžiu, kuris čia dirbąs jau 11 metų, padedamas vieno vikaro; trečiasis kunigas — Juozapas Stankevičius, kalbininkas ir knygų bei senienų mylėtojas, miręs pernai eidamas 97 metus. Pasak klebono, bažnyčia yra laikoma meno paminklu, ir todėl buvusi atremontuota su iš valdžios gauta paskola. Nuo karo ji nedaug nukentėjusi — pataikiusi viena bomba, bet nesprogusi. Architektai rengiąsi išleisti monografiją apie tą šventovę. Šv. Petro ir Povilo parapijai priklausą 9.000 asmenų, jų tarpe daug inteligentų su šeimomis. Pamaldas lanką ir studentai-ės, kurių gausios kepuraitės atrodą kaip grybų laukas. Maždaug pusę parapijiečių sudarą lenkai. Sekmadieniais laikomos 6 pamaldos atskirai lietuviams ir lenkams. Taipgi esą nemažai gudų, kurie atvyksta darbams iš Gudijos respublikos. Jie esą daugiausia meldžiasi. Parapijos vargonininkas esąs elnkas J. Žebrowski, vadovaująs lenkų ir lietuvių atskiriems chorams ir už savo muzikinį darbą laimėjęs nacionalinę premiją. Jis dažnai rengiąs religinius koncertus ir išpildąs **Bacho, Haydno kūrinius. Pamaldoms patarnauti esą 60 altoriaus tarnaičių — lenkų ir lietuvių. Parapijos išlaidoms bei remontams šeimos gausiai aukojančios**

Rašydamas apie šventoves, korespondentas priduria, esą valdžia mano, kad netrukus jų nebereikėsią — senoji karta išmirsianti, o jaunimas nueisiąs su komunistais. Kaip kas bemanytų ir kaip ten bebūtų, sovietinei valdžiai yra gėda paversti šventoves klubais. Tą gėdą stebi visas pasaulis. Jeigu reikia patalpų kultūriniams reikalams, argi valdžia tokia jau vargšė, kad neturi lėšų ir negali pasistatyti? Vilniaus katedros pavertimas muzėjumi yra didžioji komunistų gėda.

Tas pats koresp. pažymi, kad Vilniuje esą 235.000 gyv., kurių apie 30.000 — moksleiviai, gyveną tik laikinai. Žydų esą 15.000. Lietuviai sudarą daugumą, nors esą daug rusų. Gatvių pavadinimai, skelbimai, plaktai, prekių apibūdinimai — lietuvių ir rusų kalbom. Populiari easnti "Neringos" kavinė, įrengta moderniai - vakarietiškai. Maskvos "Izvestija" ją išpeikusi kaip "ekstravagantišką". Prekių pasirinkimas esąs mažesnis nei Maskvoj, bet skirtumas nedidelis. Kainos augštos. Pats miestas jau atsistatęs bei pasiekęs prieškarinį lygį. Taipgi esą auga nauji kvartalai.

Paskutinės žinios iš Lietuvos

Kaišiadorių vyskupijoj padaryti nauji kunigų paskyrimai. Kun. Smolinskis ir kun. Stasiūnas tapo altaristom; kun. Andrikonis paskirtas Pivašiūnų klebonu, kun. N. Švogždys - Milžinas — Kruonio kl., kun. L. Jakubauskas — Inturkės kl., kun. Z. Neciunskas — Žilinų kl., kun. L. Puzonas — Bijutiškio kl., kun. Z. Komaras — Merkinės kl., kun. R. Stundžia — Kauno seminarijos prokuratoriu. Paskyrimai padaryti naujojo vyskupijos valdytojo kan. J. Meidaus.

Du kunigai iš okup. Lietuvos jau atvyko studijuoti Romon. Tai kun. Butkus ir kun. Krikščiūnas, baigę mokslus sovietinėj Lietuvoj. Romoje jiedu gyvena šv. Kazimiero kolegijoje ir gilina teologines studijas.

Petras Rimša, skulptorius, dabar 78 m., viena akim apakęs, gyvenąs,iš pensijos. Jo kūriniai esą paimti "visuomenės", rašo Mizara, o jam už juos davę 200.000 rublių. Nemažai jo kūrinių dingę karo metu Berlyne. Jo butas esąs didelis, bet du kambariai esą paversti muzėjumi.

NEI KARAS, NEI TAIKA

Kalėdine kalba popiežius Jonas XXIII kreipėsi į pasaulį, kviesdamas atstatyti teisingą taiką. Esą po II D. karo susidariusi nei karo, nei taikos būklė, kuri turėtų pagaliau tapti taika. Jis gyrė pastangas valstybininkų, rašytojų, diplomatų taikos labui. Pagrindinis betgi visų trūkumas, kad nesiekama išpildyti taikos sąlygų. Pirmiausia esą reikėtų pašalinti kilūtis, sudarytas pačių žmonių: nedorą propagandą, socialines neteisybes, priverstinį nedarbą, skurdą, ginklų varžybas ir sulyginti moralinę pažangą su technine. Taikos kertinis akmuo esanti Tiesa ("Tiesa jus padarys laisvus". Jon. 8, 32) ir Meilė. Brolybės jausmas turįs būti gyvas visų žmonių širdyse, nes visi esą vienos kilmės ir pašaukti tai pačiai paskirčiai. Dėstydamas taikos įgyvendinimą, popiežius toliau kalbėjo apie asmeninę, socialinę ir tarptautinę taiką. Apie komunizmo grėsmę tiesiogiai jis neužsiminė, bet pabrėžė, kad žmogus negali būti pavergtas valstybės: valstybė sukurta žmogui, o ne žmogus valstybei. Žmogaus pavergimas valstybei esąs taikos ardytojas, nes tokioj santvarkoj žmogus laikomas mašina, preke, gamybos priemone. Savo pamoksle Kalėdų išvakarėse popiežius pareiškė ypač meldžiąsis už kančiančius, pavergtus bei nuskriaustus ir visiems palinkėjo gerovės.

LINOTIPUI PIRKTI VAJUS

"Žiburių" b-vės linotipo skoloms apmokėti vajų dar parėmė šie lietuviškos spaudos rėmėjai:

AUKOJO: po $5 hamiltonietis Kazys Mikšys ir torontietis Vincas Liubinskas; $3 J. Ramoška iš Port Credit; $2 torontietis A.; po $1 kun. J. Tautkus iš Omaha, Nebr., ir Izabelė Conrad iš Whitehorse, Yukon teritorijos.

ŠĖRŲ PIRKO torontiečiai: penkis šėrus už $50 Vaclovas Veikaitis; du šėrus už $20 St. ir A. Kalūzai, Baltic Exporting Co. siuntinių firmos — 849 College St. — savininkai; po vieną šėrą už $10 — Antanas Basalykas, Vytautas Meilus ir Stasys Juozapavičius, buvęs hamiltonietis. Be to, po vieną šėrą nupirko A. Puida iš Longlac, Ont., anksčiau turėjęs taip pat vieną šėrą, ir Hamiltono Lietuvių Sporto Klubas Kovas.

Visiems rėmėjams nuoširdžiai dėkojame. **Vajaus komisija.**

Savaitės įvykiai

Kalėdų proga sveikinamąsias kalbas pasakė visa eilė valstybės vadų. Visi jie reiškė vilti galimos taikos. Anot premjero J. Diefenbakerio, "antlaikinis linkėjimas taikos žemėje geros valios žmonėms yra vienintelė žmonijos viltis"; "aš nuoširdžiai manau, kad šiame atominiame amžiuje 'mylėk savo artimą kaip pats save' nebėra idealas, o praktinė būtinybė". Panašiai kalbėjo prez. Eisenhoweris ir Anglijos karalienė.

— **Vakarų didieji** — Eisenhower, Macmillan, De Gaulle ir Adenauer Paryžiaus konferencijoj nutarė siūlyti Chruščiovui viršūnių konferenciją Paryžiuje balandžio 27 d. Pastarasis kvietimą priėmė, tačiau paprašė naujos datos, nes pasiūlytoji kliudysianti bolševikų šventę — gegužės 1. Jo nuomone, tinkama data būtų arba balandžio 21 d. arba gegužės 4. Vakariečiai kol kas tariasi dėl naujos datos. Galimas daiktas, ji bus nukelta į gegužės mėn., nes anksčiau kliudo vakariečiams kiti įsipareigojimai. Chruščiovas taipgi priėmė siūlymą orgnizuoti eilę viršūnių konferencijų, kurios įvyktų keturiose sostinėse: Paryžiuje, Vašingtone, Londone ir Maskvoje. Svarstyti viršūnių konferencijoje sutarta: nusiginklavimą, Vokietijos ir Berlyno klausimą, Rytų-Vakarų santykius. Paryžiuje įvykusi Atlanto S-gos narių konferencija priėmė didžiųjų planams, nors įsakmiai reikalavo, kad didieji nedarytų sprendimų nesiskaitydami su mažesnių kraštų interesais bei nuomone. Paaiškėjo, kad iš vakariečių politikos išsiskiria Prancūzija, nenoru įjungti savo karines pajėgas į vieningą Atlanto S-gos karinį planą, vadovaujamą vienos vadovybės. Eisenhoweriui nepavyko įtikinti gen. De Gaulle pakeisti savo nusistatymą. Geriau sekėsi ūkinėje srityje; vakariečių didieji sutarė apjungti bendra ūkinė sutartimi 12 kraštų, kuri apimtų ir JAV su Kanada. Tuo būdu norima išvengti ūkinio trynimosi V. Europoj, kur susidarė dvi ūkinės grupės, konkuruojančios viena su kita.

— **Pasienio susikirtimas** įvyko tarp Irako ir Irano — dėl Shatt al Arab upės, kurią sudaro Tigro ir Eufrato santakos vandenys. Ji teka beveik pačia siena, nors jos kontrolė 1937 m. sutartimi priklauso Irakui. Susikirtimui pradžią davė Irako sargybinių apšaudymas Irano laivo, per kurį du asmenys buvo užmušti ir trys sužeisti. Abiejų kraštų vyriausybės pasiuntė karinius dalinius į pasienį. Irano šachas pareiškė norą atsisakyti 1937 m. sutarties, kuri esanti vienašališka ir dargi neleidžianti naudotis savo Korobad uostu, nes jos vandenys priklausą Irakui. Irakas priekaištauja gi, kad buvęs priverstas perleisti 3 mylias upės prie Abadano, kad tuo būdu žibalo b-vės išvengtų mokesčių Irakui.

Londonas. — Britų karo min. atstovas buvo nuvykęs į Bonną išaiškinti, kokių ginklų vokiečiai galėtų pas juos pirkti. V. Vokietija Londone nuo 1958 m. turi specialią pusės bilijono markių sąskaitą, bet jų vis nepanaudoja. Matyt, neapsisprendžia, kaip savo armijas ginkluos.

•

SUMAUSKAS NEATVYKS

Lietuviškąją visuomenę buvo smarkiai sujaudinusi žinia, kad JAV gubernatoriai jau pakvietė sovietinių respublikų premjerus atvykti į JAV. Jei taip, tai jų tarpe turėtų būti ir Lietuvos bei Latvijos su Estija premjerai, nes JAV tų valstybių inkorporacijos į Sovietų Sąjungą nepripažįsta. Dėl to ALT'as buvo net išsiuntinėjęs senatoriams protestą. Dabar pasirodė, kad nei Šumauskas, nei Latvijos bei Estijos premjerai neatvyks, nes nebuvo pakviesti. Gubernatoriai, pasirodo, pakvietė su revizitu premjerus tik tų sovietijos respublikų, kuriose pereitą vasarą patys lankėsi.

KAS NAUJO KANADOJE?

Ateivių įjungimu Kanados gyveniman Ontario prov. rūpinasi specialus komitetas Ontario Welfare Council. Jo iniciatyva yra suorganizuoti regijoniniai komitetai visoj provincijoj, kur yra daugiau ateivių. Jau buvo surengtos atitinkamos konferencijos Kitchener, Windsore ir Kingstone. Pastarojoj konferencijoj dalyvavo apie 200 asmenų, kurių trečdalis buvo naujieji ateiviai. Pagrindinis kalbėtojas buvo V. S. Ready, Kingstono gimnazijos ir amatų mokyklos direktorius. Jis konstatavo, kad čiagimiai naujiesiems ateiviams yra abejingi ir kvietė visuomenės veikėjus neapleisti savo moralinės pareigos pagelbėti nauj. ateiviams įsikurti. Konferencija nutarė: paskirose vietovėse sudaryti imigracijos komitetus, išleisdinti informacinę knygą apie europiečių ir kanadiečių papročius; informuoti ateivius apie prekybą, namų pirkimą, sveikatos apdraudą, darbo reikalus ir kt. socialiniais klausimais; sudaryti progų ateiviams bendrauti su čiagimiais.

•

$1.000 premijas paskyrė Kanados kultūros taryba už geriausius metinius meno veikalus. Jiem atrinkti paskirta vertintojų komisija. Veikalai gali būti parašyti anglų arba prancūzų k. Iki šiol tokie laureatai gaudavo tiktai gen. gubernatoriaus medalį. Dabar prie jo bus prijungiama ir $1.000. Kanados rašytoju s-gos pirm. G. Green tuo pasidžiaugė. Esą yra buvę atvejų, kad laureatai neturėję lėšų atvykti Otavon atsiimti medalių.

•

Stipendijų komitetą iš 12 asmenų paskyrė feder. vyriausybė. Pirmininku pakviestas B. Kolumbijos un-to teisių fakulteto dekanas Curtis. Komiteto uždavinys — tvarkyti iš britų kraštų atvykstančius stipendininkus ir parinkti kandidatus kanadiečius studijuoti kituose britų kraštuose. Stipendijų planas buvo jau anksčiau sutartas Commonwealtho ministerių kanferencijoj ir numatyta sudaryti fondą 1.000 stipendijų, kurių ketvirtadalį padengti pasižadėjo Kanada. Jau ateinančiais mokslo metais Kanados universitetuose studijuosią apie 100 stipendininkų iš įvairių britų kraštų. Stipendijos numatomos duoti baigusiems universitetą ir vyresnio amžiaus asmenims, pasižymėjusiems savo darbais.

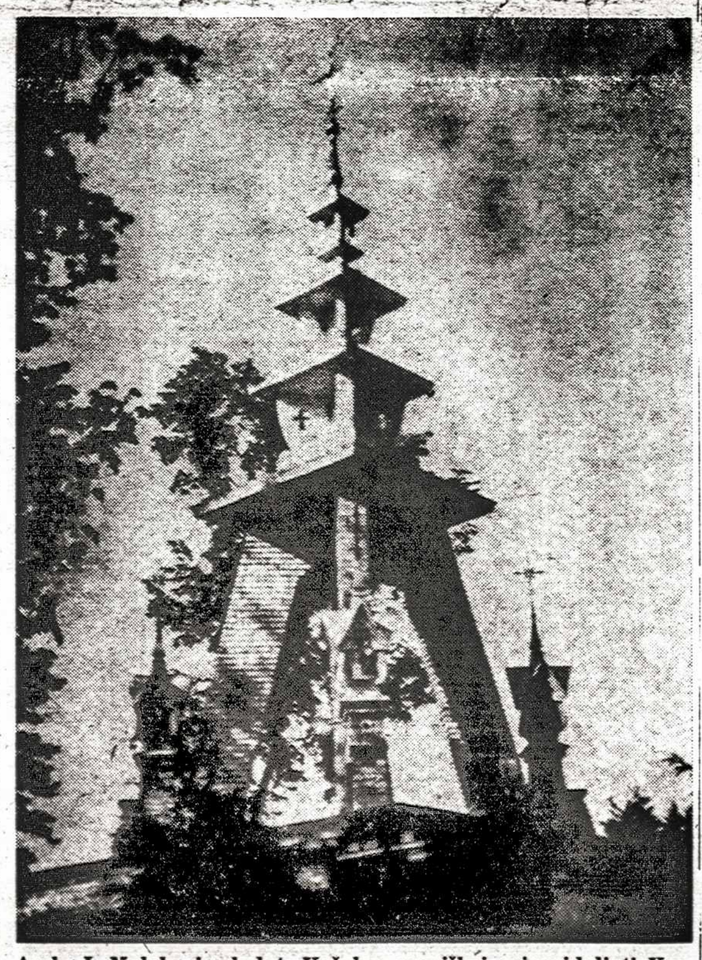
•

Pašalpų klausimas universitetams Quebeco prov. liko pagaliau išspręstas. Ikišiol Quebeco vyriausybė nesutiko priimti feder. vyriausybės skiriamų pašalpų motyvuodama tuo, kad švietimas yra provincijų reikalas ir feder. vyriausybė negalinti kištis. Iš savo pusės Quebeco vyriausybė reikalavo feder. vyriausybę leisti prov. vyriausybėms susirinkti atitinkamas sumas universitetų pašalpai iš mokesčių. Po ilgų ginčų ir po abiejų kvebekiečių St. Laurent ir Duplessis išėjimo iš valdžios klausimas liko išspręstas Quebeco naudai. Feder. vyriausybė sutiko, kad provincijos, jei nori, gali pasiimti 1% nuo bendrovių feder. mokesčių arba gauti pašalpą universitetams tiesiai iš feder vyriausybės. Quebeco prov. liko nepatenkinta tiktai pašalpų skirstymo pagrindu — pagal gyventojų skaičių. Kadangi imant proporcingai Quebeco prov. yra žymiai daugiau studentų, jiems tenka mažiau nei pvz. Ontario prov. studentams. Paskutiniais mokslo metais Quebeco prov. buvo 4.884.000 gyv. ir 29.320 studentų; Ontario prov. — 5.803.000 gyv. ir 23.984 studentai.

Quebeco spaudoje paisrodė balsų, akinančių nepriimti naujojo plano, nes jis paverčiąs prov. vyriausybę Otavos agentūra ir reiškiąs feder. vyriausybės kišimąsi į švietimo reikalus. Quebeco premjero siūlytas planas buvęs pakeistas ir pakreiptas nepriimtina linkme. Jei visdėlto šis planas bus Quebeco primtas, juo galės pasinaudoit ir kitos provincijos. Tuo atveju pirmiausia turės būti padarytas atitinkamas įstatymo pakeitimas feder. parlamente.

Visus Kanadoje gyvenančius mielus tautiečius, lietuvius, nuoširdžiai sveikina Kalėdų šventėmis ir visiems linki laimingų bei sėkmingų Naujųjų 1960-ųjų Metų!

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KRAŠTO VALDYBA.

Arch. J. Muloko ir skulpt. Kašubos meniškai apipavidalinti Kryžiaus Keliai Pranciškonų vienuolyne Kennebunkporte, JAV.

NUBAUSTI BALTIJOS ŠNIPAI

Baltijos jūra vis teberūpi sovietų šnipams. Ir tai ne be pagrindo. Mat, Danijos ir Fed. Vokietijos vyriausybės sutarė sudaryti bendrą karinį štabą Baltijos jūrai ginti. Taipgi jos dalyvauja platesniame Baltijos gynybos planavimo vienete, kurin įeina britų, amerikiečių ir prancūzų kariniai atstovai. Pastaruoju metu Danijoj buvo nubausti septyni šnipai 1,5 - 5 metų kalėjimo už šnipinėjimą sovietų naudai. Trys jų esą komunistai. Jie rinkę informacijas apie karinius įrengimus Zelando saloje ir jas perdavę vienos rytų Europos valstybės agentui Stralzundo uoste R. Vokietijoje. Už tai jie gaudave nedidelius atlyginimus, vos iki $150 ir gal amerikoniškomis cigaretėmis Išaiškinti jie buvo praėjusią vasarą, kai vienas jų užmezgė ryšius su aviacijos puskarininkiu, kuris reikalą perdavęs saugumui.

Kiek anksčiau buvo nubaustas 8 metais kalėjimo Danijos prekybos attache Bonnoje E. Blechinberg už Š. Atlanto dokumentų perdavimą sovietams.

Sovietų šnipai jau nekartą bandė sabotuoti "Laisvosios Europos" radiją Miunchene. Paskutinis jų bandymas — nunuodyti radijo tarnautojus. Pasak jo direktoriaus Hazelhoff, nuodai buvę išmugeliuoti į valgykla druskinėse. Tai buvo laiku išduota vieno dvigubo agento ir niekas rimtai nenukentėjęs. JAV kariuomenės žvalgyba nustačiusi, kad šie nuodai buvę parūpinti Čekoslovakijos vicekonsulo Salzburge J. Nemec. Čekoslovakijos atstovybė Vienoje tai paneigė.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R. C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius.
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija.
Prenumerata visur metams $5.00, pusmečiui $3.00.
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto 3, Ont. Canada. Tel. EM. 8-6813.

RELIGINIAME PASAULYJE

• **Spaudos laisvės** klausimu kalbėjo popiežius Jonas XXIII, priėmęs katalikų teisininkų kongreso dalyvius Vatikane. Esą spauda atliekanti visuomenėje didelės reikšmės darbą, bet josios dalis einanti griovimo linkme, skleidžianti nusikaltimus, nepadorius nuotykius, skatinančius ištvirkiman. Tokia spauda esą turėtų būti tvarkoma įstatymais, kurie praeityje yra tiek daug prisidėję prie žmogaus teisių gynimo. Popiežius ragino: "Nepirk tvirkinančios spaudos, netikėk jai, neremk jos ir neminėk". Tai taikoma pirmiausia Italijos spaudai, kuri pastaruoju metu plačiai rašė apie kriminalinius įvykius, bet kartu ir viso pasaulio spaudai. Dalis protestantų spaudos pasisakė prieš tą popiežiaus kalbą, kuri esą siūlanti cenzūrą ir kviečianti varžyti demokratinę spaudos laisvę. Tai betgi nesusipratimas. Popiežiaus kalba nemini cenzūros, o tik teisines normas, kuriomis būtų tvarkomi moraliniai spaudos nusikaltimai kaip ir kiekvieno asmens nusikaltimai visuomenei. Laisvė bloga daryti nebėra laisvė, o ištvirkimas, t.y. laisvės piktnaudojimas.

• **Ateisto kalendorių** išleido sovietų valstybinė leidykla ukrainiečių kalba pirmą kartą. Jo tikslas — skleisti masėse bedievybę ir tai kasmet leidžiant naujas laidas. Kalendoriuje sudėti straipsniai: "Religijos kilmė", "Ar gyveno Kristus?", "Gyvybės kilmė" ir pan. Yra taipgi ir buvuiso protestantų pastoriaus K. S. Vojtiuk straipsnis, kuriame jis kviečia skaitytojus mesti prietarus, kaip ir jis pats padaręs. Gale įdėti nurodymai kaip organizuoti bedieviška propagandą. Sovietinis žurnalas "Ukraina" kritikuoja kalendoriaus redaktorius už kaikurių straipsnių nemoksliškumą, isitikinimo stoką ir nesidomėjimą ateistiniais sąjūdžiais kapitalistinėse šalyse.

• **Kūdikio teisių** nepripažino Jungtinių Tautų Komisija, kuriai pilnaties posėdžio buvo pavesta paruošti vaiko teisių deklaraciją. Projekte buvo įrašyta: "Nuo pat užuomazgos kūdikio teisė gyventi turi būti respektuojama ir laiduojama". Už šį sakinį pasisakė: Argentina, Afganistanas, Brazilija, Urugvajus, Ispanija ir Italija; balsavo prieš: Sov. Sąjunga ir drauge su ja JAV, Britanija, Kanada, N. Zelandija, Izraelis, Austrija, skandinavų ir Azijos kraštai; susilaikė 10 kraštų. Tuo būdu negimusio kūdikio teisė gyventi nebuvo pripažinta. Kaikurie atstovai tvirtino, esą kūdikis įgaunąs teisę gyventi tiktai gimęs. Uoliauisai kūdikio teises gynė Argentinos atstovas dr. J. M. Ruda ir Afganistano dr. Farhadi. Keista, kad visa eilė krikščioniškų kraštų šiuo klausimu pasirodė nekrikščioniški.

• **Socialistai Austrijoj** rūpinasi suartėjimu su Katalikų Bažnyčia ir naujo konkordato sudarymu. Pirmą kartą Austrijos istorijoj socialistų partijos nariai katalikai sušaukė atskirą susirinkimą, kuriame dalyvavo Vatikane lankęsis profsąjungų veikėjas ir parlamento vicepirmininkas Olah ir socialistų teisingumo min. O. Tschadek. Pastarasis pareiškė, esą reikia Austrijai naujo konkordato ir pasisakė nesąs priešas religinių jungtuvių, kurios esą galėtų būti pripažįstamos ir valstybės. Susirinkimas savo rezoliucijoje pareiškė, kad "krikščionybė ir nuoširdus socializmas turi tą pačią visuomenės santvarkos sampratą". Nauja socialistų linija rodo nepasitenkinimo populistai — krikšč. demokratai. Esą tai naujas mostas būsimiems rinkimams.

• **Katalikų - ortodoksų** teologų susitikimas 1960 m. Florencijoj, kaip anksčiau buvo skelbta, atidėtas neribotam laikui. Planas iširo dėlto, kad spauda ėmė klaidingai skelbti, esą įvyks abiejų Bažnyčių pasitarimai vienybės reikalu. Į tai aištriai reagavo ortodoksų vadovai ir ypač protestantai. Tikrumoje buvo planuotas privataus pobūdžio teologų susitikimas pasikeisti nuomonėmis. Taipgi dėl tos pat priežasties liko atšauktas ir katalikų - protestantų teologų pasitarimas, kuris buvo numatytas Asyžiuje praėjusį rudenį.

• **Trys konvertitai** Danijoj paskelbė knygą apie savo perėjimą į katalikybę. Tai J. Rudfeld, R. Bonnevie ir A. Stange — visi buvę valstybinės liuteronų bažnyčios pastoriai. A. Strange tapo katalikų kunigu. Nuo 1945 m. Danijoj į katalikų tikybą perėjo penki pastoriai ir aštuoniolika teologijos studentų.

• **Ortodoksų sinodas** - santaryba numatyta sušaukti 1960 m. Rhodos saloj, Graikijoj. Dalyvauti kviečiamos visos ortodoksų šakos. Tuo reikalu Konstantinopolio patriarchas Atenagoras I, gyvenąs Istambule, aplankė patriarchus: Antiochijos — Damaske, Aleksandrijos — Kaire ir Jeruzalės. Šis sinodas buvo numatytas prieš keletą metų, bet dėl politinės būklės Sovietų Sąjungoj nebuvo šaukiamas. Dabar numatoma, kad sinode dalyvaus ir Maskvos patriarchas. Pagal taisykles, sinodan patriarchai siunčia savo delegacijas bei teologus, bet patys gali ir nedalyvauti. Sinode numatoma apsvarstyti liturginiai, teisiniai ir kt. klausimai, kilę ryšium su naujų laikų problemomis. Pirmas visuotinis ortodoksų sinodas buvo sušauktas prieš 30 metų ant Athos kalno, Graikijoj.

• **Smulkių sektų narių** skaičius krikšč. kraštuose siekia 20 milijonų. Lyginant su visų krikščionių skaičiumi, tai nėra daug, bet sektantai darosi įtakingi savo veiklumu. Kas antras sektantas yra aktyvus propagandistas, lankąs namus bei platinąs spaudą. Didžiosios krikščionių bendruomenės yra susirūpinusios jų veržlumu, juoba, kad yra sričių, kur jie ima vyrauti.

Atlieku visokius elektros darbus
prie senų ir naujų statybų. Patarimai ir apkainavimas veltui.
Licenzijuotas elektromonteris
J. NaceviČius
Tel. LE. 4-6075

— Ar dalyvaujate Kanados ūkio augime?
— Ar Jūsų pinigas Jums dirba?
— Ar duoda ganėtiną uždarbį?
TAUPA INVESTMENT CO. LTD.
JUMS PATARS.
P. AUGUSTINAVIČIUS — RO. 2-9153,
J. VAILOKAITIS — BE. 3-8460.
Lankykite Taupos ruošiamas paskaitas ir diskusijas ekonominiais klausimais.

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus SPORTO REIKMENIS su atitinkamomis nuolaidomis gausite tik:

J. Beržinskas
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. LE. 2-9547
Čia pat galite užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžiokliniius šautuvus.

RESTORANAS "RŪTA"
Naujai dekoruotos patalpos, valgiai gaminami prityrusių virėjų iš šviežių produktų europietiško skonio.
VISI maloniai kviečiami atsilankyti
Atidaryta nuo 7 val. ryto iki 9 val. vakaro.
994 DUNDAS ST. W., TORONTO. • Telefonas LE. 6-4393
Savininkė Olga Compagnin.

PASTABOS PRIE STRAIPSNIO

"Bolševikinė propaganda išniekina partizanus"

Gerbiamoji "TŽ" Redakcija,

leiskite Jūsų savaitraščio atidžiam skaitytojui viešai padėkoti už nepaprastai svarbų ir kruopščiai parengtą straipsnį "Bolševikinė propaganda išniekina partizanus".

Jautriuose reikaluose, liečiančiuose Lietuvos laisvės kovų sąjūdį ir jo aukas, šiandieninių lietuvių nusistatymas atitinka garsųjį prancūzų patriotų posakį: **"Niekad apie tai nekalbėti, bet visuomet apie tai mąstyti"** (Ne jamais en parler, toujours y penser). Tačiau prabilti reikia, kai patys žudikai pradeda garsinti savo aukas.

Šiuo atveju minimas straipsnis paskatino mane prisidėti sekančiomis pastabomis:

1. Šiemetinės komunistų pastangos niekinti Lietuvos laisvės kovų didvyrius iš naujo parodė, jog milžinišką jėgos persvarą turinčiam engėjui pavyko nužudyti kovotojų kūnus, bet ne jų dvasią. Pati bolševikinė propaganda patvirtino kitų šaltinių žinias apie tai, kad Lietuvoje gyvas laisvės kovotojų prisiminimas, o priaugančioje kartoje net stiprėja, ypač kaime, kur jaunimas dainuoja partizanų dainas, pasakoja jų žygdarbius ir saugoja žuvusių karžygių atminimą. Šiame sąryšyje verta atkreipti dėmesį į tai, kad komunistų neseniai paskelbtoj "medžiagoj" apie 1950-51 metų partizaninį judėjimą Lietuvoj ir jo ryšius su Vakarais šalia labiausiai niekinamo centrinio asmens Juozo Lukšos niekas kitas su lygiu ištūžimu taip nejuodinamas, kaip kun. Lelešius, didvyriškai žuvęs žymiai anksčiau, dar pirmaisiais pokario metais. Šios šviesios Suvalkijos partizanų asmenybės įpynimas ryškiai rodo, jog žuvusiųjų didvyrių prisiminimas tautoje okupanto neišdildytas, nors nuo kaikurių jų mirties jau praėjo daugiau negu dešimt nuožmios priespaudos metų.

2. Lietuvių tautos ginkluotą kovą už laisvę bolševikai ilgai slėpė. Pradžioje jie tvirtino, jog tik pirmaisiais pokario metais, atseit 1945-46, veikę "hitlerininkų likučiai". Vėliau jau buvo kalbama apie "klasių kovą kaime" 1948-49 metais. Pagaliau šiemet paskelbtoji sovietinė medžiaga apie "šnipus ir diversantus" iš Vakarų įjudo ant balto uždokumentavo, jog **1950-51 metais pavergtoj Lietuvoj tebevyko organizuotas partizaninis sąjūdis.** "TŽ" straipsnyje teisingai pastebėta, jog bolševikinė propaganda suminėjo tik žymiuosius tuometinius partizanų vadus, kad sudarytų įspūdį, esą krašte tada jau vykęs "ramus gyvenimas". Šioje vietoje betgi reikia atkreipti dėmesį į tai, jog toje pačioje sovietinėje spaudoje yra paskelbta papildomų įrodymų, kaip plačiai visoje Lietuvoje tuo metu reiškėsi partizaninė veikla. Turiu mintyje įvairiomis progomis partizanams primetamus neva ištikimų sovietiniam režimui piliečių nužudymus. Mes kolkas neturime nė mažiausios moralinės teisės spręsti, kiek bolševikų minimi asmenys iš tikrųjų buvo okupanto talkininkai ir ar iš viso jie buvo partizanų nužudyti. Tačiau jokios abejonės negali kilti dėl pačių partizanų veikimo 1950-51 m., jeigu jiems tuo metu bolševikų primetami teroro veiksmai. Štai atsitiktinis, toli nepilnas ,toks sąrašas. Atkreipkime dėmesį į vietovę: **Žagarės** rajone, Žiūrių apyl. Masanduku šeima 1951. VI. 28., **Biržų** raj. komjaunuolis P. Perkūnas 1950. V. 9, **Raseinių** raj. Pr. Jocius, 1950, **Jurbarko** raj., Raudonėnų km. Z. Brazinskas 1951. VI. 31, **"Naujos vagos"** kolūkio komjaunuolė M. Stanevičiūtė 1951, **Varėnos** raj., Barčių km. kolchozo pirm. J. Demša 1950 m. rudenį, vėliau jo įpėdinis J. Kaziniauskas (1951?), **Dangų raj. mokyt. J. Jankauskas** 1951 m. birželio mėn. Iš suminėtų vietovių matyti, jog partizanams primetami veiksmai **nuo Lietuvos šiaurės iki pietų.** Tokį plotą apvaldyti galėjo ne ant pirštų suskaičiuojami 'šnipai ir diversantai", kurie, jei tikėti bolševikiniu pasakojimu, tik slėptuvėje tūnojo, bet plačiai išsišakojusi organizacija. Pagaliau reikia paminėti, jog patys partizanai dar yra pasirūpinę ne bolševikų malone savo veikimą įrašyti istorijon, perdavę į Vakarus Pietų Lietuvos srities organą "Partizaną", kurio nr. 6 (20) pažymėtas 1951. VII. 20 data (uždokumentuota "Santarvėje" nr. 1(6) 1953). Čia suminėtų duomenų pilnai pakanka įrodymui, kad partizaninis karas Lietuvoje vyko 1944-51 metais. Ligšioliniai tiek mūsų pačių, tiek svetimųjų tvirtinimai dažniausiai šio fakto pilnai neivertindavo. Neseniai paskelbtame Europos Tarybos pranešime taipgi tvirtinama, jog partizaninis judėjimas sovietų pavergtuose kraštuose buvęs galutinai likviduotas "vėliausiai" 1950 metais.

3. Teisingai atkreiptas dėmesys į tai, jog bolševikų pasakojimuose apie laisvės kovotojų likvidavimą bendrai nutylimas rusų vaidmuo, net vadovaujančiose čekistų vietose jie pridengti lietuviškomis pavardėmis. Tokia komunistinės propagandos praktika nėra nauja, bet pastebėta ir partizanų kovas vaizduojančioje sovietinių rašytojų kūryboje, kaip Dovydaičio "Tiltas", Usačiovo "Nemunas laužia ledus", Baltrūno "pavasaris Dainavoj", Bieliausko "Rožės žydi raudonai", ir t.t. Ten rusų irgi reikia su žiburiu ieškoti. Tai tipiškas okupanto mėginimas slėpti savo nusikaltimus, juos suverčiant kvislingams. Ne pro šalį prisiminti, jog panašiai elgėsi ir hitlerininkai, pvz. naikindami žydus. Maskvos norą visą kaltę už beatodairišką Lietuvos laisvės kovotojų žudymą suversti vietiniams savo valios įrankiams ryškiausiai yra nusakęs valstybės saugumo komiteto (KGB) pirmininko pavaduotojas L. Martavičius čekos 40-metinės sukakties proga padarytu pareiškimu: "Lietuvos čekistai, vadovaujami Lietuvos komunistų partijos centro komiteto, drauge su visa lietuvių tauta visiškai sutriuškino ginkluotą nacionalistinį pogrindį, likvidavo banditų centrus ir nacionalistines organizacijas... Lietuvos čekistai sunaikino jau ne vieną šnipų grupę" (žr. "Komjaunimo Tiesa" 1957. XII. 22). Ta pačia proga bolševikai pirmą kartą paskelbė Lukšos tapatybę (žr. "Tiesa" 1957. XII. 22).

4. Šiemet bolševikai dar kartą patvirtino, jog ginkluoto pogrindžio jie neįstengė palaužti tiesioginiu smurtu, bet tik išdavikų ir specialiai apmokytų provokatorių pagalba. Minėta proga komunistų paskelbtais duomenimis, Šiaulių apskrity nuo 1944. XII. 1. iki 1949. VIII. 7. veikęs kovotojas Ant. Navickas buvo likviduotas, išdavus į partizanų eiles įsiskverbusio provokatoriaus "jaunuolio Ž."; Panevėžio apskr. "kelioms gaujoms" vadovavęs "ne šiaip banditas, bet gavęs fašistinį išsimokslinimą" žymus partizanų vadas Ant. Slučka buvo sunaikintas 1949. V. 1., talkinant "jaunam vaikinui Broniui", kuris nurodęs "ne tik štabo bunkerį, bet ir visas kitas vietas, kuriose lindėjo banditai". Būdinga, jog nei prieš porą metų, nei šiemet bolševikai nedrįso atidengti išdavikų tapatybės. Atseit, jų saugumo nė sovietinis saugumas dar negali užtikrinti.

5. Šiemet paskelbtoji sovietinė medžiaga apie talką iš Vakarų Lietuvos kovotojams nėra pirmoji tos rūšies. Užsienio lietuvių spaudoj atrodo praėjo nepastebėta maždaug prieš pora metų rusų žurnale "Ogoniok", o vėliau "Švyturio" perspausdinta panaši serija apie žygį, kuriame dalis vaidmens sovietų buvo priskirta didžiųjų vakariečių, švedų ir estų ypatingoms tarnyboms. To žygio pirmasis veiksmas įvykęs Lietuvos pajūryje, kur žuvusio jauno lietuvio karžygio tapatybė sovietų bent tuo metu nebuvusi išaiškinta, kai tuo tarpu jo bendražygių estų pavardės vėliau buvo paskelbtos specialiu Taso pareiškimu. Būdinga, jog ir aname pasakojime minimi kovotojai buvo likviduoti, įvedus partizanų tarpan čekistų karininką, kuris lemiamu momentu taipgi mokėjo vykusiai pargriūti ... Iš to galima spręsti, jog vėlesnė priešpartizaninė kova priklausė ypatingai paruoštiems saugumiečių daliniams (OBO).

6. Lietuviškojo pasipriešinimo didvyrių juodinimu bolševikai tikriausiai nesiekė vieno dalyko, būtent, parodyti, jog viskas po senovei, kad jie anksčiau ir dabar lygiai nekentė ir nekenčia laisvę mylinčio ir už ją kovojančio lietuvio. Įnirtinga propaganda rodo, jog nėra kalbos apie pasikeitimą šia prasme: ne tik neapgailestaujamos lietuvių tautai padarytos skriaudos, suverčiant kaltę Stalinui ar Berijai, bet toliau nuosekliai meginama suniekinti morališkai atminimą tų, kuriuos pavergėjai fiziškai sunaikino, jų kūnus išniekindami turgaviečių aikštėse. Taip yra todėl, jog sovietiniam komunizme mūsų nelaimė susitikti su šimtmetiniu priešu. Bet tam priešui turime išmėgintą šimtmetinį atsakymą, kurį, saugodami šventą dabarties ir praeities laisvės kovotojų atminimą, kartojame:

Kad tu, gude, nesulauktum,
nebus, kaip tu nori!

Šia mintim prašau "TŽ" redakciją ir straipsnio autorius priimti mano gilios pagarbos pareiškimą —

Dr. J. Vidzgiris.

Jų išniekinimas juos augščiau iškelė

(PAMALDŲ UŽ ŽUVUSIUS PARTIZANUS PROGA)

Komunistinė "Tiesa" 1959 m. Nr. 139-179 spausdino trijų savo bendradarbių — M. Chieno, K. Šmigelskio ir E. Uldukio — parašytą propagandinį kratinį: "Vanagai iš anapus", biauriausiais žodžiais teršianti Lietuvos partizanus, vadinant juos banditais, žmogžudžiais, parsidavėliais, plėšikais, moterų prievartautojais ir taip be galo šmeižtų virtine vis pabrėžiant, kad jų kova buvusi beprasmė ir vedama tik nežymaus skaičiaus suklaidintų asmenų.

Besaikis komunitsinis įtūžimas niekinti ir šmeižti tauriausius, nebijančius žiaurios mirties, Lietuvos didvyrius, prikergiant tokius jiems epitetus, kurie kaip tik yra būdingi komunistams, rodo jų visišką sąžinės neturėjimą ir dvasios bankrotą. Juk panašūs blogio veiksmai yra tiesiog įaugę į komunistinę moralę. Tai jie patys žino. Gyvieji liudininkai yra atnešę žinių iš Lietuvos apie bolševikinius plėšikavimus, nekaltų žmonių žudymą, terorizavimą, kankinimus ir Lietuvos krašto teriojimą.

Besaikė partizanams neapykanta išsilieja ne tik gyviesiems, bet net ir mirusiesiems. Štai kaip J. Daumantas, pats savo akimis matęs ir išgyvenęs, knygoje "Partizanai už geležinės uždangos" 320 psl. rašo apie jų "žygdarbius":

> "Mintimis prabėgau pro šimtus kapų, kuriuose ilsėjosi su mumis atsiskyrę pažįstami kovos draugai. Visų jų kelionė iš kautynių lauko į artimiausio miestelio gatves, turgavietes, šventorius, sąšlavynus buvo tokia: surenkami iš kovos lauko kūnai ar jų dalys, suverčiamos netvarkingai į vežimą ir, pasiekus miestelį, išmetamos bolševikų "puotai". Čia prasidėdavo biauriausios mirusio žmogaus išniekinimo scenos. Valsčiaus bolševikinis aktyvas darbuodavosi lavonus spardydami, mušdami, su arkliais valkiodami, piaustinėdami ir darydami visa tai, ką bolševikinio auklėjimo niekšas sugeba prasimanyti. Paskui, kada lavonai jau būna išniekinti, nakčia sumetami į griovius, apkasus, šiukšlynus, pelkes, ežerus, ar upes".

O štai kaip bolševikai elgiasi su mirusiais kaliniais, kurie buvo ištremti į Sovietų Sąjungos negyvenamas, labai šalto klimato sritis tiesti geležinkelių ar nugrūsti į kasyklas. J. Daumantas tos pat knygos 76 psl. rašo:

> "Mūsų tretminiams buvo per šaltas klimatas. Pūgų siautimas buvo toks didelis, kad prie takų ir kelių vedančių į darbą, kaliniai nutiesė vielas, kurių įsitverdavo, kad atsilaikytų prieš pūgą, neperblokšti ant žemės. Silpnesnieji ėmė mirti. Per puse metų išmirė daugiau negu pusė. Jų vietą užpildydavo kiti, nuolat atgabenami iš vakarų. Lavonų nelaidodavo, o palikdavo tįsoti čia pat šalia nutiestos geležinkelio linijos, kad pavasarį juos užkabinę geležiniu kriukiu už smakro, pavilktų kiek toliau nuo bėgių. Ne geresnės buvo sąlygos ir angliakasiams. Po pusės metų daugumas išmirdavo nuo bado ir užkrečiamų ligų."

Toks lavonų išniekinimas parodo visišką bolševiku sugyvulėjimą. Juose viešpatauja tik kerštas, žiaurumas, melas, neapykanta. Jie tai daro iš sužvėrėjimo ir baimės, kad didvyriška partizanų dvasia nepersimestų iš lavonų į gyvuosius ir nepradėtų, kaip ir šieji, tramdyti bolševikiškų aistrų. Juk bolševikams yra būdinga niekinti ir visokiais būdais juodinti tuos, kurie į jų dūdą nepučia, kurie stoja su ginklu rankose ginti kankinamos ir visaip engiamos Lietuvos liaudies, kurią atėjūnai rūsai apnuogino, atėmė duonos kąsnį, suvarė į ubagynus - kolchozus, atėmė spaudos, sąžinės ir minties laisvę ir visokiais būdais stengiasi iš žmonių širdžių išplėšti paskutinį ir brangiausią turtą — tikėjimą į Dievą ir meilę savo tautai.

Terorizuoti, žudyti ir kankinti Lietuvos liaudį bolševikai turi dvidug priemonių, būdų ir formų. Vieną iš jų, provokacinę formą čia paduodame iš knygos "Partizanai už geležinės uždangos" 103 psl.:

> "Vasario mėnesį tarp Tauragės ir Raudondvario pasirodė provokacinis kelių šimtų vyrų enkavedistų dalinys, vaizduojantis partizanus desantininkus. Provokatoriai žudė kiekvieną po ranka pasitaikiusį tarybinį pareigūną, nežiūrėdami jo nuopelnų, taikydami tuos, kurie

(Nukelta į 7 psl.)

Lenkų pogrindžio armijos veikimas Lietuvoje

(Pabaiga)

ST. LAZDINIS

Lenkai iš šiaurės, "Węgielny" vadovaujami, puolė dešiniuoju Neries krantu ir stengėsi susisiekti su miesto daliniais. "Pohoreckio" daliniai pasiekė Vilnelę. 'Jeremy" daliniai puolė Subačiaus gatvę. Iš pradžių jiems sekėsi, vėliau vokiečių aviacija juos išdaužė ir jie turėjo pasitraukti.

Liepos 7 d. "Vilkas" pranešė Varšuvai:

"Liepos 7 d. didžiuma AK jėgų savistoviai puolė Vilnių. 16 val. atžygiavo sovietų kariuomenė. Kova tęsiasi. Nuostoliai dideli. Užmezgiau ryšius su fronto vadu. Kol kas santykiai geri".

Kovos Vilniuje vyko kelias dienas. Jos buvo sunkios. Tik liepos 13 d. galutinai vokiečiai buvo priversti pasitraukti.

Apie tas kovas Varšuvai taip buvo pranešta:

"Vilnius paimtas daug prisidėjus AK, kuri įėjo į miestą. Dideli sunaikinimai ir nuostoliai. Santykiai su sovietų armija kol kas geri. Pasitarimai vyksta.

Vilnius pergyveno labai trumpą, bet džiaugsmingą, laisvės momentą.

Miesto lenkiškumas krenta į akis. Pilna mūsų karių. OPL (ochrona przeciw łotnicza — priešlėktuvinė apsauga) lenkų rankose. Ligoninės perpildytos. Visos lenkų rankose. Fabrikuose ir dirbtuvėse kuriasi lenkų komitetai ir vadovybės. Administracinės įstaigos pasirodys trumpiausiu laiku. Lietuvių nėra ...".

Lenkai sielojosi, kad jų didelė pagalba Raudonajai armijai nebūtų užskaityta kam kitam. Ir tikrai, sovietų karo vadovybė paskelbė, kad Vilnius buvo paimtas po kovų remiant lietuvių partizanams.

Apie santykius su sovietais "Vilkas" pranešė Varšuvai šitaip:

"Manau, kad galutiniuose Rusijos užsimojimuose yra mūsų dalinių likivdavimas. To įvykdymo momentą tolina tik rusų kariuomenės sunkumai sąryšy su nepaprastai greitu žygiavimu pirmyn. Iš paskirto man gen. Černichovskio štabo karininko pareikalavau sunkiųjų ginklų, amunicijos ir kovos uždavinių. AK dalinių, likusių užmiestyje, neleidžia į Vilnių. Prižadėjo atsakyti rytoj. Jau trys dienos kaip laukiu. Padėtį komplikuoja faktas, kad Vilniaus sritin turi atvykti Berlingo (t.y. Sov. Sąjungoj sudarytos lenkų armijos) daliniai. Paleckio Lietuvos vyriausybė yra sudaroma prie Vilniaus.

Didėjantis įtempimas reikalauja nedelsiant prisiųsti oro keliu į mano vadovybės būstinę tarptautinę paliaubų komisiją arba maišiausiai anglų-amerikiečių karininkus ryšininkus. Yra pavojus prarasti ne tik mūsų dalinius vienos kondentruotos divizijos dydžio ir kitos, veikiančios mažesnėmis grupėmis, bet ir visus mūsų kovų su vokiečiais vaisius šiaurės rytinėse žemėse su paskutiniuoju Vilniaus puolimu.

Priklausomai nuo sovietų laikysenos su mumis, manau:

1. Pasilikti Vilniaus srityje koncentruojant didžiumą jėgų Rudnikų girios srityje. Dalinai remti sovietų kariuomenę jos kovose su vokiečiais. Noriu išsikovoti sovietų pripažinimą AK.

2. Jokia kaina nesiduosiu nuginkluojamas. Sovietams stengiantis išnaikinti lenkiškąjį elementą, stosiu jį ginti.

3. Tik jūsų aiškiu įsakymu žygiuosiu į vakarus. Laukiu patvirtinimo".

Kovas dėl Vilniaus ir jo srityje baigus, buvo pradėti pasikalbėjimai su sovietais. "Vilkas" apie juos taip pranešė:

"Kaip AK dalinių vadas buvau pakviestas pas 3 Gudijos fronto vadą gen. Černechowski. Pasikalbėjimas vyko geroje atmosferoje. Politikos ir Berlingo neliesta. Be pastabų priimta mūsų pasiūlymas sudaryti vieną diviziją pėstininkų ir kavalerijos brigadą, kurios greitai būtų pasiųstos į frontą. Sutikta ir dėl sovietų materialinės pagalbos".

Tuo tikslu, tai yra divizijos suformavimui ir apginklavimui, "Vilkas" įsakė savo daliniams susirinkti Tabariškių - Turgelių rajone, į rytus nuo geležinkelio Vilnius - Lyda. Susirinkimo laikas — liepos 16 d.

Tą pačią dieną, esą, norint smulkiau aptarti organizavimosi reikalus, visi lenkų karininkai buvo sukviesti konferencijon su sovietų karininkais Boguše. "Vilkas" gi su savo štabu buvo iškviestas į Vilnių. Visi jie buvo ten suimti. Nei vienas nesugrįžo.

Susirinkusiųjų lenkų karių vadovavimą Vilniaus grupės perėmė pulk. Strychanski, Naugarduko grupę "Prawdzic". Jie nutarė trauktis Rudninkų girios kryptimi, kurią pasiekė liepos 17 d. rytą. Virš jų sukinėjosi be pertraukos keli sovietų žvalgybiniai lėktuvai. Po kovų ir ilgų žygių, kariai buvo iki apalpimo išvargę. Poilsis girioje buvo trumpas. Pasitarime nutarta su ginklu rankose, mažesniais daliniais prasimušti į vakarus. Kariai, kurie nenori trauktis į vakarus teišsisklaidys pavieniai po kraštą. Tuo pat laiku apie 30 sovietų kovos lėktuvų apšaudė susirinkimo vietą. Popietinėmis valandomis buvo išmėtyti rusų kalba atsišaukimai, kviečią sustabdyti žygį ir grįžti. Rinktis pereinamam punkte: Gudelki. Padėti ginklus. Priešingu atveju būsią sunaikinti. Tik nedidelė dalis prasiskverbė Gardino ir Balstogės kryptimi. Tik saujelė jų pasiekė Varšuvą, iš kur jie buvo ir pasiųsti.

Po kiek laiko Varšuva gavo toki pranešimą:

"Suimti Vilniaus ir Naugarduko apygardų karininkai ir vadai NKVD kalėjime Vilniuje. "Vilko" ir "Poleszuko" likimas nežinomas. 5 iki 7 tūkstančių internuotų karių Medininkuose išvežta Minsko kryptimi. Virš 70 karininkų išvežta nežinoma kryptimi ..."

Taip baigėsi paskutinis lenkų patarnavimas raudonajam Kremliui Lietuvos sostinės Vilniaus vardu. Taip baigėsi jų "šeimininkavimas" ne savose žemėse.

(Redakcija dar kartą prašo savo skaitytojus nepamiršti p. S. Lazdinio prašymo, kad visi, kurie buvo anų įvykių liudininkai ar šiaip turi kokių žinių apie juos, parašytų jam šiuo adresu: 1192 E. 87 St., Cleveland 8, Ohio, USA. Kam patogiau, gali siųsti per "TŽ" redakciją. Padėkime surinkti medžiagą p. L. ruošiamai platesnei studijai, kurios metmenys išryškėja jau iš šios paskaitos).

ESTŲ ŽUVŲ KRAUTUVĖ
PARKDALE FISH MARKET
2204 DUNDAS ST. W. (kampas Dundas-Roncesvalles). Tel. LE. 2-2692.
Į namus pristatome nuo $3 vertės užsakymus. Augštos kokybės šviežios, rūkytos ir konservuotos žuvys. Rūkyti unguriai, estiška juoda duona ir kt.

Piano ir Grand-Piano specialistas
A. BRIČKUS
Atlieku visus pianinų remonto darbus. Perku ir parduodu naudotus pianinus. LE. 7-3782.

Elektros - Electronic Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Visi elektros įrengimai ir pataisymai atliekami greitai ir garantuotai
Tel. LE. 3-1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

Įvairūs siuntiniai
Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir U.S.S.R.
Vaistai iš Europos valstybių atpiginti nuo 10% iki 40%.
Prašome reikalauti mūsų naujai atspausdinto vaistų katalogo Nr. 2. Taip pat siunčiame iš Europos valstybių AKORDEONUS, SIUVAMAS MAŠINAS, INVALIDAMS KĖDES, LAIKRODŽIUS, MAISTĄ ir kitką.
Iš Kanados:
Siunčiame paprastu ir ORO PAŠTU Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius.
Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
Gyveną ne Toronte, prašome savo sudarytus iki 17 svarų gryno svorio siuntinius, bei užsakymus reikmenims iš Europos valstybių, siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
Mūsų patarnavimas greitas ir sąžiningas.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
849 College St., Toronto, Ont., Canada. Telefonas LE. 1-3098
SKYRIAI:
105 Cannon St. E., Hamilton, Ont. Tel. JA. 8-6686. Ponia V. Juraitis.
94 Douglas St., Sudbury, Ont. Tel. OS. 3-5315. Ponia M. Venskevičienė.
1702 Whitehall Drive, London, Ont. Tel. GL. 1-0821. Ponas K. Kudukis.
DARBO VALANDOS: pirmadieniais - penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. Šeštadieniais—nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
SAVININKAI S. ir A. KALOZA

Ar bendrauti su Tarybų Lietuva?

Yra lygu klausimui ar bendrauti su mūsų tautos pavergėjais ir mūsų tautos išdavikais. Kvislingų vardas nėra populiarus niekur pasaulyje, o kaikas iš mūsų šį vardą mums perša netiek iš reikalo, kiek iš užsispyrimo.

Nuėjome šiuo aiškiu reikalu tiek toli, kad imame pageidauti plačių šiuo reikalu pareiškimų, "svarių" numonių, aiškių apibrėžimų.

Eiliniam lietuviui čia viskas aišku, kaip diena: bendrauti su tėvynės išdavikais, nesvarbu kuriais motyvais, yra trijų dešimtų gražių išdavimas, po kurio ateina kartuvės.

Vienas šio laikraščio bendradarbis tvirtina jau kuris laikas, kad bendrauti esą būtina. Kad tai labai mandras šiems laikams dalykas. Didžiai moderniškas ir pašėlusiai gudrus. Esą, koks jis būtų laikraštininkas, jei šio bendravimo nebūtų?

Tas bendradarbis čia pamiršta vieną dalyką: vienas dalykas yra žinių šaltiniai spaudos reikalams, kitas dalykas yra tautos kelias. Geras laikraštininkas yra visur. Jam nesvarbu, su kuo jis kalbasi — garbingu asmeniu ar elektros kėdėn pasmerktu gangsteriu. Tautai svarbu jos principai, o tie principai yra — tiesus ir garbingas kelias. Ne veidmainiavimas, nors tą daro priešas. Ne šypsnys išdavimo, apgavimo ar smūgio tikslu, bet atvira ir aiški kova.

Veltui imamasi pvz. Vytauto lankstumo anais laikais, padėjusio jam nugalėti priešus. Vytauto laikai tam buvo geri. Dabar yra kiti laikai. Mūsų padėtis irgi yra kita. Priešas be galo galingas, savo suktumu apgavęs visą pasaulį. Vargu turime vilties šiame reikale patapti čempijonais. Mums tinka tiktai Dovydo ir Galijoto principas: tiesumas ir drąsumas.

Mat, šis principas nėra nugalimas. Jei mes nenugalėsime baisaus Galijoto, jei jo nenugalės mūsų ateinanti karta, tai kartų kartos gyvens mūsų karžygiškumu. Gyvens ir kada nors nugalės. Kaip ten bebūtų — galų gale jausimės gyvenį garbingą gyvenimą. Kitaip — paniekins mus visi, net patys pavergėjai ir paniekins visai užtarnautai.

Bendravimo mintis keliama vieno šio laikraščio bendradarbio aišku yra tik nedidelis prajovas. Mūsų visuomenei neįprastas fenomenas. Niekad jis neprigys, tik gerokai visus padirgins.

Griaudi ironija, bet faktas lieka faktu: nemaža mūsų plunksnos darbuotojų visais laikais mėtėsi į keistus ir pavojingus mūsų tautai vingius vien tik varomi plunksninio impulso, troškimo naujenybių, kūrybinės medžiagos, įkvėpimo. Nuo Salomėjos Nėries, per Liudą Girą iki Venclovos ir Justo Paleckio. Kokių išvedžiojimų šie žmonės neprikūrė savolaiku pateisinimui savo keistų veiksmų, ieškančių vis naujų šaltinių apie ką rašyti? Net lenkams primetus savo draugystę anais ultimatumo laikais jie pirmieji surado galimybių ir net malonumo susibičiuliauti su lenkų tokiais pat plunksnos darbuotojais ir lankstytis vieni kitiems.

Aišku — ne visi, bet gera dalis. Todėl atsargiai su šių rūšių minčių skelbėjais, nes vienas dalykas yra rašyba, kitas dalykas yra politika, dar trečias dalykas yra tautos kova ir jos nusistatymas.

Eiliniam lietuviui yra dar vienas dalykas aiškus. Sakysime mes norime bendrauti su Tarybų Lietuva, tai čia pat yra ir atsakymas. Su T. Lietuva bendrauti yra praktiškai negalima, kad ir kažkaip to norėtumėm. Mintis iš po skverno paduoti pagalbos ranką pavergtiems tuo juos ir save stiprinant yra nedidelio suktumo, nebepriimtinas, kas yra budri MGB akis Lietuvoje ar naivus tikėjimas, kad MGB Lietuvoje sušvelnėjo, kaip kad tą skelbia tik sovietų propagandai tarnaują žmonės. Faktiškai ji nesušvelnėjo tik išgudrėjo smaugti visus šilkiniu siūlu nebesivarginant tampytis virvėmis ar nagų lupinėjimais. Pagaliau ir lupinėti nebėra kam. Ar norime jiems savo "bendravimu" vėl duoti preteksto?

Viena tik keista eiliniam lietuviui, tokių bendravimo minčių reiškėjai nerodo nieko kito, kaip isteriją, kad mes galime kartais kovą pralaimėti ir dėlto esą reikalo mestis į betkokius eksperimentus, net bendravimas su mūsų tautos smaugėjais.

Kam toji isterija ir panika? Ar Lietuva neišbuvo pavergta tų pačių rusų virš 120 metų? Kodėl tūkstantį metų nežuvusi lietuvių tauta dabar staiga turėtų žūti ar pulti pavergėjui po kojų ir maldauti nuotrupų, ar kasyti jam padus, tikintis, jog jis užmerks valandėlei akis.

Lietuvos burna šiandien užrišta ir ausys užkimštos. Rusas kalba už ją, rusas klauso už ją. Su kuo tad bendrauti? Kam paduoti ranką, jei Lietuvos rankos sukaustytos? Rusui? Kodėl?

Kokios laimės gali teikti laisvam lietuviui sutikus kur pakalbėti su lietuvišku kvislingu? Ką šitas parsidavėlis komunistas gali mums, vargų kalnus išnešusiems, pasauli perkeliavusiems naujo pasiūlyti? Nieko, visiškai ir absoliučiai nieko. Tik gali aiškiai parodyti mūsų silpnumą, mizeriją.

Lietuvos žmonės žino viską apie mus. Jie ne dėl savęs bijo: jie žino, kad ištvers. Bet jie baiminasi dėl mūsų: ar vaikai lietuviais išaugs, ar ruso propaganda nepramuš mums galvos. Jie žino, kad gyvena kovos gyvenimą ir žino, kad auga naujos jėgos Rusijos imperijoje — jėgos, kurių jokios bolševikų idėjos nebeišlaikys. Pats komunizmas ima štai keistis ir nebetekti, nei dantų, nei spalvos. Pasaulis žino ir laukia naujų laikų. Su rusiško komunizmo - bolševizmo subyrėjimu žlugs ir ruso atgyvenęs tautų pavergimas. Tas viskas ateis greičiau pasauliui mažiau šunuodegaujant rusui bolševikui. Tai bus garbingos kovos galas, o ne laižymosi.

Šiaurys.

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

A. ŠALČIUS

Kodėl neremti?

"Dausuvos" idėja, kuri nežiūrint visų pasijuokimų ir pasityčiojimų, "nemirs kaip žmonės" vertą rimtesnio pasvarstymo. Štai "Vienybėje" kaikas tyčiojasi — ve, žiūrėk, kas darosi iš lietuviškų parapijų ir jų turimų bažnyčių Los Angeles ir Čikagoj. Milžiniškos sumos, kai pagalvoji, yra aukojamos gimnazijoms išlaikyti teritorijoje, kur lietuvybei išlikti nėra nei biologinių nei betkokių sąlygų. Ir štai atsiranda pas mus lietuviškas kolumbas, kuris plačiu polėkiu pramato galimybę lietuvių tautai įsigyti — be imperializmo, be klasios ir smurto — sau "koloniją" vienoj iš gražiausių ir klimatu garsioj žemės rutulio vietoj. Apmaudu, kai skaitai šios idėjos kritiką lietuviškoj spaudoj. Tai vis 'broliukai" tų abejojančių tamošių, kurie ir patį kolumbą durnium vadina. Tie broliukai, tokie negatyvūs, kad visur viską mato juodai. O kasgi būtų bloga, jei Hondure lietuviškas gajumas, energija ir genijus (sugebėjęs per amžius atsispirti tokioms fizinėms galybėms kaip pan-germanizmas ir pan-slavizmas) paimtų ir sužydėtų visu gražumu? Kad mūsų architektai pastatytų moderniškiausius urbanistiškai išplanuotus miestelius, mūsų inžinieriai paruoštų planus įmonėms, o visa ko svarbiausias ramstis — lietuviai ūkininkai — dabar išsibarstę po Pietų ir Amerikos kapitalistų įmones kaip paprasčiausi kuli — darbo jėga, įrodytų, ką gali padaryti laisvas lietuvis, kai jis žino, jog dirba savo labui ir visų gerovei. Kada pasaulis — sprausminių keleivinių lėktuvų panaudojimu sumažėjo per pusę — kas žino, kaip dėkotų lietuvių ateities kartos — mūsų vaikų vaikai tiems pakštams, kurių įžvalgumu lietuvių tautai būtų įsteigta atsarginė tėvynė ir vieta, kur, sakysim, galėtų vykti Lietuvos klimato negalį parnešti reumatikai, iš kur Lietuva gautų šiltųjų kraštų vaisius ir produktus. Žinoma, gera yra aukoti visokiausių rūšių prašytojams, kurie už tai žada viską tolimoj distancijoj, bet nereiktų ignoruoti ir prakuišąją gyvenimo pusę, kaip tai investuoti kaiptalą ten, kur po keliolikos metų išaugių 10 kartų didesnis atpildas. Suprantamas abuojumas tokių, kurie yra fiziškai ir dvasiškai (tautiškai) prie mirties, bet kam jiems tada kliudyti kitiems.

Jau biznieriai sukruto

Jei lietuvių kultūrininkų (ne politikų) ekskursijai iš Amerikos ir Kanados "valdančioji klasė" nesiskubina gauti leidimą atvažiuoti į Vilnių ir Lietuvą, tai atrodo kur kas geriau sekasi biznieriams, jau uzdirbusiems iš pakietų Lietuvon milijonus. Štai latvių spauda rašo, kad Cosmos ir Globe agentūros organizuoja ekskursijas po 14 žmonių į Taliną, Rygą ir Vilnių. Estų ekskursija išvyksianti aplankyti Talino jau vasario mėn. O lietuviams nesiseka. Spėlioja žmonės visaip. Vieni mano, kad "valdančios klasės" kultūrininkai Lietuvoje ne taip jau baisiai trokšta pasimatyti su iš Vakarų atvykusiais kolegomis, mat, reikės rausti ir atsiprašinėti už nemaža kiaulysčių dėl karjeros padarytų "asmenybės kulto" laikais. Antra vertus, Vakaruose gyveną lietuviai kultūrininkai — išskyrus gal taip muzikos, literatūros ir meno kritiko St. Santvaro iškeltus "realistinius dailininkus" — juokiasi iš "Tiesos" suformuluotų nuostatų lietuviams menininkams. Dar spalio 18 d. 'Tiesa" vedamuoju su tokiu inteligentui žmogui nesuprantamu įžūlumu ir drąsa, nepaisant visko, kas vyksta toj pačioj Maskvoj, vėl pareiškė, jog "rašytojai ir menininkai savo kūrybą matuoja . . . tai reiškia, kad kiekvienas kūrinys — ar tai bus nauja knyga, ar paveikslas, naujas filmas ar muzikos kūrinys — atitiktų liaudies ir partijos keliamus reikalavimus — būtų vertingi savo idėjiškumu ir meniniu meistriškumu". Jei ims ir parvažiavę ekskursantai lietuviai paklaus — toj pačioj "Tiesoj" skelbta mintim — "O kodėl gi mes turime kurti "labiausiai kultūriškai atsilikusių tautos dalių — liaudies ir karjeristų politikierių reikalavimais?". Tokių klausimų, bet ne biznierių bijoma. Juo labiau, kad biznieriai moka įtikinti visagalinčius Maskvoj, jog gyventi reikia . . .

Štai dėl ko tyli!

Pastaruose "T. Balso" nr.nr. iš Vilniaus išeiviams siunčiamoj brošiūroj nebėra įprasto skyrelio kuriame koliojami visi tie, kurie neturi balto lapuko maskvinėj žvalgyboj. Kaikurie manė, kad tai išdava "Tiesos" red. G. Zimano kelionės po Ameriką. Mat, pirmą kartą lietuvių sovietinės spaudos istorijoj, net jo nuotrauka buvo išspausdinta ir gyvenimo aprašymas, kad parodžius, jog jis nesąs toks kaip "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius norėtų. Bet dabar paaiškėjo, jog "tarybinių tautų" šviesuomenėj vyksta didelis ginčas ar gali rašytojas dovanoti sovietiniam dezertyrui — savo romane. Partija apskelbė, kad tai būtų "krikščioniškas gailestingumas", kuriam vietos sovietijoje juk nėra. Bet kokie tai netikėliai rašytojų sluogsniuose vistiek gimsiasi. Aiškiau, mūsų herojai "Tėvynės Balse" nusprendė palaukti, kuom tas viskas baigsis.

Sidabro negaili

"Tiesa" džiaugiasi, kad grafikas Vytautas Jurkūnas, kurio "Metų" iliustracijos taip primena Vytauto K. Jonyno darytąsias, Leipzigo mūgėje gavo sidabro medalį. Įdomu, kokį medalį tada būtų gavęs pats Jonynas? O kas jei ir jis būtų pasiuntęs šią knygą per Amerikos įstaigas? Gal ir paranku trukdyti tą lietuvių kultūrinį santykiavimą.

Bloga redakcija

Ta laisvė sovietijos partijai tikrai galvos skausmus kelia. Kaip tyčia, vienam "Tiesos" puslapy red. Zimanas įrodinėja, kaip baisiai skursta amerikiečiai, kitam puslapy — Chruščiovas įtikinėja, kad "TSRS pasivys Ameriką per 7 metus", vienam puslapy rodoma Kėdainių bene 7 augštų naujos gimnazijos rūmai, laukuose, kitame puslapy Chruščiovas kalbėdamas Sibire klausia, kurių biesų statyti dangoraižius miškuose ir laukuose. Girdi, Amerikoj taip nedaro.

Hong Kongas. — AP agentūros žiniomis nuo 1949 m., kada Kinijoje įsitvirtino komunistai, iš jos pabėgo per 4 milijonus žmonių.

A. A. arkivyskupo Skvirecko laidotuvės

Pirmąsias dienas po mirties (nuo 1959. XII. 3.) A. A. Arkivyskupo kūnas buvo pašarvotas Zamse - Tirolyje, seselių koplyčioje, pas kurias jis išgyveno paskutiniuosius 14 metų. Gruodžio 8 popietėj dvigubame metaliniame ir mediniame karste buvo pervežtas į Zamso parapijos bažnyčią. Tą patį vakarą prie karsto kunigai, vadovaujant J.E. vysk. dr. V. Padolskiui, atgiedojo gedulingus mišparus ir, kartu su bažnyčioj susirinkusiais vietos gyventojais, sukalbėjo už mirusiojo vėlę šv. rožančių. Sekantį rytą nuo 6 val. buvo laikomos vienos po kitų gedulingos šv. Mišios, o 8.30 val. pradėtos egzekvijos, kurias giedojo 2 vyskupai, 3 abatai ir apie 30 kunigų. 9 val. vysk.Padolskis atnašavo pontifikalines gedulingas šv. Mišias, asistuojamas prel. dr. L. Tulabos, mons. Kl. Razmino, Sielovadų direktorių Tėv. A. Bernatonio ir kun. R. Mutulio (latvis) ir dviejų Kauno arkivyskupijos kunigų, kun. dr. J. Petraičio su kun. J. Tautkevičium. Per jas giedojo vietos parapijos choras. Tuo pačiu metu buvo laikomos šv. Mišios taip pat prie kitų trijų altorių. Po šv.Mišių vysk. Padolskis pasakė pamokslus vokiškai ir lietuviškai, iškeldamas velionio nuopelnus Lietuvos K. Bažnyčiai (ypač išryškindamas velionį kaip viso šv. Rašto vertėją į lietuvių kalbą), suminėdamas arkivyskupo - tremtinio tragiką ir Lietuvos Episkopato vardu nuoširdžiai dėkodamas vietos vyskupui dr. Rusch bei vienuolėms seselėms už priėmimą ir globą per 14 metų. Pamokslininkas pareiškė viltį, kad Zamse velionio palaikai bus priglausti tik laikinai, kol atsiras galimybė juos patalpinti Kauno katedroj, šalia jo pirmtaku. Po pamokslo nuskambėjo įspūdingoji Libera me giesmė ir prasidėjo paskutinė eisena atgal į seselių vienuolyno koplyčią. Išsitiesė ilga procesija, kurios priekyje žygiavo tautiniais rūbais apsirengusių tiroliečių orkestras, bažnyčios tarnai, kunigai, abatai, vyskupai. Padengtas vainikais karstas buvo vežamas arklių dvejetu. Paskui jį ėjo Zamso bei apylinkių gyventojai ir trys lietuvės. Skambėjo varpai, dvasiškiai kalbėjo rožančių, orkestras grojo gedulingus maršus. Vienuolyno bažnyčios presbiterijoj laukė atvira kripta. Prie jos buvo padėtas karstas. Vysk. Padolskis atkalbėjo paskutines maldas. Po trumpa atsisveikinimo žodį tarė: PLB Vok. Kr. V-bos vardu jos vicepirm. kun. Br. Liubinas, Vokietijos lietuviu kunigu vardu Sielovados direktorius T. A. Bernatonis ir galiausiai Innsbrucko ordinaras vyskupas dr. Rusch. Apeigos baigtos giesme Marija, Marija ir Lietuvos himnu. Karstas nuleistas į kriptą.

Laidotuves organizavo A. A. Arkivyskupo sekretorius mons. Kl. Razminas, talkininkaujant vietos kunigams ir vienuolėms seselėms. Laidotuvėse dalyvavo Innsbrucko vysk. ordinaras dr. Rusch, Vilkaviškio vysk. koadjutorius dr. V. Padolskis, 3 vienuolynų abatai austrai, latvių Sielovados direktorius kun. R. Mutulis, 4 lietuviai kunigai iš Romos, 4 lietuviai kunigai iš Vokietijos, 1 lietuvis kunigas vienuolis iš Austrijos ir apie 20 austrų kunigų. Iš lietuvių pasauliečių tedalyvavo tik dvi vietinės moterys ir dr. Deveikė, Prancūzijos bei Vokietijos gyventoja. Austrų buvo pilna bažnyčia. Vainikai padėti Vokietijos ateitininkų sendraugių, Vokietijos Liet. Sielovados, VLIKo Vykdomosios Tarybos, PL B-nės Vokietijos Kr. Valdybos.

Kun. Bronius Liubinas (ELI).

LIETUVOJE UŽTIKTA ŽEMĖSE DUJŲ

Darant gilesnius gręžimus gruolžio pradžioje Virbalyje iš žemės šsiveržė stiprios dujos. Tokios stiprios dujų srovės Lietuvoje dar niekad niekur nebuvę užtikta. Kokios kilmės yra tos dujos, tuo tarpu dar neištirta. Gali tai būti ir naftos kilmės dujos, bet gali būti ir kitokios. Gilūs gręžimai būsią ir toliau vykdomi. Geologai vis neįraranda vilties užtikti ir naftos.

VATIKANAS IR JAV

Prezidentas Eisenhoweris savo kelionės po pasaulį metu sustodamas Romoje iškėlė jos reikšmę pasaulio arenoje. Jo vizitas popiežiui atkreipė ne tik diplomatų dėmesį, bet ir JAV užkietėjusių protestantų. Juk JAV neturi diplomatinių santykių su Vatikanu. Prezidentui grįžus vėl iškils diplomatinių santykių užmezgimo klausimas, kurį parlamentas 1951 m. triukšmingai atmetė atimdamas tam lėšas. Tada jau buvo nominuotas atstovas Mark W. Clark, bet senatui nubraukus lėšas buvo pasitenkinta prezidento asmeniniu atstovu Vatikane, o dabar ir to nėra.

Nuo 1892 m. Vatikanas turi apaštališką delegatą JAV, bet jis neturi diplomato statuso, nes tam priešinasi protestantiškasis pasaulis. Todėl Eisenhowerio vizitas Vatikanui turėjo būti privataus pobūdžio. Bet jis turi didelės reikšmės. Jei jis to nebūtų padaręs, tai ne tik 36 milijonai JAV katalikų, bet ir viso pasaulio katalikai būtų atkreipę į tai dėmesį.

O popiežius Jonas XXIII tapo įžymiausia asmenybe visame pasaulyje. Šiandien viso pasaulio krikščionys yra nukreipę akis į jį. Juk jis pirmaisiais savo popiežiavimo metais kreipėsi į viso pasaulio valstybių valdžias, kad spręstų ginčus ir kitus skirtumus derybų keliu, o ne kardu. Jis pasmerkė karą, kaip naikinimo priemonę ir pagyrė diplomatiją. Jis pasmerkė markisstinę neapykantos doktriną — vienas prieš kitą, o iškėlė šūkį — jungti visas jėgas dėl žmogaus gėrio Kristaus mokslo pagrindais. Jis deda pastangas sujungti Ortodoksų Bažnyčią su katalikų. Eina dar toliau — šaukia visuotinę santarybą ir kviečia visus krikščionis joje dalyvauti. Tuo keliu siekia sujungti viso pasaulio krikščionis į vieną šeimą — Bažnyčią.

Be to, Vatikanas ir JAV turi bendrų interesų, kurie verčia abi šalis jungti jėgas kovai už juos. Svarbesni iš jų: siekti taikos teisės ir teisingumo keliu, pasipriešinti komunizmo įsigalėjimui, kuris veržiasi jėga ir smurtu. Todėl popiežius priėmė prezidentą iškilmingiausiai, bet privačioje audiencijoje. Šiandien nežinoma, kas ten buvo nagrinėjama. Tačiau visiems aišku, kad buvo paliesti bendri abipusiai reikalai ir pastangos sušvelninti pasaulinę įtampą. Vatikano sluogsniai teigia, kad politinių problemų nebuvę paliesta, lygiai kaip ir diplomatinių santykių atnaujinimo. Vatikanas ir Vašingtonas visdėlto tapo sujungti styga. Ji yra tampri ir skambi. Vatikanas yra ne tik sąjungininkas, bet ir ramstis prezidento taikos politikai ir komunizmo agresijos pasipriešinimui.

žd.

LIETUVIŠKIEJI ĮVAIRUMAI

AL. GIMANTAS

Kur yra Litvania?

JAV yra leidžiamas antikomunistinis ir stipriai antisemitinis, kartu giliai profašistinis laikraštis vardu "Common Sense". Neretai jo puslapiuose minimas ir Lietuvos vardas, dažniausiai jį naudojant geresnei sovietinio imperializmo iliustracijai. Neseniai, nr. 331 buvo beveik ištisai pašvęstas Vengrijos revoliucijos prisiminimams. Vienoje vietoje ir vėl minima Lietuva, tik ją ši kartą pavadinant — Litvania. Kadangi greta minima Estija ir Latvija, nesunku atspėti, kad straipsnio autorjai turi galvoje Lietuvą, bet skaitytojams, kurie neperdaug išmano apie Vidurinės ir Šiaurės Rytų Europos geografiją, nebus lengva suvokti, kur yra toji Litvania.

Šiaip, labai savotiška to leidinio linija. Pvz., ką darė ar daro vokiečiai, tai jau viskas gerai. Neretai vokiečių tauta bandoma vaizduoti lyg kažkokia kankinių tauta šiais pokario metais. Be to, "Common Sense" visados labai aiškiai pasisako už rasinę diskriminaciją ir savo mintimis yra pavojingas tautinėms mažumoms.

Sporto entuziastai

Skaitytojai bus pastebėję, jog sekant lietuviškojo sporto pasaulio įvairybes, labai dažnai tenka sustoti prie keturių pavardžių, alfabeto tvarka jas dabar vardijant — K. Barono, Alg. Gustaičio, P. Petruičio ir E. Šulaičio. Šiuos vardus labai dažnai pastebėsime sporto įvykių aprašymuose, juos neretai matysime sportinio organizacinio gyvenimo priekyje ir visur kitur, kur tik kas nors turi ryšio su sportu. Tie jaunuoliai, patys nebūdami aktyviais sportininkais, labai nuoširdžiai atsidavę lietuviškojo sporto idėjai ir tikrai yra labai našiai prisidėję pre mūsų sporto gyvenimo propagavimo bei viso sportinio sąjūdžio. K. Baronas, pats nebūdamas aktyviu sportininku, daug prisideda prie lietuviškojo sporto populiarinimo spaudoje ir asmenine veikla. Alg. Gustaitis, be kitų darbų, jau kuris laikas šaukia apie liet. sportinės enciklopedijos būtinumą; P. Petruitis vos grįžęs iš kelionės su krepšininkais Pietų Amerikon (kurios ir buvo vienas iš aktyviųjų sumanytojų ir organizatorių), vėl turi naują ir drąsių planų ateičiai. Ed. Šulaitis, vienas iš tikrai negausių mūsų sporto žurnalistų, vėl prisistato su nauju jo išleistu ir redaguotu leidiniu "Liet. sporto dešimtmetis Š. Amerikoje 1949-1959". Ši 60 pusl. iliustruota knygelė pateikia mūsų sportinės veiklos apžvalgą, supažindina su sporto klubais ir jų laimėjimais. Leidinys bus įdomus kiekvienam besidominčiam lietuviškojo sporto raida šiame kontinente pokario metais.

Ar tai Chruščiovo įpėdinis?

Kas perimtų valdžią Sovietų Sąjungoje, jei vieną dieną Chruščiovas numirtų? Tai klausimas, kuris jau daug kartu svarstytas pasaulio spaudoje. Dažniausiai sustojama ties Mikojano ir antrojo premjero pavaduotojo Kozlovo vardais. Bet Chruščiovas yra ne vien premjeras. Jis yra ir generalinis partijos sekretorius. Pastarasis postas yra svarbesnis, nes ištikrųjų viską valdo partija. Tad, kas gi būtų generaliniu partijos sekretoriu?

Ieškant atsakymo į šį klausimą, stebimas partijos aparato veikimas. O ten įtakingiausias yra Chruščiovo ištikimiausias Aleksiejus Kiričenko, buvęs Ukrainos kompartijos pirmasis sekretorius (1954-1957), o vėliau perkeltas į centrą, Ukrainai paskyrus rusą Podgorny.

Šis paniūręs ukrainietis viešumoje niekur nesirodo, bet faktiškai valdo visą partijos aparatą. Nuo vieno jo plunksnos brūkštelėjimo priklauso likimas kiekvieno galiūno pačioje Maskvoje, Leningrade, Sibire ar Kaukaze. Jo nurodymu yra daromi visi pakeitimai partijos ir valdžios viršūnėse. Jis yra geležinkeliečio sūnus, buvo kuri laiką MTS mechaniku, lankydamas brigadierių mokyklą jis įkrito į akį Chruščiovui, tada Ukrainos valdytojui, ir pradėjo daryti karjerą. Karo metu jis pasiekė politruko generolo rango, o 1954 m. pasidarė Ukrainos kompartijos gen. sekretoriu, iš kur Chruščiovas jį pasiėmė savo valios vykdytoju į Maskvą. Daug kas mano, kad faktiškai jis yra partijoje galingiausias, žinoma. kol vykdo Chruščiovo valią. Ar jis išlaikytų partijos aparatą ir Chruščiovui mirus, tuo tarpu dar sunku spėti.

PLANUOJANT IR PLEČIANT ONTARIO ATEITĮ!

"Ontario provincijos vyriausybė didžiuojasi savo provincijos išsiplėtimu paskutinių metų bėgyje . . . progresas bus tęsiamas ir toliau. Tuo pačiu laiku vyriausybė rūpinasi ir visuomenės atskirų asmenų gerbūviu".

Hon. W. M. NICKLE, Q.C.,
Minister of Planning and Development
of the Province of Ontario.

Laike paskutiniųjų dešimts metų, kai Ontario išaugo daug greičiau, negu betkuri Šiaurės Amerikos dalis, provincija kasmet priimdavo po 150.000 naujųjų ateivių. Ontario dėkinga šiems ateiviams už jų didelį įnašą ir prisidėjimą prie provincijos išvystymo ir gyvenimo lygio pakėlimo.

Ontario piliečių gerbūvis buvo ir bus ateityje pagrindinis Planavimo ir Darbų Vykdymo Departamento uždavinys. Atsiminkite — šio departamento paslaugos yra prieinamos kiekvienam provincijos gyventojui.

Dėl platesnių informacijų rašykite — Director, Mr. A. V. Crate.

ONTARIO DEPARTMENT OF PLANNING & DEVELOPMENT

Hon. W. M. Nickle, M.B.E., M.C., Q.C. MINISTER — Hon. Leslie M. Frost, Q.C., LL.D. PRIME MINISTER

Visi mašinų remonto darbai lietuviams atliekami pigiau, lietuviškame

WALLY'S GARAGE

Sav. VL. TARVYDAS

5 Robert St., Toronto (prie Spadina-College)

Automatiškos transmisijos ir visi kiti taisymų darbai atliekami sąžiningai ir visas darbas garantuotas.

TEL. NAMUOSE: RO. 3-2445. TEL. DARBE: WA. 1-9541.

ED. KONDRATAS

1113 Dundas St. W., Toronto. LE. 3-5454

MOTERIŠKŲ ir VYRIŠKŲ RŪBŲ

siuvėjas

Didelis pasirinkimas angliškų medžiagų kostiumams bei paltams.

Miško medžiaga – Fanera – Moldingai

- SPECIALI MEDŽIAGA NAMŲ REMONTUI.
- VISKAS MEDŽIO DARBAMS.
- NEPARUOŠTA AR PARUOŠTA MEDŽIAGA.

SPECIALIAI GRUODŽIO MĖN.!

1x12 MELSVOJI EGLĖ SAUSAI SUKRAUTA **15 c. pėda**

Nė vienas užsakymas nėra per didelis ar per mažas.

JOHN B. SMITH and SONS LTD.

22 ST. HELENS prie Dundas gatvės. TEL. LE. 4-9293

Pavergtoje tėvynėje

Jonas Motiejūnas Valevičius, Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, Vyčio kryžiaus kavalierius, atsargos majoras, ilgametis Utenos apskrities viršininkas, 10 metų išbuvęs Sibire, miręs Vilniaus miesto ligoninėje lapkričio 13 dieną.

J. Paleckis parašė knygą "Mintys apie vyresnįjį brolį", kurioje į padanges iškeliami "mažųjų tautų globėjai" rusai. Rusija esanti kaip motina kitoms tautoms Sovietų Sąjungoje.

(E) **Lietuvos energetikos statybos planuose** numatyta kitiems metams 55.800.000 rublių naujoms jėgainėms statyti. Tai esą 12,5% daugiau, negu šiemet tam reikalui buvo skirta.

Labai didelis atlyginimas esąs už Kidulių esančiame Nemuno kolūkyje. Gausią po 10 rublių ir po 2 klg. grūdų. Jo pirm. Vyt. Girdžius. Pagal kitus kolūkius 10 rb. nemažai. Bet tai juk tik $1 skaitant turistiniu kursu. Kiek gi kainuoja dar 2 klg. grūdų. Turbūt arti 50 c. J. Chlivickis, "Lit. ir Meno" koresp., dar pastebi, kad kolūkiečiams šiemet būsią išmokėta 4 mil. rublių. Tegul tai bus tiesa. Bet ar visi gaus po lygiai? Juk pvz. kolūkio pirmininkai gauna po 2 ir 3 tūkstančius rublių per mėnesį, o kolūkietis vos 3-400. Juk iš tų pinigų apmokami ir visi kolūkio "specialistai" ir partijos bei komjaunimo agentai. Tai po kiek išeis kolūkiečiui? Geriausiam atvejy 3-4 tūkst. rublių, t.y. 3 ar 400 dol per metus. O perkamoji galia dar mažesnė. Juk viena eilutė kainuoja apie 2.500 rb., beveik visų metų uždarbis.

Kauno teatras iki šiol vadinosi Muzikiniu Dramos teatru. Jame buvo statomos dramos ir operetės. Dabar dramos teatras iškeltas į vad. Jaunojo žiūrovo teatrą, esantį buv. Metropolitan kino patalpose, o Kauno teatras perkrikštytas Muzikiniu teatru. Be operečių jame jau statomos ir operos bei baletai.

Vidulaukio klubas - skaitykla Ramygalos rajono kultūros skyriaus parėdymu esanti uždaryta. Žadėję įrengti 'raudonąjį kampelį", bet nieko neįrengę. Mokykloje anksčiau buvęs kino demonstravimo punktas, 'bet kai reikėjo ten pastatyti aparatinę, taip ir prapuolė viskas". Taip skundžiasi "Lenino keliu" kolūkiečiai.

Vilniaus un-to rektoriu yra J. Kubilius, o prorektoriai net trys: S. Jankauskas, S. Lazutka ir J. Stankevičius.

Mokytojai Lietuvoje ruošiami šiose mokyklose: Vilniaus ir Šiaulių pedagoginiuose institutuose, Vilniaus, Kapsuko ir Klaipėdos pedagoginėse mokyklose, Vilniaus universiteto bei Kauno Kūno Kultūros institute. Lenkų mokyklų mokytojams yra speciali mokytojų seminarija Vilnioje.

"Prekių išnuomojimo punktas" atidarytas Pasvalyje — turbūt ir kitose vietovėse, kur galima išsinuomoti dulkių siurblius, skalbimo mašinas, indus svečių stalui, radiolas, plokšteles, foto aparatus bei kaikurias kitas prekes. Interesantų esą daug.

(E) **Druskininkų kurorte** baigiamas įrengti šimto vietų viešbutis "Turistas". Kurorte dar yra aštuonios sanatorijos ir dveji poilsio namai. Druskininkai skaitosi "visasąjunginiu" kurortu, kuriame gydosi daug "brolіškų respublikų" pacientų. Kurortas veikia ištisus metus. 1958 m. kurorte gydėsi 23.000 asmenų.

(E) **Kelmės rajono** Laugiriškių apylinkės arimuose vaikai neseniai atrado didelį skaičių senų lietuviškų monetų. Nunešę į mokyklą parodė mokytojai, o ši apie radinį pranešė Šiaulių 'Aušros" istoriniam - etnografiniam muzėjui, kurio vedėjas Adolfas Nezabitauskis nustatė, kad tai daugiausia XVI-jo amžiaus pradžios Žygimanto III sidabriniai grašiai ir kitos monetos. Toj dirvoj rasta ir daugiau senovės liekanų — odinio maišiuko liekanos ir molinio indo šukė. Muzėjaus mokslinės bendradarbės Irenos Grikšaitės pareiškimu, tai esąs pirmas toks stambus radinys Žemaitijoje pastaraisiais laikais.

Bolševikinių partizanų grupė, pasiųsta iš Sovietų Sąjungos į Lietuvą, vadovaujama žinomo kompartijos ck sekretoriaus J. Meskupo-Adomo, 1942 m. kovo 13 d. buvo iki paskutinio sunaikinta Biržų apskr. prie Smalių kaimo girioje. Šį rudenį ten pastatytas jiems paminklas — rusvo granito obeliskas, kuriame iškalta jų žuvimo data ir visų vardai: J. Meskupas-Adomas, I. Ičikovičius, A. Jacovskis, J. Kanopa, A. Kleineris, V. Mockus, P. Pajarskas, S. Sklerius, A. Vildžiūnas ir M. Vaitenka.

Stalių streikas jau tęsiasi 36 dienas ir nežinia, kada baigsis. Nors iš abiejų pusių jau buvo posėdžiauta ir ieškota susitarimo. Pačių stalių yra apie 1.000, tačiau jie išvedė iš 'rikiuotės" dar apie 7.000. Taigi iš viso dabar streikuoja apie 8.000 darbininkų. Saryšyje su streiku jau užsidarė 30 didžiųjų ir 30 mažųjų statybos firmų. Statybininkų apskaičiavimu, streikas duoda nuostolių abiem pusėm kartu apie 1,8 mil. dol. per savaitę.

Vasario Šešioliktoji Niagaros pusiasalyje

Aš norėčiau prikelti nors vieną seneli
Iš kapų milžinų
Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį
Iš senųjų laikų... (Maironis).

Tai yra lietuvių tautos prisikėlimo šventė. Prisikėlimas iš gilaus letargo ir išsivadavimas iš kelių šimtmečių vergijos. Kiekvienais metais šią dieną renkamės tautiniam susikaupimui, prisiminimui ir pagerbimui savos tautos didvyrių, paaukojusių gyvybes jos prisikėlimui ir tautos džiaugsmo išreiškimui.

Šią dieną prisimename ir savo tautos istoriją; didingą ir garbingą jos praeitį, kada ji stovėjo galingųjų Europos valstybių tarpe. Tačiau nuslenka mūsų veidais liūdesio šešėlis, kai prieiname Lietuvos galybės silpnėjimą, jos savistovaus gyvenimo praradimą, galutiną pavergimą ir net tautinės dvasios sunaikinimą. Su liūdesiu prisimename galingųjų Lietuvos valdovų klaidas, dėl kurių Lietuvą ištiko baisioji tragedija.

Nors Aušra ir Varpas tautą pažadino ir savanorių kraujas išpirko laisvę, bet neilgam. Šiandien lietuvių tauta vėl vergijoj, vėl vyksta baisiosios tragedijos tąsa, tauta vėl ieško kelių iš vergijos išsivaduoti. Gal dėl to ir gimė mintis: "Mokykimės iš praeities klaidų".

Prasmingi ir gilūs Lietuvos himno žodžiai: "Iš praeities tavo sūnūs te stiprybę semia" aiškiai nurodo lietuvių tautai gaires. Šiuos žodžius kartojame kiekvienoje Vasario Šešioliktosios šventėje ir kitomis tautinio susikaupimo progomis.

Kol Lietuvos padangėje neišsisklaidys juodi niūrūs debesys, tol Vasario 16 turi būti švenčiama vis iškilmingiau ir himno žodžiai kartojami vis ryžtingiau. Nagaros pusiasalyje **1960 m. Vasario 16 šventėje, tai bus vasario 20 dieną,** ir bus duodamas didesnis iškilmingumas. Šiai dienai norima duoti visai kitą aspektą. **Vietoj kalbų parodyti senosios Lietuvos gyvą paveikslą. Jį parodys Montrealio Lietuvių Teatras pastatydamas "Milžino paunksmę".**

Tai yra Lietuvos istorijos iškarpa iš to laikotarpio, kada Lietuva buvo pasiekusi savos galybės kulminacinį tašką ir nuo kada ji pradėjo silpnėti. Iš šio istorinio gyvo paveikslo ir yra galimybė iš praeities pasisemti stiprybės ir iš istorinių klaidų pasimokyti.

Šią iškilmingąją šventę jungtinėmis jėgomis ruošia lietuvių bendruomenės WELANDO ir ST. CATHARINES apylinkių valdybos. Šventės iškilmingumui ir gražesniam vaizdui būtinas didesnis lietuvių susibūrimas ir jei į ruošiamas Kandos Lietuvių Dienas susirenkame tūkstančiais, tai į Vasario 16 šventę, kaip didesnės reikšmės šventę, tikimės nemažesnio lietuvių skaičiaus.

Todėl nuoširdžiai kviečiame ne vien artimuosius, bet plačių apylinkių lietuvius, kaip Hamiltono, Toronto, Oshawos, Simcoe, Tillsonburgo, Sarnios, Londono, kurie visą laiką buvo Niagaros pusiasalio didžiųjų iškilmių svečiai. Laukiame Rochesterio, Buffalo ir kitų Amerikos lietuvių. Kviečiame ne į eilinę paskaitėlę ar eilinius šokius, bet į VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS didžiąją lietuvių manifestaciją.

Programoje trumpas KLB-nės Krašto Valdybos pirmininko Stp. Kęsgailos žodis ir prof. B. Sruogos parašyta, B. Pūkelevičiūtės inscenizuota, "Milžino paunksmė". Po trumpos pertraukos ten pat Merritton Community Centre Hall salėje svečių susipažinimas bei įspūdžiais pasidalinimas ir vaišės.

Šį atsišaukimą iš anksto skelbiame, kad jau dabar pradėtų rengtis, nes didelei šventei reikalingas ir didesnis pasiruošimas.

KLB-nės Wellando ir St. Catharines apyl. valdybos.

Atvyksta Čikagos Dainavos ansamblis. Kaip žinoma iš spaudos, Dainavos ansamblis dabar rengiasi statyti J. Ignatonio veikalą "Vestuvės", lietuviškų papročių, šokių, dainų ir muzikos pynę. Premjera bus Čikagoje sausio pabaigoje. Jie sutiko ateinančiais metais birželio 25 dieną tą patį veikalą pastatyti ir kanadiečiams per vilniečių rengiamą Jaunimo šventę — VI Joninės Niagaros pusiasalyje, kurios įvyks Merritton Community Centre Hall salėje, Merritton, Ont. Ten pat, kur ir Čiurlionis koncertavo. **Kor.**

Hamilton, Ont.

Išrinktasis vysk. M. Valančiaus vardo šeštadieninės mokyklos mokinių tėvų komiettas pasiskirstė pareigomis: pirm. — V. Sakas-Sakevičius, sekr. — A. Šeštokas, kasin. — G. Vindašius, pareng. vad. — St. Panavienė ir L. Paškauskas. Komiteto adresas: V. Sakevičius, 43 Charlton Ave. E., tel. JA. 8-4934.

Pranešame visų mokyklos mokinių tėvų žiniai, kad visuotinio tėvų susirinkimo nutarimu šiems mokslo metams mokyklos išlaikymui mokestis yra $15 nuo šeimos. Mokestį prašome įmokėti mokykloje per mokytojus.

Kalėdų atostogoms mokyklos mokiniai paleisti gruodžio 19 d. Po atostogų mokslas pradedamas sausio 9 d., šeštadienį.

Linkime visiems mokyklos mokinių tėveliams ir jų šeimoms jaukios šv. Kalėdų nuotaikos bei geriausios sėkmės Naujaisiais Metais.

Tėvų kom. ir mok. vedėjas.

Padėka

Hamiltono lietuvių Aušros Vartų parapijos klebonui kun. dr. J. Tadarauskui ir šios parapijos komitetui už teikiamą nuolatinę visokeriopą paramą mūsų mokyklai ir už dabar šv. Kalėdų proga gautą didelę auką — $250 — reiškiame nuoširdžiausią padėką tėvų komiteto ir mokytojų vardu.

Tėvų komitetas ir mok. vedėjas.

Tradicinis Hamiltono Lietuvių Bendruomenės

NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS

įvyks gruodžio mėn. 31 d., ketvirtadienį, Royal Connaught Hotel, Normandie salėje, 112 King Str. E.

Šokiams gros pagrindinis Bennie Ferrie orkestras, veiks turtinga loterija, bufetas ir daug kitų įvairumų. Širdingai kviečiame vietos ir apylinkės lietuvius skaitlingai dalyvauti šiame BALIUJE ir sutikti 1960 N. Metus savoje bendruomenėje.

Pradžia 8 val. vakare ir pabaiga 2 val. ryto.

KLB HAMILTONO APYLINKĖS VALDYBA

Dabartinis staliaus valandinis atlyginimas yra $2.50. Tai būtų netaip jau blogas atlyginimas, bet kadangi jie negali išdirbti prie statybų apvalius metus, tai jiems vistiek teišeina tik apie $3.000 per metus. Tuo tarpu staliai dirbą prie kitų įmonių per ištisus metus gauna apie $5.000. Todėl statybininkai ir nori gauti augštesnį uždarbį. Žinoma, be uždarbio yra ir kitų klausimų, kaip pensijų, ligos atveju draudimo ir kitų mažesnės reikšmės. Kada šis streikas baigsis dar ženklų nėra. Taip, kad daliai miesto gyventojų šventės nėra per daug linksmos. **Z. P-as.**

Hamiltone bus švarinamas oras

Šis pramonės miestas yra supamas iš vienos pusės kalnų, iš antros — didžiulio Ontario ežero, stovi didelėj pakalnėj, duobėj. Kiekvienas aplankęs jo įžymesnes vietas, kaip Botanikos sodą, Gamtos muzėjų, Meno galeriją ir didelį miesto parką "Gage Park", na, gal pastebės daug augštų kaminų ir užuos iš jų einančius kartais juodus dūmus.

Gyvenantiems arčiau įmonių rajono, vasaros metu, nedrąsu atidarinėti langus, nes juodi suodžiai tuoj braunasi į vidų arba leidžiasi ant džiūstančių baltinių, tuo sudarydami daug rūpesčio ir naujo darbo skalbėjoms. Neretai ir praeiviui užkrisdavo juoda gniužtelė ant baltų marškinių, kostiumo, naujos suknelės ar baltų pirštinaičių.

Tie suodini dūmai nenešė sveikatos ir fabriko darbininkui bei netoliese gyvenantiems žmonėms. Jie užteršdavo orą ir visame mieste. Bet dabar tam jau greit bus padarytas galas.

Vietos spaudos žiniomis, plieno fabrikas "The Steel Co. of Canada" ant savo naujos ir didžiosios liejyklos Kanadoj pastato, įrengs suodžių - dulkių surinkėją vad. "precipitator". Iki šio laiko vis buvo bandoma ir ieškoma būdų ką nors išrasti, kas galėtų sustabdyti oro užteršimą įmonių dūmais. Paminėtas suodžių - dulkių surinkėjas kolkas yra geriausias ginklas prieš oro užteršimą koks šiuo metu yra išrastas. Jo įrengimas kainuos netoli milijono dolerių. Šios rūšies įrengimas Hamiltone bus pirmas toks visoj Kanadoj. Jei jis pasirodys geras visu šimtu procentu, tai bus statomas ir ant kitų įmonės dūminių pastatų. Tada galėsime matyti tik baltą srovelę einančią iš kamino ir tik šaltam orui esant, nes tai bus jau ne dūmai, bet karšto ar šilto oro srovė, kurio drėgmė kristalizuosis šaltame ore ir tada bus matoma. Tad greit turėsime švarų orą ir Hamiltone, ko galėjome pavydėti kitoms vietovėms. **Z. Pulianauskas.**

SUDBURY Ont.

Visuotinis susirinkimas. Apylinkės valdyba praneša, kad sausio 3 d., sekmadienį, 3 val. p.p. šv. Kazimiero lenkų parapijos salės patalpose — 210 Drinkwater St.—šaukiamas Sudburio ir apylinkės Lietuvių Bendruomenės visuotinis narių susirinkimas. Die-notvarkėje be kitų klausimų bus valdybos pranešimas, revizijos komisijos pranešimas, diskusijos dėl pranešimų, naujos valdybos ir rev. kom. rinkimai, sumanymai ir passtabos dėl tolimesnės veiklos. Nurodytu laiku nesusirinkus užtekamam skaičiui, po valandos, t.y. 4 val. p.p., toje pačioje vietoje susirinkimas įvyks nežiūrint dalyvaujančių skaičiaus. Tuojau po susirinkimo, toje pačioje salėje įvyks šeštadieninės mokyklos mokinių pasirodymas. Bus tradicinis Kalėdų senelis. Po pasirodymo visiems vaikučiams ir suaugusiems bus nemokamai vaišės. Įėjimas taip pat nemokamas.

Bendruomenės valdyba be narių nedaug arba nieko gero nenuveiks. Tad nusistatykime sau tikslą lankyti bendruomenės susirinkimus ir parengimus. Dažnai nugirstame skundų, kad jau esame gana stipriai užsikrėtę susirinkimų nelankymo liga, kuri žlugdo mūsų visokią veiklą. Patys gydykimės nuo tos ligos, gydykime ir kitus.

Prašome ivsus apylinkės lietuvius susirinkime ir mokyklos parengime gausiai dalyvauti.

Sudburio apylinkės valdyba.

Lietuviai palaiko tik tikrai lietuviškas įstaigas. Aleksas Kusinskis, Castelnuovo liet. saleziečių gimnazijos rėmėjų būrelio vadovas, pasiuntė $100, kuriuos surinko iš būrelio narių. Kiti pasiųntė po vienkartinę auką.

Filmai iš okupuotos Lietuvos

Vienas torontiškis lietuvis atsivežė parodyti filmelių iš okupuotos Lietuvos, kurių viena "Žydėk jaunyste" buvo spalvota. Nors mums visiems gerai žinoma, kad komunistai yra melo specialistai ir meluodami net neraudonuoja, tačiau visiems buvo įdomu pamatyti filmus tik dėl to, kad jie iš Lietuvos. Susirinko daugiau kaip 200 lietuvių, kurių tarpe buvo beveik visi ir senosios ateivių kartos tautiečiai. Nors iš filmo kaikurios propagandinės vietos buvo iškirptos, bet dar nemažai ir likę. Jei visą propagandą išmestum, mažai kas ir beliktų. Komunizmas nieko nepasikeitęs. Melavo per akis, ir toliau meluoja. Menas, koks jis bebūtų, jiems tik priemonė propagandai. Nors tuose filmuose jie vaizdavo viską šventadieniniuose propagandos rūbuose, rodė visa, ką tik turėjo geresnio ir gražesnio, tačiau akylas stebėtojas galėjo įžvelgti ir slepiamo skurdo žymių — dvasinio ir medžiaginio. Jie filme gyrėsi, kad viskas nauja, tačiau parodė tik seniai mums matytus pastatus dar iš laisvės laikų, išskyrus keletą namų prie Kauno hidroelektrinės statybos. Neparodė ten nei gerų mašinų, kurių labai mažai teturi, nei darbininkų dirbančių labai primityviai su lopetomis. Miestų gatvės nykios ir tuščios. Krito į akis ir rusiški parašai Lietuvos miestuose ir mongoliški vyrų veidai mūsų jaunų mergaičių tarpe. Nors rodomos tik šventės ir kitos linksmybės, tačiau tikrai linksmų veidų nebuvo matyti. Buvo malonu stebėti lietuviškų veidų bruožus, bet ir liūdna, kad tie jaunimo veidai paženklinti skausmo žyme, apsiblausę, kaip tikrai vergijos pančius nešančios tautos vaikai. Niekur nebuvo galima pastebėti natūralaus nerūpestingai linksmo jaunimo, kaip kad būdavo laisvės laikais Lietuvoje. Čia visos linksmybės, tarytum gedulo šydu, aptrauktos. Viskas šalta ir dirbtina, be entuziazmo, be dvasios, pagal užsakymą ir pareikalavimą. O suvarytas pats rinktinis jaunimas. Buvo pastebėta ir Aušros Vartuose įsakymas nusiimti kepures. Filmoje buvo matyti tik vaidintojai. Visur vengiama rodyti publiką. Mačiusių komunizmą ir jį gerai pažįstančių toks filmas tikrai nesuklaidins, tačiau jaunimui gali būti ir pavojingas, nes juose dar nėra išsivystęs kritikos jausmas ir paviršutiniškai gali atrodyti, kad ten viskas gražu ir malonu. Vyresnieji jaunimui turi viską paaiškinti. Filmai pagaminti prastokai: nei ten yra gerai pastatyta propaganda, nei menas, nei patarnauta tautiškumui ir iletuvybei stiprinti. Didžiuma žiūrovų išėjo nusivylę ir, jei kitąsyk panašių filmų būtų rodoma, tai salė būtų beveik tuščia. Pirmą kartą smalsumas ir savo krašto pasiilgimas tiek daug sutraukė. Geriau tokių filmų visai nerodyti, jei geresnių nėra.

Pasipiktinęs.

Taupyk ir skolinkis bankelyje "Talka"

Išduodamos paskolos iki $3.000, morgičių paskolos iš 7% iki 50% turto vertės. Indėliai, paskolos ir nario gyvybė apdrausta.

DARBO DIENOS: antrodieniais ir penktadieniais 6 - 8 vol. vakaro, Minden Building, 20 King St. E., notaro A. Liudžiaus įstaigoje II augšte, tel. JA. 7-5575. Sekmadieniais 12-2 val. p.p., parapijos bibliotekoje, 58 Dundurn St. N.

Susirašinėjimo adresas: 15 Homewood Ave., Hamilton, Ont.

Lietuviai pasaulyje

JA Valstybės

Niujorko gydytojų valdybon išrinkti gydytojai: V. Čekas, A. Geldnerienė, P. Legeckas, E. Mekienė, A. Petrika, I. Skleivys ir V. Tercijonas. Susirinkime dalyvavo 14 gydytojų. Buvęs pirm. I. Skleivys skundėsi savo kolegų apatiškumu visuomeniniams lietuviškiems reikalams.

Jokūbas Stukas, Lietuvos atsiminimų radijo direktorius Niujorke, sausio mėn prekybos reikalais siunčiamas į Afriką ir kitas vietas. Jis žada užmegsti ryšius su tuose kraštuose gyvenančiais lietuviais.

Automobiliui nušokus į upę Bridgeporte, Conn., žuvo du jauni lietuviai, abu gimę Scrantone, turį po 22 m., kartu atitarnavę kariuomenėje — Pranas Žičkus ir Jonas Jarasevičius. Kiti trys — M. Černiauskas, M. Jonuška ir E. Gaigalas — sunkiai sužeisti.

D. Britanija

Lietuvių Namai Londone, Liet. Namų bendrovės galutinai nupirkti ir nuo lapkričio 27 d. yra tos bendrovės nuosavybė. Ligi tol jie buvo valdomi ilgametės nuomos teisėmis. Tą dieną buvo sumokėta buvusiam savininkui £13.000. Tam ir remontui atlikti buvo užtraukta paskola £15.500.

Vokietija

Į VLIKo Vykd. Tarybos būstinę Reutlingene lapkričio 28-29 d.d. naktį buvo įsilaužę piktadariai, kurie išsinešė Eltos informacijų adresų korteles, sudaužė dvi rašomąsias mašinėles ir šiaip netvarkos pridarė. Pavogimas kartotekos rodo, kad tai darbas tų pačių, kurie pavogė anksčiau latvių ir estų c. įstaigų turėtus adresus. Matyt, Chruščiovo agentai ruošiasi vykdyti "kultūrinius mainus".

Prof. Z. Ivinskis Kalėdų antrą dieną iš Romos grįžo į Baltų Institutą Bonnoje. Ten jis išbus iki pavasario. Žmona su sūneliu Kęstučiu liko gyventi Romoje.

(E) **Baltų Taryba** įteikė Fed. Vokietijos vyriausybei (kancleriui dr. Adenaueriui) memorandumą ryšium su būsimomis viršūnių konferencijomis. Remiantis paties Chruščiovo pasakymu, kad reiktų likviduoti pereitojo karo liekanas, Baltų Taryba prašo Vakarų valstybių reikalauti karo liekanų likvidavimo Pabaltijy, baigiant tų kraštų okupaciją ir grąžinant jiems teisę patiems apsispręsti laisvėje ir nepriklausomybėje.

Hechingeno kalėjime pasikorė buv. gestapininkas Willi Schmidt, kaltinamas dalyvavęs masinėse žudynėse Aušvico, Dachau ir kituose kacetuose (kur buvo ir Lietuvos piliečių). Prieš buv. kaceto komendantą Hofmaną byla dar eina. Jis, Schmidt, ir keli kiti kaltinami nužudę tūkstančius žmonių.

Wolfsburge suimtas buvęs esesininkas Max Gross. Jis įtariamas dalyvavęs civilinių gyventojų žudyme Vilniuje 1941-44 m.

Argentina

Kun. Alfonsas Ilsevičius įšventintas į kunigus Buenos Aires, Argentinoje.

Mylimam tėveliui

A. A. JONUI SAKAVIČIUI Lietuvoje mirus,

Hamiltono lietuvių šeštadieninės mokyklos tėvų komiteto pirmininkui VINCUI SAKAVIČIUI, šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Mokyklos vedėjas, mokytojai ir tėvų komiteto nariai.

WINDSOR, Ont.

Bendruomenės susirinkimas įvyko gruodžio 6 d. kroatų salėje. Dalyvavo 36 apyl. nariai (pr. metais 28). Valdybos veiklos pranešimą padarė pirm. V. Kačinskas. Metų laikotarpyje surengta Kalėdų eglutė vaikams, paminėta Vasario 16, Motinos diena. Per vietos CBE radiją pusės valandos programoje paminėta Vasario 16 ir Baisiojo Birželio trėmimai. Šie minėjimai pertransliuoti per visą Kanados CBC radijo tinklą. Pramoginiai parengimai suaugusiems buvo du, vienas salėje su vaidinimu "Inspektorius atvyksta" ir antras gamtoje — gegužinė. Suvalkų trikampio lietuviams paremti pasiųsta 12 siuntinių naudotų drabužių ir avalynės. Rinkimuose į Krašto Tarybą dalyvavo 56 apylinkės nariai.

Iždininkas V. Čiuprinskas padarė kasos stovio ir apyvartos pranešimą, pažymėdamas, kad laike praėjusių metų kasa sumažėjo $110,53.

Krašto Tarybos narys P. Januška padarė pranešimą iš III Krašto Tarybos suvažiavimo Montrealyje š.m. lapkričio 28-29 d.d., paryškindamas kaikuriuos svarbesnius nutarimus, naujos Kr. Valdybos sudėtį ir kita.

Revizijos komisijos aktą perskaitė R. Dumčius.

Valdybos ir rev. komisijos pranešimai susirinkimo priimti be pataisų ir platesnių diskusijų.

Į naują apylinkės valdybą išrinkti (pagal balsų skaičių): P. Januška, E. Butavičienė, J. Sodaitis, V. Čiuprinskas ir R. Puida. Kandidatais į valdybą Z. Mištautas ir R. Dumčius.

Sumanymuose iškelta nuosavybės pirkimo klausimas. Diskusijų metu prieita nuomonės, kad tolimesnei veiklai plėsti yra reikalinga turėti nuosavą pastovią vietą. Išrinkta nuosavybės įsigijimo komisija šios sudėties: B. Balaišis, P. Januška ir A. Butavičius. Komisijos tikslas yra išaiškinti pirkimo galimybes, surasti žemės sklypą ir rekomenduoti savo pasiūlymus sekančiame visuotiniame susirinkime.

Nauja apylinkės valdyba. Gruodžio 6 d. išrinkta naujoji apylinkės valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkė — Butavičienė Eugenija, vicepirm. Sodaitis Juozas, sekretorius — Januška Petras, iždininkas — Čiuprinskas Vytautas, vald. narys — Puida Robertas. V. Čiuprinskas ir P. Januška tas pačias pareigas eis antrus metus iš eilės.

Pamaldos lietuviams vyksta kiekvieną sekmadienį, 12 val. St. Francis R.C. bažnyčioje — 1479 Albert Rd. Šv. Mišias laiko ir visuomet gražų, atitikantį dienai pamokslą pasako kun. V. Rudzinskas. Gruodžio 13 d. Mišiose prisiminta Austrijoje miręs J.E. arkivyskupas dr. Juozas Skvireckas. Po Mišių už mirusio arkivyskupo vėlę kun. Rudzinskas, chorvedžiui J. Sodaičiui pritariant, atgiedojo Libera.

A. LIŪDŽIUS, B.L.
VIEŠASIS NOTARAS
(Notary Public)
Advokatas iš Lietuvos.
Visi notariniai reikalai ir teisiniai patarnavimai, morgičiai.
20 KING ST. E., HAMILTON
Telefonai:
Įstaigos JA. 7-5575
Namų FU. 3-8928

Dažai ir sienoms popieris!
Vaikas, šepečiai, terpentinas.
Sky's Paint & Wallpaper
891 DUNDAS ST. W.
Tel. EM. 4-2715, Toronto, Ont.

Važiavimo mokykla WALDI
859 COLLEGE ST. LE. 2-5461
Lietuvis instruktorius
Kaina $1.50
Automatinės ir standartinės mašinos.

Pigiausi SIUNTINIAI į Lietuvą
PRAMONĖS GAMINIAI — MAISTAS — VAISTAI
Siuntiniai pristatomi per 3-4 sav.
Janique Trading Co. Ltd.
835 QUEEN ST. W., TORONTO
TEL. EM. 4-4025

A. P. GARAŽAS
1539 DUNDAS ST. W.
(prie Dufferin)
Visų rūšių mechaninis automobilių remontas. Spec. Fordomatic - Hydromatic transmisijos.
Sav. ANTANAS PAŠKEVIČIUS
Telefonas LE. 5-9130

AGENTŪRA "GINTARAS"
(K. KUDUKIS)
LONDON, ONTARIO
1702 Whitehall Drive. Tel. GL. 1-0821
Įvairūs siuntiniai ir vaistai į Lietuvą ir kitus kraštus. Čia gaunamos visokios lietuviškos knygos, vadovėliai ir atvirutės. Parduodami įvairūs vokiški radio aparatai ir patefonai. Philco firmos televizijos aparatai.
Žymiai žemesnės kainos kaip kitur.
Darbo valandos: nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 4 val. po pietų, šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.

Knygnešių pasitarimas

Veda: Rūta, S.B., 89 Napier St., Hamilton, Ont.

b. Apipavidalinimas ir kaina

Daugelis pasisakiusių šioje skiltyje nusiskundžia, kad tremties lietuviškoji knyga yra brangi. Iš dalies gal tai yra pretekstas, pasiteisinimas, kad knygos nenori pirkti. Suprantama, kad ne visi pirks knygą, nors ji bus ir pusdykiai duodama. Tačiau visgi, atrodo, kad knygai plačiau paplisti nemaža kliūtis yra jos augštoka kaina. Reikėtų knygos kainą numušti bent pusiau.

Tai lengva pasakyti, bet leidykloms tai yra didelė problema. Autoriui honorarą reikia duoti. Ir taip jis jau yra labai "ubagiškas". Greičiau ji reikėtų pakelti, bet ne mažinti. Platintojams komiso reikia. Gal ji būtų galima bent 5% sumažinti, bet šiandien ir taip tikrų knygos platintojų sunku surasti. Reklamos reikia, ją reikia padidinti, bet ne sumažinti, nes ji yra labai nežymi. Tad kaip kainą numušti?

Vienintelė pozicija yra knygos apipavidalinimas. Bet lietuvis, knygos mėgėjas, kuris dabartiniu metu knygą dar šiaip taip išlaiko, mėgsta gražiai išleistas knygas. Yra pas mus laiškų, kuriuose rašoma, kad jie mėgstą gražiai išleistas knygas, net puikiai įrištas.

Mes esame numatę išleisti seriją knygų "Pocket Book" išvaizdos. Pirmoji knyga Stasiaus Būdavo "Rūsti siena" jau išleista. Kaip ją sutiks skaitytojai, šiandien dar sunku numatyti, bet jau iš keleto straipsnelių ir laiškų matyti, kad ji ne visų bus palankiai sutinkama. Tai yra knygos mėgėjai, kurie savo knygų lentynoje nori turėti puikiais, sakyčiau šventadieniškais drabužiais pasipuošusias knygas. Reikia skaitytis ir su jų norais, ypatingai, kad tie norai yra geri; jie labai brangina lietuvišką knygą ir jos nenori nupiginti.

Atrodo, kad reikės leisti dvi knygų laidas: vieną kasdienišką, prastesnio ir kitą geresnio apipavidalinimo. Žinoma, turės būti ir dvi skirtingos kainos. Šį klausimą mes svarstome ir sekančios dvi mūsų knygos (P. Enskaičio "Audra eina" ir P. Alšėno "Maži žodžiai") išeis dvejopo apipavidalinimo.

Šia proga dar keletas žodžių apie "Pocket Book" knygos apipavidalinimą, nes iš kaikurių skaitytojų pasisakymų atrodo, kad ne visi tikrai supranta, kas yra tos kišeninės knygos.

"Pocket Book" yra standartinis knygos apipavidalinimas. Formatas 7½x4½ colio. Prastas popieris, dažniausiai laikraštinis, tik viršelis storesnis, stipriai blizgantis su spolvotu piešiniu. Lapai nesusiūti lankais, bet specialiais klijais sulipinti. Pakraščiai labai maži, kad tilptų mažesnėje knygoje daugiau teksto.

Turinio atžvilgiu Amerikoje šios knygos yra daugiausia labai žemos. Kartais net kenksmingos, nemorališkos. Dažnai visokių žudynių ir seksualinių pergyvenimų nelabai sklandžios istorijos. Bet yra taip išleistų ir rimtų knygų, klasikų ir gerų rašytojų. Teko matyti taip išleistą net Naująjį Testamentą.

Šių knygų kaina yra labai žema — nuo 25 c. iki 75 c. Jų tiražai milijoniniai.

Lietuvius šis apipavidalinimas atbaido gal todėl, kad jie galvoja apie jų turinį. Jei "Pocket Book", tai turinys turi būti būtinai antimoralus. Kišeninės knygos yra tik apipavidalinimas, nieko bendro neturįs su turiniu.

(Rūta S. B.)

Pax Romana NAC suvažiavimas

Pasaulinis katalikų studentų sąjūdis Pax Romana apjungia beveik visus organizuotus katalikus studentus. Šiam sambūriui priklauso 115 sąjungų. Lankstesnio veikimo labui Pax Romana yra pasiskirsčiusi į geografinius padalinius - komisijas, kurios stengiasi savo žemynuose kuo uoliau vystyti ir koordinuoti Pax Romana sąjungų veiklą. Komisijas turi Europa, Š. ir P. Amerika, Azija, Afrika ir egzilai studentai. Studentų Ateitininkų Sąjunga priklauso Egzilų Komisijai ir taip pat Š. Amerikos Komisijai.

Šių metų lapkr. 28-29 d.d. Otavoje įvyko Šiaurės Amerikos Komisijos metinis suvažiavimas. Jį pravedė tikrai nuostabios energijos ir pasišventimo žmogus — komisijos direktorius Raymond C. Labarge. Maždaug 50 studentų atstovavo Kanados ir JAV katalikų studentų federacijas. Kaip Pax Romana Vyr. Tarybos narys, suvažiavime dalyvavo dr. V. Vygantas. SAS atstovavo R. Šviedrys ir A. Skirmuntaitė.

Išsamiais pranešimais iš praėjusių metų veiklos federacijos dalinosi patirtimi katalikiškoj akademinėj veikloj. Amerikiečiai savo universitetuose sėkmingai minėjo šių metų Pax Romana dieną. Metų bėgy buvo ruošiami rajoniniai seminarai kelti ir gilinti Pax Romana idėją narių tarpe. Pasaulinis akiratis, atsakomybė Kristui už pasaulį, už kitų žmonių vargą ir tamsą buvo šių seminarų vedamoji mintis. Ilgiau sustota prie savitarpio pagalbos projektų, vadinamo "Entraide". Per Entraide ugdomas dvasinių, intelektualinių ir medžiaginių vertybių pasikeitimas tarp sąjungų. Dėmesys gausiai sutelkiamas ten, kur pagalba labiausiai reikalinga: Azijos ir Afrikos sąjungoms siunčiama organizacinė spauda, pinigai, knygos, rašomosios mašinėlės, net technikai, o Rytų Europon bažnytiniai rūbai bei indai.

Iš ateities planų svarbiausioj vietoj iškilo pasiruošimas dalyvauti Pax Romana sąskrydy Maniloje, gruodžio 26 — sausio 8 d. SAS maloniai nustebino suvažiavimą, kai R. Šviedrys pranešė jog ateitininkai jau yra sumokėję 80 % savo kvotos Bendrojo Kelionės į šį sąskrydį Fondo.

Konkretūs suvažiavimo darbai: įsteigta prie Š. Amerikos komisijos sekretoriatas techniškam darbui lengvinti, priimti nauji Entraide projektai šiems metams, nutarta bandyti įsteigti Š. Amerikos sekretoriatą prie Pax Romana Centro Fribourge, Šveicarijoje.

Galbūt didžiausias SAS laimėjimas buvo apsiėmimas suruošti šių metų seminarą. Kas metai Š. Amerikos Komisijos rėmuose kuri nors federacija rengia visos žemyno masto seminarą. Atstovai ir ypač direktorius p. Labarge išreiškė SAS ne tik savo padėką, bet ir šiltas simpatijas. Tad šiais metais seminaras įvyks Marianapoly, vasario 21-22 d.d.

Šis žiupsnelis žinių netobulai nušviečia suvažiavimo darbus ir eigą. Suvažiavimo gilesnė prasmė — katalikų studentų susibūrimas, kad vėl naujai surikiuoti savo eiles ir sustiprinti jėgas benešant moderniam ir kintančiam pasauliui amžiną, nekintantį Pax Romana idealą.

A. Skirmuntaitė.

Naujas vadovėlis mokyklai

JAV LB Kultūros Fondas viešumon parodė gražią kalėdinę dovaną vaikams — vadovėlį lituanistinių mokyklų penktajam skyriui. Šį vadovėlį, pavadintą 'Lietuvos laukai", parengė mokyt. Sofija Jonyniene, o jo išleidimą finansavo Illinois Lietuvių Gydytojų D-jos pagalbinis moterų vienetas.

Leidinys yra gana stambus — turi 220 puslapių, įrištas į kietus viršelius, su popieriniu aplanku. Išviršiniu požiūriu jis atrodo gerai. Ypatingai čia aki traukia spalvotieji piešiniai ir įvairių nuotraukų bei vaizdų gausumas. Iliustracijas vadovėliui parinko ir dalinai iliustravo dail. Vladas Vijeikis. Taip pat prie geros vadovėlio techniškos pusės nemaža prisidėjo spausdinimo darbą kruopščiai atlikusi Vl. Vijeikio spaustuvė Čikagoje.

Vadovėlio leidėjų žodyje sakoma:

"Šis penktojo skyriaus vadovėlis, išskyrus tikybos dalyką, apima visą programoje numatytą lituanistinių dalykų kursą: literatūros skaitinius, tėvynės pažinimą, gramatiką ir dainavimą. Manoma, kad mokytojai savo nuožiūra galėtų nuo kaikurios čia teikiamos medžiagos atsisakyti. Bet pagal šį vadovėlį mokytojui nėra būtino reikalo mokomąją medžiagą perplanuoti ar kaip kitaip išdėstyti. Čia galima eiti iš eilės, tik neperskubant ir neatsiliekant, orientuojantis pagal proginius Kalėdų, Vasario 16, Velykų ir pan. skaitinius".

Čia medžiaga suskirstyta pamokoms, duodant visko po trupučiuką. Pavyzdžiui, pirmoje pamokoje aiškinama apie rudenį, įdedant Igno Šeiniaus rašinį: "Rudens įmtynės su vasara". Toliau duotos mįslės bei priežodžiai, kaikurie turį ryšio su rudeniu. Po to kalbama apie balsius lietuvių kalboje ir liepiama iš minėto rašinio nurašyti antrą pastraipą ir pabraukti ilguosius balsius.

Panašiai yra parengtos ir kitos pamokos, tačiau prie kaikurių iš jų dar prijungta ir eilėraščių, dainų bei giesmių su gaidomis. Šiame vadovėlyje ypatingai daug rašoma apie Lietuvos gyvulius, paukščius ir žuvis, kurių piešiniai taip pat yra įdėti.

Vadovėliui panaudoti rašiniai ir eilėraščiai parašyti šių autorių: L. Žitkevičiaus, I. Šeiniaus, J. Naujalio, K. Vanagėlio, St. Džiūgo, J. Jankaus, S. Tomarienės, V. Nemunėlio, V. Pietario, B. Sruogos, vysk. M. Valančiaus, A. Giedriaus, J. Švaisto, B. Voveraitės, Z. Gavelio, Pr. Mašioto, B. Brazdžionio, J. Krilovo, L. Petravičiaus, A. Barono, P. Jurkaus, K. Inčiūros, T. Vaižganto, A. Vaičiulaičio, J. Mackevičiaus-Nord, K. Grigaitytės, Lazdynų Pelėdos, P. Vaičiūno, Viktoro Šimaičio.

Tenka pasidžiaugti sumaniu medžiagos parinkimu ir programos geru išdėstymu. Žinoma, čia svaresnę nuomonę galėtų tarti šios rūšies žinovai. Taip pat pagirtina yra ir vadovėlio leidėjo iniciatyva, parodanti, jog turint pasiryžimo galima nugalėti nemaža kliūčių.

Šioje vietoje norisi pridėti, jog JAV LB Kultūros Fondas yra numatęs išleisti vadovėlius visiems aštuoniems pradžios mokyklos skyriams. Jau yra paruoštas ir spaudai atiduotas vadovėlis aštuntajam skyriui, o netrukus — ir pirmajam skyriui. Taip pat jau yra rengiami ir kitų skyrių vadovėliai.

Illinois Lietuvių Gydytojų D-jos pagalbinis moterų vienetas, finansavęs šio vadovėlio išleidimą, nusipelno visų mokinių bei mokytojų padėkos. Reikia tikėtis, jog atsiras finansuotojai ir kitų skyrių vadovėlių išleidimui.

Ed. Šulaitis.

Dainaviečiai ir jų "Vestuvės"

Čikagoje jau 10 metų gyvuoja iš tremtinių stovyklų Vokietijoje persikėlęs Dainavos meno ansamblis, per savo veiklos laikotarpį davęs nemaža muzikinių pastatymų, pasaulietiškos ir religinės muzikos koncertų. Jis ir dabar daug dirba besiruošdamas lietuviškųjų "Vestuvių" muzikinio veikalo premjerai. Premjera bus parodyta sausio 24 d. Marijos augšt. mokyklos salėje. Po to šį veikalą turės progą išvysti detroitiečiai (sausio mėn. 30 d.), o kiek vėliau ir kitų JAV bei Kanados vietovių gyventojai.

"Vestuvių" veikalas, kaip jau pats vardas pasako, mums parodys lietuviškas vestuves — tokias, kokios jos buvo Lietuvos kaime. Jame bus daug lietuviškų dainų, vestuvinių papročių, tautinių šokių. Svarbesnes roles čia atliks žymesnieji Čikagos aktoriai: Alfas Brinka, Elena Petrokaitė-Rukuižienė, Julius Balutis, Edvardas Radvila ir kiti. Jiems talkininkaus vaidintojai iš pačių ansambliečių. Čia kartu ir šokėjais ir dainininkais pasirodys virš 60 žmonių. Veikalą režisuoja nemaža šioje srityje praktikos turįs Algirdas Kaulėnas.

Veikalą scenai paruošė Jeronimas Ignatonis, o jam originalias dekoracijas nupiešė dail. J. Tricys. Dainų paruošime dirba muz. Algis Švedas, Stepas Sodeika su talkininku Faustu Strolia, o tautinių šokių — Izolda Ralienė.

Įdomu pastebėti, jog Dainavos eilėse matyti daug jaunų veidų. Iš pirmųjų, kurie prieš 15 metų įstojo į ansamblio eiles, jau yra belikę bene trys: E. Krasauskienė, A. Smilgevičius ir A. Stočkus. Dar apie penketas yra tų, kurie į jo eiles įsijungė nuo jo veiklos Čikagoje pradžios — 1950 m. Kiti yra prisidėję vėliau ir vis sudėtis keičiasi, nes darbo, šeimos ar kitokios sąlygos žmones blaško. Tačiau pasitraukusiųjų vietos užima jaunieji nariai ir taip palaiko jo gyvavimą. Ir šiemet į ansamblio eiles įstojo apie 10 ansambliečių ir vis yra norinčiųjų įsijungti.

Jau 7 metus Dainavos eilėse dainuojanti Emilija Gepnerienė neseniai į ansamblį įjungė ir dvi savo dukras Ireną ir Liliją, kurios čia šoka tautinius šokius ir dainuoja. Nemaža ansamblio vyrų pasirinko sau žmonas iš Dainavos narių tarpo ir kaikurie ir toliau kartu lanko repeticijas.

Iš tiesų, tai yra gražus lietuviškos dainos ir šokio vienetas, kurio gali pavydėti kitos lietuvių kolonijos. 1960 m. jis rengiasi minėti savo 15 metų gyvavimo sukaktį. Reikia tikėtis, jog sulauksime ir 25 ar daugiau metų sukakties. Mums tokio ansamblio labai reikia, nes jis parodo mums gražių Lietuvos vaizdų ir taip atmintyje atgaivina toli pasilikusią tėvynę. Manykime, jog su visu lietuvių parama jis galės išlikti visada toks lietuviškas ir mielas mūsų širdžiai.

E. Šulaitis.

Redakcijai prisiųsta

Vysk. Vincentas Brizgys, Negesinkime Aukurų. Brooklyn, 1959, spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė Brooklyn, N.Y., 214 p.

Prof. Pranas Gudas - Gudavičius. Pagal jo atpasakotus atsiminimus parašė dr. V. Tercijonas. Autoriaus leidinys, Chicago, Ill., 1959. Atspaudas iš Naujienų 1959 m. liepos 9 - rugpiūčio 10 d., 160 psl. Kaina nepažymėta.

Studentų gairės, 1959 m. Nr. 1, 32 psl.

Kipras Bielinis, Penktieji metai, revoliucinio sąjūdžio slinktis ir padariniai. Išleista Am. Liet. Socialdem. Saj. Literatūros Fondo lėšomis, New York, 1959, 592 psl. Kieti kalenkoro viršeliai. Kaina nepažymėta.

Eglutė, Vol. 10, No. 10, 1959 m. gruodis, 32 psl.

Skautų aidas, 1959 m. gruodžio mėn., Nr. 12, 24 psl.

Varšuva. — Lenkijos valdžia gruodžio 5 d. atšaukė leidimą platinti Lenkijoje "The New York Times". Esą, jis fabrikuojąs žinias nukreiptas prieš Lenkiją. Be to, laikraščiui nebeleisią prisiųsti kitą korespondentą vietoj ištremto A. M. Rosenthahl.

Graždanka esąs prasimanymas

Vilniaus radijas gruodžio 7 d. kalbininko J. Kruopo lūpomis pagaliau paneigė dar pavasarį laisvojo pasaulio — ir ne vien lietuvių — spaudoje paskelbtas žinias apie okupantų pasikėsinimą pavergtai Lietuvai primesti naują "graždanką". Betgi pareiškimas padarytas specialiai užsienio lietuviams skiriamoj radijo laidoj, kurią tvarko "Už sugrįžimą į tėvynę Lietuvos iniciatyvinė grupė". J. Kruopas pareiškė, jog "graždankos" mintis prieštarauja leninine "nacionalinei" politikai ir "negali kilti jokiam sąmoningam žmogui". Vis dėlto jis pripažino, jog "buržuazinė spauda operuoja faktais . . . Viena ausim kaiką nugirdo . . . girdėjo skambinant . . .". Pripažino, jog būta pasitarimų, kuriuose betgi "nė žodžiu nepaliestas raidyno klausimas". Taipgi aiškinosi dėl lituanistinės(!) knygos paruošimo Leningrade(!), teisino lietuviškų vietovardžių rusiško perašymo reikalą ir pareiškimą užbaigė šiais žodžiais: "Štai kaip ištikrųjų atrodo graždankos šmėkla".

Pareiškimo turinys, deja, šitos šmėklos grėsmės pilnai neišsklaidė. Krinta į akis tai, jog palyginti ilgame pareiškime apeiti konkretūs faktai, kuriuos iškėlė laisvoji spauda, būtent, pavedimas dail. Vyt. Bačėnui, konferencija Taline, Mokslo Akademijos vaidmuo. Visa tai nutylėta, dialektiškai iškeliant visai kitus faktus, apie kuriuos šiapus nekalbėta. Kalbėtojas pripažino, jog "graždanka" primesta baškirams, jakutams, kirkizams, savojo rašto anksčiau neturėjusiems, ir tai buvęs "tautų laisvo apsisprendimo dalykas".

Labiausiai įtartina yra ta aplinkybė, jog Vilniaus radijas turėjo ištyrėti ilgiau negu pusmetį, kad galėtų tariamą prasimanymą paneigti. Juk pirmoji žinia apie graždanką buvo paskelbta "Europos Lietuvyje" lygiai prieš 7 mėnesius — gegužės 7 d. To paties laikraščio rugsėjo 3 nr. buvo cituojamas Vilniaus radijo programoje dar lapkričio 9 laidoje. Kyla klausimas, kodėl gi Maskvos cenzoriai tiek ilgai lūkuriavo ir neleido Vilniaus propagandistams anksčiau paneigti "buržuazinės spaudos sufabrikuoto prasimanymo"? (ELI)

KULTŪROS IR KNYGŲ PASAULYJE

KALĖDŲ FESTIVALIS PITTSBURGHE

Pittsburgho universitetas gruodžio 12 d. suruošė Kalėdų Festivalį, kuriame dalyvavo devynių tautų grupės. Jų tarpe ir lietuvių. Kiekviena grupė savos tautos kalba pagiedojo po keletą kalėdinių giesmių ir papuošė savo tautos kambarį, kurių net 18. Lietuvių kambarys yra vienas iš gražiausių. Jo sienos išmuštos A. Tamošaitienės austais gryno lino rašytuotais audiniais. Ne vienas lankytojas arba turistas yra nustebęs šio kambario stiliumi, jo originalais iš Lietuvos savo laiku atvežtais ąžuoliniais baldais. Lietuviško tamsaus ąžuolo durys, lubos bei grindys primena stambesnio Lietuvos ūkininko namus. Palubiais šviesaus ąžuolo lentoje yra stambiai išpiaustyti mūsų garsiųjų vyrų vardai: Basanavičius, Kudirka, Daukantas, Maironis ir Čiurlionis. Čiurlionio paveikslas "Du karaliai" užima visą kambario galinę sieną. Studentų grupės, kurios atstovavo savo tautas, parengė ir puošė tautų kambarius kiekvieni savo papročiais. Rytė Spingytė, kartu su V. Količiene ir B. Pivoriūniene papuošė lietuvių kambarį. Profesoriaus stalas apdengtas nauja liline aštuonyčia iš Lietuvos atvežta staltiese. Medinėse lėkštėse buvo prikrauta visokių lietuviškų gardumynų. Sausainių, riešutų, lietuviško sūrio, pyragaičių kupinos lėkštės traukte traukė svečių akis. Pačiame kambario kampe stovėjo lietuviškais ornamentais, daugiausiai iš šiaudų darytais papuošalais Kalėdų eglutė. Savotiškai graži ir patraukli. Amerikiečiai atsigėrėti negalėjo šia nuostabiai papuošta eglute. Klausimams nebuvo galo. Mūsų lietuvaitės išdidžiai papasakojo svetimtaučiams apie mūsų kalėdinius papročius ir tradicijas. Vėliau trylika lietuvaičių, apsirengusios tautiniais drabužiais, pagiedojo kalėdinę giesmę "Ties Betlėjum", kuri labai jautriai nuskambėjo universiteto erdvioje salėje. Visa eiga buvo nuolat spaudos fotografuojama ir televizuojama. Publikos buvo daug ir visi atrodė patenkinti vakaro programa. Po programos studentai bei studentės svečius gardžiai pavaišino.

Rytė Spingytė.

Liet. savaitgalio mokyklų Did. Britanijoje pereitais metais veikė šešios: Bradforde, Corby, Londone, Manchesteryje, Nottinghame ir Wolverhamptone. Šiemet nebeveikia Nottinghame ir Corby mokyklos, nes nėra mokytojų. Bet įsisteigė nauja mokykla Eccles prie Manchesterio. Tuo būdu šiemet veikia 5 mokyklos. Jos turi 101 mokinį. Mokyklose dirba 16 mokytojų. Bradfordo, Londono ir Manchesterio mokyklos veikia lietuvių klubuose, o Eccles ir Wolverhampton patalpos yra nuomojamos.

Mokyklos veikia be jokio centro ir be bendros programos. Jas nusistato patys mokytojai.

"Laiškai lietuviams", kuriuos leidžia tėvai jėzuitai Čikagoje, vasario mėn. minės savo dešimties metų sukaktį.

Išleidus šv. Kazimiero pašto ženklus, Romoje ir Torine išleista taip pat 8 rūšių pašto vokai filatelistams, kuriais atžymima tų pašto ženklų išleidimo data. Ant vokų yra V. K. Jonyno, Carlo Dolei ir kitų dailininkų šv. Kazimiero paveikslai. Įrašai lietuvių, lotynų, italų ir anglų kalbomis. Ant 6 vokų yra pažymėta, kad šv. Kazimieras yra pagrindinis Lietuvos globėjas.

Dailės ir rankdarbių parodą ruošia sausio 7-14 d.d. Quebec Citizenship Council Palais Montcalm, Quebec 4. Neokanadiečiai, kurie norėtų toje parodoje dalyvauti, prašomi kreiptis į Citizenship Council, Room 24 "B", Palais Mountcalm, Quebec City.

Filmas "Algis Trakys ir taksiukas Šleivys" pagamintas tėvo ir sūnaus Stasiūnaičių, Čikagoje Liet. auditorijoj jau rodytas publikai. Tai kartūninis filmas, pieštas stud. V. Stasiūnaičio, vaizduojąs lietuviško kaimo gyvenimą. Jis spalvotas ir palydimas muzikos, kurią pritaikė muz. Ant. Nakas. Filmas tuo tarpu dar labai trumpas, bet bus daroma jo antroji dalis. Norint filmą pademonstruoti, kreiptis į Stasiūnaičius — 725 W. 29 Pl., Chicago 16, Ill., USA.

Lietuvių Dienos pakeitė adresą. Dabartinis jų adresas yra: 4364 Sunset Blvd., Hollywood 29, Calif.

Liet. Studentų Šalpos Fondas paskyrė $300 užmokėti už mokslą 12 studentų lankančių augšt. pedagoginius kursus Čikagoje.

Jonas Rimašauskas jau atidavė spaudai gausiai iliustruotą ir dokumentuotą knygą apie genocidą Lietuvoje. Veikalas bus apie 800 puslapių.

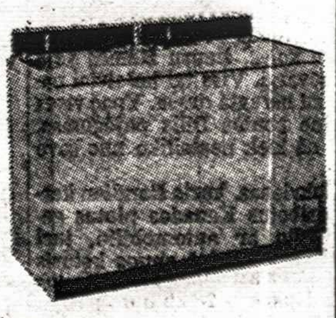
Dail. J. Pautieniaus darbų parodą Philadelphijoje aplankė apie 1.200 žmonių. Paveikslų parduota už $1.000.

Iš spaudos išėjo Kipro Bielinio knyga "Penktieji metai". Leidinyje vaizduojami revoliuciniai įvykiai Lietuvoje, didieji 1905-6 m. dvarų darbininkų streikai, rinkimai į Rusijos Valstybės Dūmas ir kt. Be to, prieduose skelbiama daug svarbių dokumentų.

Knygą išleido Am. Liet. Socialdemokratų Sąjungos (ALSS) Literatūros Fondas, 592 psl. Įrišta į kietus viršelius. Kaina $6. Leidinį galima užsiakyti paštu, prisiunčiant čekį ar money orderį $6 šiuo adresu: K. Bielinis, 70 Fifth Avenue, 9th floor, New York 11, N.Y., USA.

Maskvos pietvakarių rajono išplanavimo ir užstatymo projektų konkursas paskelbtas visoje Sov. Sąjungoje ir satelitinėse valstybėse. Lietuvoje tokį projektą ruošia Miestų ir kaimų statybos projektavimo institutas, visas architektų kolektyvas. Lapkričio vidury Vilniuje buvo suorganizuotas projekto eskizo aptarimas. Referentais buvo archit. V. Balčiūnas, K. Bučas, M. Urbelis ir konstruktorius M. Aronsonas. Diskusijose dalyvavo archit. A. Tauras, V. Mikučionis, A. Cibas, N. Evenas ir kiti.

NAUJAME MODERNIŠKAI ĮRENGTAME
MOUNT ROYAL MOTORS
garaže jūs galite savo automobilio pataisymo reikalus išsiaiškinti lietuviškai. Daugiau kaip 20 m. patyrimo praktika mes garantuojame darbo sąžiningumą.
Darome visų rūšių automobilių ir sunkvežimių mechaniškus pataisymus, sulankstymų ištaisymus, dažymą, priekinių ratų sureguliavimą ir balansavimą su geriausiomis BEAR mašinomis, automatiškas ir standartines greičių dėžes, stabdžių juostų pakeitimus — nuo $18.00.
Taip pat turime padangų, baterijų ir kitų auto reikmenų.
Vilkiko patarnavimas veikia 24 valandas. Lietuviams duodama nuolaida.
3 Aukland Rd. — Tel. BE. 2-2131
Nakties metu tel. RO. 7-0086
(Aukland gatvė prasideda prie 5249 Dundas St. W., į vakarus nuo Six Point).

MOHAWK FURNITURE
Pats geriausias laikas . . .
įsigyti
AUTOMATINĘ SKALBIMO MAŠINĄ
ir
AUTOMATINĘ DŽIOVYKLĄ.
Geros ir pigios yra
Simplicity
skalbimo mašinos ir džiovyklos. Turime didelį pasirinkimą ir kitokių firmų jau 1960 m. modelių

Mohawk Furniture
LTD.
2446-8 DANFORTH AVENUE. - TEL. OX. 9-4444, OX. 9-4224
Keičiame senus matracus naujais. • Remontuojame visų rūšių baldus.

TAUPYK ir SKOLINKIS
Kredito Kooperatyve "PARAMA"
Paskola 1 asm. iki $3.000. Paskolos, indėliai ir gyvybė apdrausta.
DARBO VALANDOS:
Pirmadieniais ir Penktadieniais nuo 10-12 v. ryto ir 5.30-9 val. vak.
Antradieniais — nuo 10-12 val. ryto ir 7 - 9 val. vak.
Trečiadieniais ir Ketvirtadieniais nuo 10-12 val. ryto uždaryta.
Būstinė: Lietuvių Namai, 1129 Dundas St. W., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-8723

PADAROMI
minkšti baldai
pagal užsakymus ir aptraukiami seni labai pigia kaina. Darbas garantuotas.
Telefonas WA. 2-7981

LIETUVIS STOGADENGYS
Dengia naujus ir taiso visų rūšių stogus, taip pat deda skardines rinas.
Abest Roofing & Tinsmithing Company
144 First Ave., Toronto 8.
Tel. HO. 6-8252.
C. SWANKAS

VYRAI,
kurie esat susirūpinę šeimos sukūrimo reikalais, kreipkitės į
INTERNATIONAL CONTACT BUREAU
Box 1021, STN. "C", Toronto 3, Ontario, Canada.
Už plačias informacijas apie asmenis ir fotografijas tik $2.

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS
Visų rūšių šildymas ir įvairios pompos.
999 College St., Toronto. Telef. LE. 4-6123
ANT. JUOZAPAITIS

APŠILDO TORONTĄ JAU VIRŠ 90 METŲ
KURO ALYVA — ANGLYS
Paskambinkite dėl:
KURO ALYVOS — MĖLYNŲJŲ ANGLIŲ
ALYVOS "BURNERIŲ" — APŠILDYMO KROSNIŲ
24 valandų alyvos krosnių apatarnavimas savo klijentams
THE ELIAS ROGERS COMPANY LIMITED
2221 Yonge Street HU 1-2221

CONSUMERS' GAS CO.
Autorizuotas Dyleris
KROSNYS-GAZAI-ALYVA-ANGLYS
CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ir alyvos. VĖSINTUVAI (air conditioners) vasarai ir žiemai. KROSNYS "GURNEY" — gazo ir elektros. ŠALDYTUVAI — gazo ir elektros.
Duodama iki 5 metų išsimokėjimui. . . Visų rūšių remonto darbai.
Rose Heating - Tinsmith Co.
KRAUTUVĖ: 723 GERRARD ST. E. - TEL. HO. 6-1623
Lietuviai savininkai ZALECKIAI
Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

Vaistai Lietuvon!
IŠGELBĖKITE GYVYBES, PASIŲSKITE SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS VAISTŲ
Rašykite, telefonuokite ar atvykite pas mus. Visa informacija veltui
WALTMAN'S Patikima Vaistinė
1147 DUNDAS ST. W., Oxington kampas (prie Lietuvių Namų)
TELEFONAS LE. 6-2139

MANN & MARTEL Ltd. Realtors

1199 Bloor St. W. Tel. LE. 4-8481
2336 Bloor St. W.
1159 St. Clair Ave. W. Tel. LE. 7-2611
Tel. RO. 2-8255

Perkant ar parduodant nekilnojamą turtą visada kreipkitės į šią didelę pardavimo įstaigą, kuri turi 10 atskirų biurų įvairiose miesto dalyse. Greitas ir sąžiningas patarnavimas. Didelis pasirinkimas. Paskolų sudarymas ir finansinė parama trūkstant įmokėjimo. Čia rasite viską kas Jus interesuoja nekilnojamo turto reikaluose.

Bloor - Margueretta
$1.500 įmokėti, 6 kambarių namas, mūrinis frontas, švarūs kambariai, alyva apšildomas. Arti krautuvių ir susisiekimo. Pilna kaina $10.800.

Bloor - Lansdowne
$2.500 įmokėti, 6 kambarių mūrinis namas, naujas alyvos pečius, vieta garažui. Dideli ir gražūs nepereinami kambariai. Galimybė dar padaryti vieną kambarį pirmam augšte. Viena skola balansui. Tuojau galima užimti.

Roncesvalles - Wright
$3.500 įmokėti, 8 didelių kambarių, gero mūro atskiras namas su vieta garažui. Vandeniu alyva apšildomas, nepereinami kambariai. Arti susisiekimo ir krautuvių. 3 moderniškos virtuvės. Geras morgičius.

Krautuvė ir 5 kambariai
$3.500 įmokėti, graži krautuvė tinkanti betkokiai prekybai ir 5 kambariai. Dundas g-vėje netoli Brock Ave. Tuojau galima užimti. Geros pirkimo sąlygos.

Bloor - Jane
$3.500 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūrinis namas su garažu, alyva apšildomas, moderniška virtuvė. Tuojau galima užimti.

Eglinton - Bathurst
$5.000 įmokėti, 6 kambarių atskiras mūro namas, vandeniu alyva apšildomas, garažas, 2 modernios virtuvės. Pilnai užbaigtas rūsys. Visai arti Eglinton g-vės. Tuojau galima užimti.

Oakwood - St. Clair
$5.000 įmokėti, 7 kambarių atskiras mūro namas su garažu, vandeniu alyva apšildomas, 2 modernios virtuvės. Viena skola balansui 10 metų, lengvi mokėjimai.

Bloor - Jane
$10.000 įmokėti, 8 didelių kambarių per 2 augštus, mūrinis namas su privačiu įvažiavimu ir šildomu garažu, 2 vonios, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis sklypas, arti visko. Geros sąlygos.

Tabak ofarma (ūkis)
$10.000 įmokėti, 140 akrų tabako farma su gerais trobesiais ir visa reikalinga mašinerija. Visa žemė tinkama tabakui auginti. 14 mylių nuo Simcoe, arti Erie ežero. 50 akrų patvirtinta (rights). Geros išsimokėjimo sąlygos.

Benzino stotis, 3 krautuvės ir restoranas. 30 mylių nuo Toronto
$15.000 įmokėti, 5 kambarių butas, didelės apyvartos biznis, prie 12 kelio. Viena skola balansui labai lengvomis sąlygomis. Visai arti miesto ir didelio judėjimo. 1 akras žemės.

15 metų atvira skola 6½%
Dundas - Gladstone
$1.900 įmokėti, mūrinis, 8 kamb., 2 mod. virtuvės, 2 garažai, gražus kiemas 18 iš 166. Kaina $14.900. Išeina tik $100 mėnesiui plius 5 kamb. išnuomavimui.

Bloor - Quebec Ave. - High Park
$1.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambarių per 2 augštus, 2 mod. virtuvės, nauja šild. krosnis, prašo $14.900.

Annette - Beresford - Runnymede
$2.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambariai, 2 moderniškos virtuvės, šoninis įvažiavimas, nauja apšildymo krosnis. Prašo $14.900.

Annette - Runnymede
ATSKIRAS — 2 mod. virtuvės. 2 garažai — gražus kiemas. 9 kambariai. Kaina $17.900. Tik $3.000 įmokėti.

Bungalow
Annette - Runnymede
1 atvira skola 10 metų
$3.900 įmokėti, mūrinis, 5 gražūs kambariai ant pirmo augšto priedo 3 kamb. atskiras butas, išnuomotas už $70 mėnesiui, garažas. Kaina $17.900.

Bathurst - St. Clair
8 kambariai — 2 augštai
$19.800 su $6.000 įmokėjimu. Privatus įvažiavimas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas. Atskiras, mūrinis, ramiame rajone. Pomirtinis pardavimas.

Bloor - Indian Rd.
10 metų atvira skola. Atskiras — 11 kamb. — Pajamos $2.400. 3 virtuvės — 2 vonios. Kaina $26.000 — $6.000 įmokėti. 2 atskiri įėjimai. Savininkas išvyksta į Europą.

4 atskiri butai
4 kamb. butas I-me augšte, 4 vonios, 4 moderniškos virtuvės, 14 kambarių. Atskiras mūrinis garažas, didelis kiemas, 10 metų skola. Pajamos $2.500 metams, priedo 4 kamb. butas savininkui. Ramiame Bloor - High Park Ave. rajone. Kaina $28.9000 su $10.000 įmokėjimu.

Dupleksas — 11 kambarių. Bloor — Runnymede
10 metų atvira skola. 4 garažai — 2 butai. Kaina $28.900. — $9.000 įmokėti.

Švenčių proga Jūs galite įsigyti puikią dovaną, tad prašau neatidėliojant paskambinti ir čia gausite smulkesnių informacijų.

Bloor - Jane
$4.000 įmokėti, atskir. mūro 7 kambarių, 2 augštų, garažas, 9 pėdų įvažiavimas, kambariai dideli, labai švariai užlaikyti, mod. virtuvė, naujas alyvos pečius, viena skola 10 metų gerom sąlygom išsimokėti. Kaina $18.000.

Bloor - Runnymede
$5.000 įmokėti, atskiras mūro 8 kambarių, 2 augštų, gražių plytų, 2 mašinoms garažas, privatus šoninis 9½ p. įvažiavimas, vandeniu apšildomas, kambariai geros išmieros, viduje kieto medžio užbaigimai, moder. virtuvė, kambarių suskirstymas geras. Kaina $23.500.

Bloor - Quebec Ave.
$2.000 įmokėti, atskiras mūro, 7 kambarių, 2 augštų, mūro garažas, šoninis įvažiavimas, 2 virtuvės, naujas šildymo pečius, kambariai dideli ir švarūs, mod. virtuvė. Viena skola. Kaina $18.000.

Ossington - Dupont
Dėmesio biznio rajonas
$3.500 įmokėti, atskiras kampinis 2 augštų mūro 10 kambarių, 4 garažai ir sklypas 8 mašinoms paparkinti, alyva vandeniu apšildomas, visai atskiri įėjimai — dupleksas. Viena skola. Kaina $19.900.

Bathurst - Glencairn
$2.000 įmokėti, 5 kambarių, mūro garažas, šoninis įvažiavimas, alyva vandeniu šildomas, kambariai gražūs, moderni virtuvė, gerai atrodantis bangaliukas, gražus kiemas. Kaina $13.800.

Bathurst - Laurence
$6.000 įmokėti, 6 kambarių, rusvų rauplėtų plytų, 2 mūro garažai, šoninis įvažiavimas 12 pėdų pločio, mod. įrengimas rūsyje 3 kambariai, alyva vandeniu apšildomas, prie gero susisiekimo. Kaina $22.000.

Eglinton - Yonge
$3.500 įmokėti, 5 kambarių, mūro, šviesių plytų bangaliukas, garažas, šoninis įvažiavimas, alyva apšildomas, geros išsimok. sąlygos. Prie gero susisiekimo. Kaina $13.500.

Dėmesio pelningas biznis
St. Clair - Keele
$50.000 įmokėti, mūro mašinų taisymo garažas, 5 didelių kambarių pastatas, 7000 kv. pėdų, visi reikiami modernūs mašinų taisymui įrankiai ir mašinos kainoje $38.000. Alyva apšildomas, modernūs dažymo kambariai, įstaigos kambarys, mašinų pastatymo vieta, metinė apyvarta $250.000.

Dundas - Claremont
$900 įmokėti, naujai atremontuotas mūrinis, 6 kambarių namas su dviem virtuvėm. Kaina $11.900.

Bloor - High Park Ave.
$2.900 įmokėti, vienas atskiras morgičiūs balansui, labai geram stovy 7 kambarių namas, vandeniu šildomas, naujai išremontuotas. Pilna kaina tiktai $16.500.

Jane - Scarlet Rd.
3 metų senumo — dupleksas
$16,300 pilna kaina, 2 butai po 3 kambarius, 2 moderniškos virtuvės, 2 prausyklos, privatus įvažiavimas.

High Park Blvd. - Parkside Dr.
Dupleksas — 12 kambarių
$4.000 įmokėti, mūrinis atskiras, dviejų didelių butų pastatas. Naujai išremontuotas, vandeniu alyva šildomas, dvigubas garažas. Visai netoli High Parko. Pasinaudokite reta proga. Pilna kaina tik $23.900.

Royal York Rd. - Dundas
Dupleksas — 5 metų senumo
$5.000 įmokėti, moderniškas mūrinis pastatas iš dviejų didelių butų po 5 kambarius. Dvigubas pristatytas garažas, augštas ir erdvus rūsys. Kiekvienas butas dabar nuomojamas po $150 mėnesiui. Labai arti apsipirkimo centro, gražiame Kingsway rajone.

Riverside Dr. - Bloor
$10.000 įmokėti, mūrinis 8 didelių kambarių, dviejų augštų su centriniu įėjimu namas, 3 prausyklos, 2 virtuvės, pristatytas apšildomas garažas. 280 pėdų sklypas atšlaitėje su labai puikiu vaizdu į Humber upės pusę. Namas, kuri įsigijus nebereikės galvoti apie kilnojimąsi.

Bloor - Kennedy Rd.
$8.000 įmokėti, puikus 7 kambarių atskiras namas, moderniška virtuvė, 2 moderniškos prausyklos, 2 kambariai rūsyje. Privatus įvažiavimas, garažas.

Mes turime didelį pasirinkimą bangalovų vienai šeimai arba su įrengtais butais rūsiuose nuomavimui, netolimuose vakarų Toronto priemiesčiuose. Labai prieinami įmokėjimai ir patogios išsimokėjimo sąlygos vienais valdiškais NHA morgičiais.

B. SAKALAS
- SAKALAUSKAS
Darbo telef. LE. 4-8481
Namų tel. LE. 6-1410

T. STANULIS
1159 ST. CLAIR AVE. WEST
Įstaigos tel. LE. 7-2611
Namų RO. 6-0105 iki 12 v. nakties.

J. KUDABA
1159 ST. CLAIR AVE. WEST
Įst. LE. 7-2611. Namų RU. 3-2105

S. KEKŠTAS
2336 BLOOR ST. W.
Įstaigos tel. RO. 2-8255
Namų tel. BE. 3-1372

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

SPORTAS

AUŠROS ŽINIOS

Kanados Sporto Apygardos krepšinio pirmenybės jaunių klasėms įvyks sausio 2-3 d.d. Prisikėlimo salėje: a. berniukams gimusiems 1944 m. ir vėliau, b. berniukams gim. 1944 m. ir vėliau; c. mergaitėms gim. 1944 m. ir vėliau. Visi pirmenybių dalyviai prašomi užsimokėti ŠALFAS-gos nario mokestį $1.25 ir starto mokestį 25 c.

Iš Montrealio atvyksta jaunučių komanda. Galį apnakvydinti, prašomi paskambinti Tėv. Pauliui telef. LE. 3-0621 arba LE. 3-0977.

Šachmatų lygos rungtynėse Aušra pralaimėjo vokiečiams 1½ : 4½ ir nugalėjo estus 4:2. Žaidė: V. Petrauskas ½, 1; V. Genčius 1, 1; P. Mačiulaitis 0, 1; B. Genčius 0, 1; M. Slapšys, M. Abromaitis ir V. Rušas.

Sekmadienio B-C rungtynėse Aušra nugalėjo iki šiol be pralaimėjimo ėjusią Andys komandą 26 taškų skirtumu 79:53. Žaidė: A. Jankauskas 14, E. Rigby 18, A. Buntinas 25, R. Gudas 5, K. Grigaitis 2, J. Laurinavičius 2, R. Juozaitis 11, R. Strimaitis 2 ir R. Juodikis 2. Tridents nugalėjo latvius 103:82. Tridents ir Aušra turėdami po 2 pralaimėjimus ir po 4 laimėjimus dalijasi II-ja vieta.

VYČIO ŽINIOS

Visuotinis susirinkimas, nežiūrint krepšinio pirmenybių Rochestery, įvyks augščiau skelbtu laiku — sausio 17 d.

Krepšinio pirmenybėse vyrų komanda turi du laimėjimus ir 1 pralaimėjimą. Moterys laimėjo draugiškas rungtynes prieš St. Helens 38:24. Žaidė: O. Žėkaitė 17, Dargytė 2, Rutkauskaitė, Barauskaitė, E. Žėkaitė 8, Balsienė 11, Kasperavičiūtė.

Jaunės pralaimėjo latvių moterims 31:1ų. Žaidė: Kilotaitytė 7, Večerskytė 7, Brynaitė 2, Kinčiūtė, Lorencaitė.

Kanados l. k. pirmenybėse dalyvaus dvi jaunių vytiečių komandos (mergaičių 1941 m. ir 1944 m.). Vyrai yra numatę išvyką į Hamiltoną.

Treniruotės vėl pradedamos sausio 9 d. St. Christopher salėje, nusistovėjusia tvarka. **A. S.**

KOVO ŽINIOS

Mūsų moterys po pirmų dviejų pralaimėtų rungtynių Hamiltono krepšinio lygoje stipriai susiėmė, laimėdamos sekančias dvejas gan augštom pasekmėm. Paskutinis varžovas — Livingston komanda buvo nugalėta 31:9 pasekme. Ji turėjo būti augštesnė, tačiau esant tikrai rungtynių pergalei, antrame kėlinyje buvo išleistos žaisti naujos žaidėjos, kaip Bartkutė, Mačiulaitytė ir kt. tuo pačiu įjungiant jas pirmam rungtynių "krikštui". Taškų pelnė: D. Prunskytė 18, R. Petrušaitytė 2, A. Meškauskaitė 2, N. Stanaitytė 4, L. Virbickaitė 5.

Visi dalyvaukime visuotiniame klubo susirinkime, kuris įvyks sausio 10 d. tuoj po pamaldų, parapijos salėje.

Pirmi šokiai po N. Metų yra rengiami mūsų klubo sausio 23 d. Knights of Columbus salėje. Prašome ruošti fantus mūsų lotelijai, o taip pat pakviesti draugus ir pažįstamus į idomų sportininkų pasilinksminimą su daugybe staigmenų!

Komandos sudėties išaiškinimui Kanados pirmenybėms Ročesteryje, bus pravestas turnyras. Teirautis ir užsiregistruoti pas G. Grajauską.

Ham. moterų krepšinio pirmenybėse, po dviejų pralaimėtų rungtynių aną šeštadienį, Kovo moterys atsigriebė prieš Int. Harvester fabriko komandą laimėdamos 47:8. Lietuvaitės turėjo laimėti augštesne pasekme, nes už kanadietes jos buvo bent klase augščiau. Žaidė ir taškų plenė: Prunskytė 14, Virbickaitė 7, Stanaitytė 4, Meškauskaitė 6, Miniotaitė 7, Petrušaitytė 7, Mačiulaitytė 2.

Paskutinis šokių vakaras davė $156,16 pelno. Nuoširdi padėka visiems atsilankiusiems, o taip pat paaukojusiems loterijai puikiai paruoštus stalus: kun. dr. J. Tadarauskui ir Kronas - Valevičius įstaigai.

Klubo valdyba kviečia visus berniukus ir mergaites, norinčius žaisti krepšinį, atvykti į Wentworth mokyklos Central Secondary salę kiekvieną šeštadienį 2 val. p.p. bendroms treniruotėms. Platesnių informacijų galima gauti pas klubo pirm. K. Stanaitį — tel. JA. 9-8460 arba pas D. Prunskytę — tel. LI. 4-1737. **K.B.**

R. CHOLKAN REAL ESTATE LIMITED
REALTORS
527 Bloor St. W. Tel. LE. 2-4404

Scarlett Rd. - Jane
$2.000 įmokėti, visai nauji 6 kamb. mūriniai namai, 2 vonios, pusiau baigti kamb. rūsyje, kvadratinis planas, privatus įvažiavimas, 20 metų skola.

Rexdale rajone
$3-4.000 įmokėti, 6 ir 7 kamb. visai nauji bangalovai, kvadratinis planas, garažas su privačiu įvažiavimu, 25 metų NHA skola.

Evelyn Ave. - Annette
$3.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas. Kvadratinis planas, 3 virtuvės, 3 vonios, vand. alyva šildomas, platus įvažiavimas.

Windermere Ave. - Bloor
$4.000 įmokėti, 7 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, garažas su plačiu įvažiavimu, namas be skolų.

Jane - Bloor
$5.000 įmokėti, 6 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vand. alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu.

Indian Rd. - Bloor
$5.000 įmokėti, 11 kamb. atskiras puikus mūrinis namas, 2 vonios, 3 virtuvės, vand. alyva šildomas, kambarys rūsyje, garažas su plačiu įvažiavimu, viena skola likučiui 10-čiai metų.

Westminster - Roncesvalles
$5.000 įmokėti, 10 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, vand. alyva šildomas, 3 virtuvės, garažas, skubus pardavimas.

Bloor - Swansea
$6.500 įmokėti, 6 metų senumo puikus bangalovas, pusiau baigtas kamb. rūsyje, garažas su privačiu įvažiavimu, 20 metų atvira skola.

Bloor - Runnymede
$7.000 įmokėti, 7 kamb. šiurkščių plytų atskiras namas, kvadratinis planas, vand. alyva šildomas, modernus viduje, dvigubas garažas, arti Bloor, viena skola likučiui 10-čiai metų, turi būti parduotas.

Evelyn Cres. - Bloor
$7.000 įmokėti, 6 kamb. atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas. Vand. alyva šildomas, garažas su privačiu įvaž., namas be skolų.

Runnymede - Bloor
$7-8.000 įmokėti, 11 kamb. per du augštus, atskiras mūrinis namas - dupleksas, modernus viduje, vand. alyva šildomas, viena skola 10-čiai metų.

Jane - Annette
$8.000 įmokėti, 14 kamb. — tripleksas, vand. layva šildomas, 3 metų senumo, gauna $340 nuomos mėnesiui, šeimininkas išvyksta.

Rusholme Road
$8.000 įmokėti, 16 kamb. atskiras mūrinis namas, vand. alyva šildomas, 2 vonios, 3 mod. virtuvės, vand. alyva šildomas, didžiulis sklypas, dvigubas garažas, namas be skolų.

P. KERBERIS
TEL. DARBO LE. 2-4404 - - - NAMŲ LE. 5-1584

Trumpai iš visur

Otava. — Pagal veikiančią sutartį, Kanados piliečiams vykstant į Austriją nereikia jokios vizos. Jei svečiavimasis užtrunka ilgiau kaip 3 mėn., ten tenka gauti registravimosi atžymėjimą, kurį policija duoda nemokamai. Taip išaiškino Toronte lankęsis Austrijos min. Stockinger.

Otava. — Kanada pardavė Vokietijai 6.000.000 svarų lašinių iš valdžios atsargų. Kaina nepaskelbta, bet spėjama, kad po 10 centų sv. Kiek anksčiau Čekoslovakijai parduota 2.240.000 sv.

Otava. — Kanadoje svetimų kapitalų 1958 m. gale buvo lygiai 19 bilijonų dol. Pirmauja, žinoma, JAV su 14.6 bil. Toliau seka D. Britanija, Belgija, Prancūzija, Šveicarija, Vokietija ir t.t.

Oslo. — Norvegija baigė derybas su V. Vokietija dėl hitlerinio režimo laikais Norvegijai padarytų nuostolių. V. Vokietija įsipareigojo sumokėti 60 milijonų markių.

Bernas. — Šveicarijos Wo kantonas buvo pirmasis, kuris moterims suteikė balso teisę 1959 m. vasario mėn. Dabar tą pati padarė ir Neuschatell kantonas.

Paryžius. — Čionykštė policijos prefektūra ukrainiečių atstovui pagrąsino juos visus išvežti į Korsiką, jei jie Chruščiovo vizito proga bandytų surengti kokių demonstracijų.

Tokio. — Š. Korėjos pabėgėlių dalis iš Japonijos grįžta namo. Jų pirmoji grupė — 300 žmonių jau grįžo. Savo eilės laukia dar apie 1.000. Juos perveža sovietų laivai.

Viena. — Čia pastebėta didelė prekyba netikrų JAV dolerių. O juos superką sovietiniai agentai. Tai daugiausia $5 notos.

— Sovietų bloko kraštų tarpusavio ūkinės pagalbos tarybos atstovai posėdžiavo Bulgarijos sostinėj, kur sudarė naujus planus artimai ateičiai. Pagal juos, atskiri kraštai įpareigoti padidinti savo gamybą: Lenkija — 3-6,5%, Bulgarija 15,3%, Čekoslovakija ir R. Vokietija 12% ir t.t. Bene svarbiausias jų nutarimas — nutiesti dvi žibalo vamzdžių linijas iš Sov. Sąjungos į satelitinius kraštus. Abi linijos prasidėtų Mozyr vietovėje, Gudijoj, Pripetės pelkių srityje; šiaurinė linija baigtųsi Plocke prie Varšuvos ir būtų 750 mylių ilgio, pietinė linija eitų į Čekoslovakiją ir Vengriją.

1959 m. baigiasi! . . .

"Tėviškės Žiburiai" žengia į antrąjį dešimtmetį. Mielųjų skaitytojų ir rėmėjų palaikomi, nugalėję pirmuosius finansinius sunkumus, gražiai išsilaikė. Prašome nepamiršti "Tėviškės Žiburių" ir ateityje, kad jie galėtų tobulėti ir būti visų mėgiami. Šiuo kartu prašome nedaug.

Pratęskite savo prenumeratą 1960 m.

Kas dar nespėjo apmokėti prenumeratos už šiuos metus — padarykite dar šiandien. Siųskite čekį ar piniginę perlaidą:
TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI,
941 Dundas St. W.
Toronto 3, Ont., Canada.
Prenumerata visur metams $5, pusei metų — $3.
AČIŪ VISIEMS!
"TŽ" administracija.

Pėsčiomis skersai Kanadą

(CSc) — Dvi moterys — naujosios kanadietės, atvykusios į šį kraštą tik prieš porą metų — pradėjo įdomią kelionę skersai Kanadą pėsčiomis ir vienkinkiu vežimėliu, padengtu palapine. Be abejonės, tai bus savotiška ir ilga kelionė, neišvengiamai susijusi ir su eile sunkumų. Kadangi jos visdėlto naudojasi ir arkliu, tai negali sumušti tos rūšies rekordo, kuris buvo pasiektas keturių vyrų ir vienos moters 1921 metais, kai jie perėjo Kanadą, nuo Halifakso iki Vancouverio grynai pėsčiomis. Šis jų žygis buvo toks savotiškas, beveik neįtikėtinas, kad net dabar, po 38 metų, verta tą istoriją prisiminti.

Pirmoji idėja kilo dviems Maritimes provincijų vyrams, Charles Burkman ir Sid Carr, grynai kaip drąsos parodymo faktas. Jie planavo keliauti pagal geležinkelių linijas, pradžioje CNR, vėliau CPR, ir taip pereiti skersai Kanadą. Kelione susidomėjo Halifakso laikraštis "Halifax Mail", pažadėdamas mokėti už jų kelionės aprašymus, kurie kasdien būtų siunčiami iš praeinamų stočių. Tai numatytas pajamų šaltinis. Kitas pajamų šaltinis — pardavinėjimas keliautojų foto nuotraukų.

Dalykui išpopuliarėjus atsirado ir daugiau keliautojų. Susidarė savotiškos ėjimo lenktynės. Dartmouth, N.S., laiškanešys John Behan ir jo sūnus Clifford pasileido į panašią kelionę. Pagaliau atsirado ir trečia pora — žinomasis Maritimes provincijų bėgikas Frank Dill pasileido į kelionę kartu su savo žmona Jennie. Dalyvavimas moters, ypač tose dienose kai į moterį dar buvo kitaip žiūrima, kai moteris gatvėje su vyriškomis kelnėmis, auliniais batais, odiniu švarku ir vyriška kepure kreipė visų dėmesį, sukėlė varžybomis dar didesnį susidomėjimą.

Taigi nuo 1921 m. sausio 17 d., kai Burkman ir Carr pradėjo žygį nuo Halifakso miesto savivaldybės rūmų, iki dienos maždaug po penkių mėnesių, kai Dills, laimėdamas varžybas, įžengė į Vancouverį, visuomenės susidomėjimas tikrai buvo labai didelis.

Penki iš šešių pradėjusių pasiekė Vancouverį. Iškrito tik Carr ir tai labai anksti, prie Peticodiac, N.B. Draugo pasitraukimas labai paveikė Burkmaną, kuris žygiavo toliau vienas jau kritusia nuotaika, pasiliko nuo Dills ir Behans.

Dvi pastarosios poros žygiavo vidutiniškai apie 25 mylias į dieną ir nužygiavo iš viso 3.645 mylias. Tai yra labai augštas rezultatas ėjime, kuris vargu ar buvo pakartotas kur nors pasaulyje. Didžiausių sunkumų keliautojai susilaukė tose vietose, kur geležinkelis ėjo negyvenamais plotais. Prie to reikia priskaityti pasimušusias kojas, žiaurų žiemos vėją ir nuovargį. Visa tai keleiviai pakėlė su neregta drąsa. Ypač visus stebino ponios Dills pajėgumas, kuri nė kiek neatsiliko nuo savo vyro.

Kiekvienas, kuris šiandien kerta neribotus Kanados plotus geležinkeliu ar automobiliu, turi lenkti galvą prieš anuos keturis vyrus ir vieną moterį, pakėlusius ilgą kelionę savo dulkėtom kojom.

Berlynas. — Rytų Berlyne vėl įvestos maisto kortelės, panaikintos tik 1958 m. Tuo tarpu įvestos kortelės sviestui — po pusę svaro asmeniui savaitei ir kondensuotam pienui, kurio duodama tik moterims ir vaikams.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.
VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.
V. JUSKEVIČIUS,
Licenced master electrician.
Telef. HI. 7-1601
Toronto

VEDYBOS
Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į
VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"
859 COLLEGE ST., Toronto, Ont.
Telefonas LE. 2-5461.
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu prideti $1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas VELTUI.

Ar norite išmokti dirbti su I.B.M mašinomis?
Dieniniai ir vakariniai kursai dirbti su "punch card" mašinomis. Informacijų teiraukitės rašydami, paskambindami ar užeidami pas mus.
FICH'S INSTITUTE OF DATA PROCESSING
774½ Yonge St. WA. 2-0881

Kas keliatės į kitą butą ir norite pigia kaina pervežti savo baldus, kreipkitės telefonu
LE. 3-1435
BR. STONČIUS

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS.
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. SKAMBINTI LE. 3-4912. P. KARALIŪNAS

ALEX'S Važiavimo Mokykla
1717 BLOOR ST. WEST
prie Parkside
TEL. RO. 6-6611
Pradedantiems pirmos 2 val. — $3.00.
Nemokamas paruošimas egzaminams raštu. Nemokamai paimame pamokai iš namų. Vėliausios laidos automobiliai — standartiniai ir automatiniai.

Joseph A. **PETERS** *Ltd.*
REALTORS
Narys Toronto Real Estate Board.
1162 ST. CLAIR AVE. WEST **TELEFONAS LE. 2-3321**

Bloor - Jane
$5.000 įmokėti, atskiras 7 didelių kamb. namas. Mod. virtuvė, vand. alyvos šildymas. Garažas. Vienas morgičius 10-čiai metų. Labai arti Bloor.

Bloor - Gladstone
$5.000 įmokėti, 7 didelių kambarių, atskiras namas. 2 modernios virtuvės. Naujas mod. pečius. 3 garažai. 2 minutės iki Bloor.

St. Clair - Oakwood
$2.500 įmokėti, 7 labai didelių kambarių, atskiras namas. Didelė moderni virtuvė, alyva šildomas, vieta garažui.

Christie - St. Clair
$2.000 įmokėti, gero mūro, 8 kambarių namas. Virtuvė kiekviename augšte. Alyva šildomas, garažas.

Bloor - High Park
$5.000 įmokėti, atskiras gerų plytų 10-ties kambarių namas su atskirais įėjimais. 2 virtuvės, 2 vonios, garažas. Vand. ir alyvos šildymas.

St. Clair - Oakwood
Dupleksas
12 didelių ir gražių kambarių, 3 vonios, garažai. Labai geras pirkinys.

Pirkdami ar parduodami kreipkitės:
B. MARIJOŠIUS
Įstaigos tel. LE. 2-3321 **Namų tel RO. 2-5543**

NEPAPRASTA INVESTACIJA
Garažas, gazolino stotis, krautuvė ir 3 butų mūrinis namas, tikrai geras pirkinys, didelės pajamos, žema kaina, įmokėjimas $10-15.000. Suinteresuoti šiuo bizniu skambinkite mums.
PARDUODAMI MORGIČIAI
Jei norite saugiai investuoti savo pinigus ir gauti gerą nuošimtį, skambinkite mums. Mes turime įvairių morgičių pardavimui.
Kreipkitės B. SERGAUTIS, F.R.I.
Tel. LE. 4-9211
EXTRA Realty Limited
989 Bloor S. W. ir 758 Dovercourt Rd.

Collingwood, Wasagos ir Stayner
apylinkėse ūkių-farmų, vasarnamių, garažų, gazolino stočių ir kito nekiln. turto pirkimo - pardavimo reikaluose tarpininkauja lietuvis pardavimo agentas
V. (Vic) BUTRIMAS
Dėl informacijų rašykite: V. Butrimas, Box 83, Collingwood.
Skambinkite: 62 W 2 Collingwood.
GEO. HUNT REAL ESTATE
128 Hurontario Str.
Collingwood, Ont.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381
Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas. Tvarkome visus morgičių reikalus.

V. VASIS
REAL ESTATE
872 Bloor St. W. Telef. LE. 1-4605

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statybomis.

BLOOR - OSSINGTON, $3.000 įmokėti, 6 kambarių, pusiau atskiras, mūrinis, alyva apšildomas, garažas, vienas morgičius balansui.

ST. CLAIR - GLENHOLME, $6.000 įmokėti, 7 kambariai per du augštus, mūrinis namas, garažas, privatus įvažiavimas, alyva apšildomas, netoli susisiekimo ir mokyklos.

SWANSEA - ELLIS PARK RD., $7.000 įmokėti, 6 kambarių, atskiras, kvadratinio plano, gražus kiemas, garažas, vienas morgičius 10-čiai metų.

HIGH PARK - ANNETTE, $5.000 įmokėti, 8 kambarių, mūrinis, geras pajamų namas, alyva apšildomas, netoli krautuvių ir susisiekimo.

JŪSŲ PATARNAVIMUI SKAMBINTI:

J. GUDAS – namų tel. RO. 6-8096

SHORTILL & HODGKINS LIMITED Realtors

3269 BLOOR ST. W., TORONTO - - - BE. 3-3263

BLOOR 6 POINTS; $18.900 pilna kaina, 6 kambarių, geltonų plytų, naujas modernus bungalow, 1.300 kvadratinių pėdų. Šviesūs dideli kambariai, alyva apšildomas. Privatus įvažiavimas ir garažas, arti susisiekimo ir apsipirkimo. Išsimokėjimui 25 metai 6% po $83.40 mėnesui. Apžiūrėti galima betkuriuo laiku.

BLOOR - GLADSTONE; $19.700, 8 kambarių, gražių plytų, atskiras namas. Nepereinami kambariai, karšto vandens alyva šildymas. 2 virtuvės, 2 saulės kambariai ir 2 automobiliams garažas. Išsimokėjimui atvira skola.

BLOOR 6 POINS. $4.000 įmokėję galėsite užimti šį 6 kambarių, naują — modernų, bungalow; 3 dideli miegami, šviesi - moderniška virtuvė, alyva apšildomas. Privatus įvažiavimas ir vienam automobiliui garažas. Arti susisiekimo ir krautuvių. Išsimokėjimui geros, 10-čiai arba 20-čiai metų sąlygos.

SHORTILL and HODGKINS LTD. REALTORS firma yra pasižymėjusi geresnių namų pasirinkimu su geresnėmis išmokėjimo sąlygomis.

Dėl šių ir kitų nuosavybių norėdami pirkti ar parduoti skambinkite GEO KARALIUI. Telefonai: įstaigos BE. 3-3263, namų LE. 2-8146.

MORKIS Antanas
Real Estate and Business Broker
1077 Bloor St. W., prie Dufferin St.
LE. 4-8459, LE. 4-8450. Namų BE. 3-5996

JANE - BLOOR

$4.800 įmokėti, atskiras 7 kambarių, dviejų augštų, 2 modernios virtuvės, vandeniu alyva šildomas, garažas, 10 metų vienas morgičius, pirmą kartą parduoda anglas savininkas.

OAKWOOD - ST. CLAIR

$14.000 visa kaina, skubus palikimo pardavimas. Gerų plytų bangalovas, moderni virtuvė, alyva šildomas, garažas, namas tuščias.

KEEL - WESTON RD.

$1.000 įmokėti, gerų plytų, 6 kambarių, 2 virtuvės, išilginis koridorius, nauja alyvos apšildymo sistema, didelis kiemas, dvigubas garažas, galima pristatyti krautuvę. Kaina $13.900.

COLLEGE - BROOK

$4.000 įmokėti, pirmą kartą parduoda. 8 kambarių mūrinis namas, 2 virtuvės, išilginis koridorius, vandeniu alyva šildomas, kampinis namas, tinkamas bizniui, 150 pėdų ilgio sklypas, garažas.

RŪKALŲ - DOVANŲ KRAUTUVĖ

$5.000 įmokėti, didelė krautuvė su namu, 4 kambarių butas, gerų plytų namas, vandens alyvos šildymas, didelis kiemas, dvigubas garažas, prie didelio biznio gatvės. Daro didelę savaitinę apyvartą. Galimybės išplėsti. Savininkai išvyksta Kalifornijon. Kaina už bizni ir namą apie $27.000.

FARMOS — VASARVIETĖS — MOTELIAI

Įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik susisiekti su mumis.

Ken WILES
REALTOR LTD.
1190 Bloor St. W. (prie Brock Ave.)
Telefonas LE. 7-3173

Didžiausias pasirinkimas namų - biznių visame Toronte.
Nuoširdus ir sąžiningas patarnavimas.
Rūpestingas morgičių sutvarkymas.

Parkdale
$1.000 įmokėti, 9 kambarių atskir. namas, 2 virtuvės, dvigubas garažas. Prašo $14.000.

Eglinton - Oakwood
$2.000 įmokėti, 6 kambarių rupių plytų, atskiras, 2 virtuvės, naujas alyva šildymas. Garažas

West Toronto
$2.500 įmokėti, 6 gražių kambarių, mūrinis, 2 vonios, mod. virtuvė, naujas gazo šildymas, 20 metų morgičius. Skubus pardavimas.

Indian Rd. - Annette
$3.000 įmokėti, 7 kambarių, mūrinis, atskiras, 2 virtuvės, alyva šildomas, vieta garažui, savininkas pirko kitą namą, turi būti skubiai parduotas. Prašo tik $16.500.

Annette - Windermere
$3.500 įmokėti, 6 kambarių, mūrinis bangalovas, gražūs kambariai, moderni virtuvė, naujas alyva šildymas, šoninis įvažiavimas, garažas. Prašoma kaina žema.

Bloor - Runnymede
$5.000 įmokėti, 7 kambarių per 2 augštus, atskiras, mūrinis, moderni virtuvė, naujas alyva šildymas, garažas ir vienas 10-čiai metų atviras morgičius.

Bloor - High Park
$5.000 įmokėti, 6 dideli kambariai, rupių plytų, atskiras, moderni virtuvė, vandeniu alyva šildomas, 2 garažai, arti susisiekimo.

Clendenan - Bloor
$6.000 įmokėti, 9 kambarių per du augštus, atskiras, mūrinis, 2 virtuvės, garažas ir įrengtas rūsys.

Howard Park - Roncesvalles
$6.000 įmokėti, 9 dideli kambariai, atskiras, mūrinis, gražių plytų, 3 virtuvės, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas, dvigubas garažas, arti susisiekimas ir krautuvės.

Oakwood - St. Clair
$8.000 įmokėti, 8 kambarių per 2 augštus, atskiras, labai gražus, didelis sklypas, dvigubas garažas. Pasiteiraukite.

Eglinton - Dufferin
$10.000 įmokėti, 14 kambarių, naujas triplekšas, moderni statyba, vandeniu alyva šildomas, arti krautuvių, šiuo metu visas išnuomotas.

Quebec - Annette
$10.000 įmokėti, 16 kambarių triplekšas gražios ir modernios statybos. Arti mokyklos, krautuvių ir susisiekimo. 15 metų morgičius. Vertas dėmesio.

S. JOKUBAITIS
PARŪPINU MORGIČIUS
Telef. LE. 7-3173 - - - LE. 7-3173

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ **siuvėjas**
A. Beresnevičius
Visiems sezonams didžiausias pasirinkimas angliškų medžiagų.
Augščiausios klasės darbas. Žemos kainos.
1299 DUNDAS ST. WEST, TORONTO
Telefonas LE. 1-1432
buto tel. LE. 1-4704

. . ĮVAIRENOS . .

BRAZILIŠKAS SAMOJUS
Parinko J. V-tė

Jis negali be jos gyventi

— Kodėl tamsta užmušei savo žmoną? — klausia teisėjas.

— Todėl, kad ji man pareiškė mane pamesianti, o aš negaliu be jos gyventi.

Elgeta ir šykštuolis

Elgeta prašo turtingo šykštuolio išmaldos.

— Galėtum elgetauti savo kraštе, neapsunkinant čia nė vieno.

— O kas jums sakė, kad aš esu ne iš čia?

— Jei būtumei čionykštis, tai žinotum, kad aš nė savo tikram tėvui pinigų neduodu.

Restorane

— Kelneri, prašau man atnešti dantims krapštukų.

— Tuoj, pone, tuo tarpu visi užimti.

Krautuvėje

— Ar tamsta darai nuolaidą kolegoms?

— O tamsta taip pat prekybininkas?

— Ne, aš esu vagis.

Paprasta priežastis

— Pasakyk, Juliuk, koks geras jausmas tave privertė savo broliui atleisti?

— Jausmas? Joks. Juk jis yra už mane daug stipresnis!

Žiūrint kas . . .

— Kiek metų turi asmuo, gimęs 1897 m.? — klausia mokytojas.

— Vyras ar moteris? — pasitikrina mokinys.

Amžius

Subrendusi moteris kreipėsi į garsų poetą Charles Baudelaire:

— Kiek metų jūs man duosite, pone?

— O kam aš turiu duoti? — atsakė jis. — Ar nemanote, kad jūs turit jų pakankamai?

Blogas palyginimas

— Apsirinki, dukrele, vyram labiau patinka nemokšos, kaip mokytos moterys.

— Nevisai taip. Nevisi vyrai yra tokie, kaip tėvelis.

SAULT STE. MARIE, Ont.

Kalėdinės naujienos

Jau už kelių dienų ir Kalėdos. Nors šaltoka, bet jeigu nepasnigs, tai nebus "baltos Kalėdos", tačiau vistiek geros ir linksmų nuotaikų Kalėdos, kaip daugumai mūsų miesto tautiečių, taip visam miestui.

Bedarbių mieste palyginus su kitais metais yra nedaug, o atlyginimų vidurkis nors ir nušoko iš I-mos vietos Kanadoje į II-rąją, bet pasktuiniais statistiniais duomenimis išvedamas apie $90 savaitei (pramonės įmonėse). Palyginus su kitomis Kanados vietovėmis, tai skaitoma labai geru atlyginimu.

Mūsų miesto mokyklose ir gimnazijose mokosi 10.820 mokinių. Nepilni 4.000 katalikų mokyklose. Šiais metais mūsų mieste išduota statybai leidimų net už 9 milijonus dolerių, įskaiatnt ir naują statybą vietos plieno fabrike. Šiais metais mūsų mieste išduota 21.600 vairavimo leidimų automobiliams bei sunkvežimiams, kas, net priskaitant priemiesčius Tarentorus ir Korah, sudaro vieną auto susisiekimo ar transporto priemonę kiekvieniems trims gyventojams, o tai retai kur panašiai galima išvesti.

"Gandrai dar pasisukinėja, nors pas mus žiema. Štai gruodžio pradžioje tie gandrai numetė farmeriui Vytui Skaržinskui didelę stambią dukrą (tikrą Skaržinskaitę!), o lapkričio mėn. — tautiečiui Jonui Duobai dideli ir gražų vyrą. Ta proga pasveikinsime tėvelius ir palinkėsime jiems savo jaunas atžalas išauginti gerais Kanados lietuviais.

Kitos naujienos "lietuviškame fronte" nėra tokios geros ir linksmos. Štai lapkričio 28 d. turėjome Lietuvos Kariuomenės šventės minėjimą. Mūsų valdyba labai daug dirbo ir minėjimas buvo puikiai parengtas, bet, gaila, kad neperdaugiausiai tautiečių dalyvavo, o ir dalyviai susirinko tap vėlai, kad nebuvo laiko nei paskaitai skaityti. Atvirai kalbant, susirinkta tik pagerti ir pašokti.

"Ką aš galiu naujo tokia proga paskaitoje išgirsti?", turbūt, galvojo vėluoją tautiečiai, o tai ir yra klaida. Kiekvienais metais tu gali daug naujų dalykų išgirsti ir tokių dar, kurie tau labai retai galvon ateina. Juk yra mūsų kolonijoje žmonių, kurie daugiau už tave skiria laiko spaudos ir įvykių sekimui ir lietuviškų naujienų bei aktualijų nagrinėjimui. Tu, labai gaila, to neįvertini, o apie tai galėtum paskaitoje išgirsti.

Gruodžio 13 d. buvo šaukiamas mūsų apylinkės susirinkimas naujai valdybai išrinkti. Susirinko tik 13 tautiečių ir nauja valdyba liko neišrinkta, o senoji valdyba sakosi pareigų toliau nebeisianti. Nors iš spaudos matome, kad panašių dalykų atsitinka ir kitose Kanados vietovėse. bet tai blogas pavyzdys mūsų visais atžvilgiais neblogai besilaikančioje "lietuviškoje salelėje". Galime pateisinti, vengimą užsikrauti neapmokamo darbo tiems, kurie jau kelis kartus per paskutinius dešimti metų tą savo duoklę atidavė arba tokių, kurie iš lietuviškos veiklos buvo išstumti vietinės demagogijos ar intrigų, tačiau tokių labai maža yra. Pas mus atrastume nemažą skaičių tautiečių (jų tarpe net save inteligentais skaitančių), kurie per paskutini dešimtmetį savo veikla labai mažai ar nieko neprisidėjo. Gerai, kad jau esi Kanados pilietis, bet tas tave neatleidžia nuo pareigų tėvynei, tautai ir lietuvybės išlaikymui. Tik prisimink vieno augšto Kanados vyriausybės pareigūno žodžius, kad jei nori pasidaryti geru kanadiečiu, tai pirmiausia turi būti geru Kanados lietuviu.

Nesinorėtų tikėti, kad mūsų miesto "lietuviškoji salelė" bus pirmutinė Kanadoje, kurioje lietuviškoji veikla visai sustos. Tokia diena būtu labai gėdinga, liūdna ir labai apgailestautina diena Kanados lietuvių istorijoej.

J. Sk.

Jų išniekinimas juos augščiau iškėlė

(Atkelta iš 2 psl.)

ėjo ne su okupantu, bet su gyventojais. Po kelių savaičių tokio kruvino nekaltų žmonių skerdimo, siautės dalinys pradingo. Po poros dienų jis vėl pasirodė, bet jau enkavedistų uniformomis. Prasidėjo dar didesnės gyventojų skerdynės, negu kad anksčiau. Visi gyventojai, pirmiau jiems, kaip partizanams padėję, nesvarbu ar iš savo noro, ar iš baimės, buvo be gailesčio baudžiami. Per keletą dienų buvo sudeginta daug sodybų, sušaudyta ir areštuota šimtai gyventojų".

Kova prieš bolševikiškąjį žvėrį buvo ir yra vedama įvairiomis formomis ne nežymaus skaičiaus suklaidintų asmenų, kaip kad melagingoji "Tiesa" sako, bet visos lietuvių tautos. Taip kieta, šventa ir didvyriška Lietuvos partizanų kova, prasidėjusi 1944 m. yra pareikalavusi ant tėvynės aukuro daug tūkstančių jaunų gyvybių. Per keletą metų iš Lietuvos buvo ištremta į Sov. Sąjungos nepakeliamo klimato šalis apie 350.000 lietuvių. Ir toks barbariškas žmonių trėmimas okupantui didelės naudos neatnešė, tik sukėlė visų lietuvių širdyse dar didesnę neapykantą 20 amžiaus budeliams ir padarė juos labiau užkietėjusiais ir pasiryžusiais kovoti iki mirties dėl tiesos, religijos ir savo tautos.

Kekvienas laisvės idėjos pasireiškimas, kiekvienas pavergtos tautos krustelėjimas, išgąsdina raudonuosius vorus. Štai "Tiesoje" Nr. 139-179, rašo, kad Juozo Lukšos - "Skirmanto" (žymaus partizanų vado) atsiradimas antru kartu Lietuvoje, turėjęs tikslą ne tik Lietuvą paimti į savo kontrolę, bet ir Rusiją - "motinėlę" apipinti amerikonams parsidavusių "šnipu" tinklu. Dėl to jį biauriausiais žodžiais kolioja, šmeižia, visaip juodina. Su ypatingu užsidegimu jo ieškojo, gaudė pasinaudodami šlykščiausia klasta. Na, jeigu ta didvyrį ištikrųjų nužudė, kaip "Tiesa" rašo, tai be abejo, tik jau ne tokiomis aplinkybėmis, kokias jie patejkia. Žinoma, nužudytas ir Juozas neišvengė suminėtos miruisųjų išniekinimo procedūros. Ir mes grįžę į laisvą, nepriklausomą Lietuvą, gal niekada nesužinosime ir neatrasime, kur randasi to garbingo lietuvio kapas.

Tikrai yra verta, užtarnauta ir kilnu tuos Lietuvos kankinius, heroiško pasiaukojimo didvyrius, pagerbti, nulenkiant galvas prie Dievo altoriaus, kas ir buvo padaryta Toronto šv. Jono Kr. parapijos bažnyčioje š.m. gruodžio 20 d., atlaikant šv. Mišias už Juozo Lukšos, Juliaus Būtėno ir kitų partizanų, kritusių nelygioje kovoje vėles.

Toronto lietuviai tuo išreiškė geriausiems Lietuvos sūnums ir dukroms gilią padėką už jų šventą kovą, išreiškė meilę už karžygiškai didvyrišką pasiaukojimą iki mirties, ginant savo tautą nuo grobikų — atėjūnų išnaudojimo, plėšikavimo, moralinio smukdymo, nutautinimo, naikinimo religijos, visiško valstybinio nepriklausomumo panaikinimo ir ne kaltų žmonių terorizavimo.

Tebūna Jums garbė per amžius, Didvyriai, heroiškai kovoję ir žuvę už tautos idealus.

P. Žėrutis.

Apie bėdas bekalbant

"TŽ" Nr. 45 B. Brazdžionis, rašydamas apie lietuviškas bėdas Čikagoje, papasakojo ir apie savo bėdas, o vienoje vietoje jis lyg ir davė suprasti, kad tų bėdų kaltininku aš esu. Takio nuomonė išplaukė beskaitant jo, palyginus, nelabai aiškiai sumegztas mintis, todėl šioje vietoje norisi dėl to prabilti.

Savo straipsnelyje B. Brazdžionis tarp kitko rašo: "Kada aš bandžiau visuomenei parodyti savo iniciatyvą, nes koresp. Ed. Šulaitis mano filmą iškoneveikė per "Naujienas", besiginčydamas su A. Gintneriu. Norėjau, kad ši kilnų tikslą visuomenė nors kiek paremtu. Vos tesulaukiau apie keletą šimtų žiūrovų . . .".

Visų pirma aš minimo filmo nesu "iškoneveikęs", o tik kritiškai įvertinęs. Tai buvo įspūdžių pluoštelis, susiformavęs bežiūrint B. Brazdžionio rodytą fimą, o taip pat besiklausant ten buvusių žiūrovų atsiliepimu. Tas įvyko po filmo rodymo, tad nė kiek nebeturėjo įtakos į žiūrovų skaičių.

Aš turiu taip pat pažymėti, kad nebeturėjau jokio noro tada ką nors pažeminti ar sutrukdyti kieno nors didelius užsimojimus. Tada į reikalą buvo pažvelgta nesuinteresuoto žiūrovo bei spaudos atstovo akimis, apie kalbamąjį reikalą žiūrint grynai iš techniško taško, atmetus "tėvynės meilės" ir "ateities istorijos" motyvus. Reikia pasakyti, kad ir blogiausias dalykas turi gerų pusių, tačiau nevisada yra galima arba norima jas visas išdiskutuoti. Čia yra laisvas kiekvieno apie ta dalyką kalbančiojo arba rašančiojo pasirinkimas.

Iš savo pusės dar turiu pridurti, jog aš visa burna pasisakau už lietuviško dokumentinio filmo gaminimą ir šį darbą net visais galimais būdais paremčiau. Tačiau tai dar nereiškia, kad kiekvienas tų būti pripažistamas "kilniu tikslu" ir jam būtų atverta visuomenės kišenė. Be abejo, kaip ir kiekviename darbe taip pat ir čia yra reikalinga atitinkama nuovoka ir sugebėjimai.

Kiek tenka matyti, Čikagoj yra bent trys "užkietėję" lietuviškų įvykių filmuotojai, kurie dažnai gadina medžiagą bei žmonių akis savo aparatais. Kodėl, pavyzdžiui, jiems nesudaryti kokios grupelės, pasikviesti labiau patyrusį asmenį, sumesti lėšas į krūvą, nupirkti padoresnius aparatus ir pan. Pasekmės būtų kitokios, o taip pat ir visuomenė, kuri naudingiems dalykams dažnai nėra abejinga, irgi būtų šiltesnė ir prieinamesnė.

Iš tiesu, šių dienų mūsų lietuviškųjų įvykių įamžinimas yra svarbus dalykas ir apie tai reikėtų rimtai pagalvoti. Pagalvoti be pykčio, be nusivylimo, o realiai ir galimai sumaniau. Gerai paruoštą filmą tada bus maloniau ir čia žiūrėti, o taip pat ir į Lietuvą parsivežti. Apie tai pagalvokime dar šiandien ir nežiūrėkime į kritiškus nurodymus kaip į "iškoneveikimą", bet kaip į didelio dėmesio tam reikalui skyrimą.

E. Šulaitis.

— **Sienų ginčas** tarp Indijos ir Kinijos tebėra neišspręstas. Kinijos premjeras Čuenlai pasiūlė Indijos Nehru skubias derybas, bet Nehru atmetė, nes nei data, nei vieta — Kinija arba Rangūnas — jam nepriimtinos. Pirma esą reikėtų tokioms deryboms pasiruošti. Kiniečiai, matyt, darydami spaudimą, pasiuntė naujus karinius dalinius į Indijos protektorato sričių pasienį. Vienas sovietų diplomatas Ženevoj pareiškė, kad kiniečių laikysena esanti nesuderinama su dabartine sovietų politika.

SAVO KLIJENTUS IR BIČIULIUS IR VISUS TAUTIEČIUS NAUJŲ METŲ PROGA SVEIKINA

PRANO BARAUSKO DRAUDIMO AGENTŪRA

Nauja Lietuviška Valykla
Lenard's Cleaners
985 College St. Tel. LE. 1-5166
Darbas atliekamas vietoje su moderniškomis mašinomis.
PRIIMAME IR PRISTATOME Į NAMUS.
Darbo valandos: 8 val. ryto — 7 val. vak.
šeštadieniais — 8 val. ryto — 6 val. vak.
Savininkas L. LEVECKIS

DĖMESIO! DĖMESIO!
Taisau visų rūšių Televizijas, namų ir auto radijas
Darbas sąžiningas ir garantuotas. **AL. ČIŽIKAS**
18 SKYLARK RD., Toronto. **Telefonas RO. 6-4063**

Dr. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
TELEFONAS LE. 2-4108
Priima ligonius
Pirmadieniais — šeštadieniais.
KETVIRTADIENIAIS UŽDARYTA

Dr. V. Sadauskienė
DANTŲ GYDYTOJA
129 GRENADIER RD.
(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.
Telefonas LE. 1-4250
Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. (pagal susitarimą).

W. A. LENCKI,
B.A., L.L.B.
TEISININKAS — ADVOKATAS - NOTARAS
100 ADELAIDE ST. W.
Room 107
Telefonas EM. 6-4182
Toronto

Kabinetas: LE. 4-4451
Dr. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR W., Toronto 4.
(į rytus nuo Dufferin St.)

Dr. Aleksas VALADKA
1081 BLOOR ST. W.
TORONTO
Telefonas LE. 1-2933
KABINETAS UŽDARYTAS
NUO GRUODŽIO 26 D.
IKI SAUSIO 7 D.

Lietuvio advokato įstaiga
Victor D. ALKSNIS
ADVOKATAS - NOTARAS
62 RICHMOND ST. WEST
/kampas Bay & Richmond/
Room 901
Telefonas EM. 2-2585

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 6 v.v.

George BEN, B.A.
ADVOKATAS-NOTARAS
praneša, kad
persikėlė
į naujas patalpas
1134 DUNDAS ST. W.
Toronto 3, Ont.
Telefonas LE. 4-8431

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA
NEIMAN, BISSETT & SEGUIN
Advokatai — Notarai
35 HAYDEN ST., Toronto,
(arti Bloor ir Yong gatvių)
Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Akių specialistas
L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištiria akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.
470 COLLEGE ST., Toronto
Telef. WA. 1-3924

Kvalifikuotas technikas taiso
televizijos ir radio aparatus
TAPE REKORDERIUS, Hi-Fi, PATEFONUS.
J. STANIONIS
19 GLEN BELLE CRESC. Telefonas RU. 1-7861

Lietuvių moterų KIRPYKLA
Doma Hairstyling
1618 BLOOR ST. W.
(netoli Dundas)
Telefonas LE. 3-2904
•
Sav. D. KAUNAITĖ

LIQUIFLAME
OILS LTD.
Atstovas
H. ROŽAITIS
Greitas kuro-alyvos pristatymas ir patarnavimas.
Telefonas LE. 3-4908.

Taisomi TELEVIZIJOS aparatai
Skambinti iki 11 val. vak.
RO. 6-9367 V. Semaška

Įstaiga veikia
168 val. savaitėje
DRAUDIMAS
RO. 9-4612
GENERAL INSURANCE
Turto draudimas (namai, auto ir pan.) visoj Ontario provincijoj.
AL DUDA

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— 1960 m. šv. Jono Kr. parapija pradeda naujų uzsimojimų ir jų įvykdymo ženkle. Vienas didžiųjų Kanados lietuvių troškimas — turėti lietuviškas kapines — realizuojasi. Kapinėms žemė įgyta, joms administruoti taryba sudaryta ir pravesta per parapijos komitetą. Žemės pirkimo mokesčiai sumokėti. Žodžiu, kelio atgal nebėra; belieka žengti tik pirmyn: kapinių padalinimas sklypais, išmatavimai, žemės pašventinimas ir jos naudojimas. Šiam dideliam užsimojimui bus reikalinga daug pastangų ir darbo. Augščiausiajam laiminant ir visiems pritariant šiai didingajai idėjai, atrodo, viskas bus nugalėta ir lietuviai pirmieji, kaip tautinė grupė, Toronte galės didžiuotis turėdami nuosavą kampelį, lyg mažą Lietuvą, toli nuo tėvų žemės, kur Apvaizdos lėmimu daliai mūsų teks ilsėtis belaukiant didžiojo teisiųjų prisikėlimo.

—Šv. Jono lietuvių kapinių administracinę tarybą sudaro: kun. P. Ažubalis, J. Matulionis, Vikt. Dailidė, Ant. Rinkūnas, Pr. Kundrotas ir Leonas Šalna. Patarėjais, kaip specialistai atskiriems atvejams, pakviesti parapijos architektas inž. Algirdas Šalkauskis ir dr. Stasys Pacevičius.

— Naujų Metų šventėje, penktadienį, pamaldos bažnyčioje vyks sekmadienio tvarka: 9.30, 11 ir 12 val. Pamokslai — kun. P. Ažubalio. Pamaldų metu daromas pranešimas iš parapijos veiklos. Šiais metais pirmasis sausio penktadienis sutampa su N. Metų švente. Kas praktikuoja pirmus mėnesio penktadienius, kviečiami pasinaudoti Sakramentais.

— Naujųjų Metų dieną, penktadienį, 4 val. p.p. parapijos salėje įvyks parapijos vaikų eglutė, į kurią kviečiamas jaunimas nuo 4 iki 12 metų amž. Programą išpildys altoriaus berniukai, taip pat į programą bus įjungiami visi svečiai. Svečiai bus pavaišinti. Vaikai, dalyvaują eglutėje, neturės jokių finansinių įsipareigojimų, viskas bus veltui. Maloniai kviečiame mūsų mažuosius gausiai atsilankyti.

— Parapijos bažnyčioje kiekvieną sekmadienį pamaldos vyksta 9.30, 11 ir 12 val.

— Gruodžio 22 d. iš parapijos bažnyčios Toronto Vilties kapinėse palaidotas a.a. Petras Šniauka. Velionio laidotuvėmis rūpinosi jo sūnus.

— Šv. Silvestro dieną, gruodžio 31 d., 9 val. gedulingos pamaldos už visus 1959 metais Toronte mirusius lietuvius.

— Pakrikštyta: Vytautas Raimundas Mašalas, Renata Marija Kaminskaitė, Joana Birutė Daržinskaitė ir Raminta Ieva Jankaitytė.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Naujų Metų dieną šv. Mišių tvarka bus kaip kiekvieną sekmadienį.

— Sekmadienį po Naujų Metų, sausio 3 d., visų šv. Mišių metu klebonas T. Placidas darys parapijos metinės veiklos ir parapijos dvasinio stovio pranešimą. Kurie dalyvauja Mišiose salėje, prašomi susirinkti anksčiau, nes tą sekmadienį pamaldos parapijos salėje prasidės ne 11.30 val., bet 11.15 val.

— Nuoširdžią padėką reiškiame kleb. kun. dr. J. Tadarauskui, gražiai mūsų parapijoje pravedusiam trumpą adventinį susikaupimą.

— Pirmos Komunijos ir katechetinės pamokos vaikučiams bei religijos pamokos gimnazistams prasidės sausio 10 d.

— Parap. biblioteka N. Metų dieną bus uždaryta, bet nuo sausio 3 d. ji veiks reguliariai kiekvieną sekmadienį.

— Nuo sausio 3 d. vėl reguliariai pradedamas metinis parapijiečių lankymas. Tą savaitę bus lankomi parapijiečiai šiose gatvėse: Constance St., Geoffrey St., Grenadier Rd., High Park Blvd., Howard Park Ave., Roncesvalles Ave. ir Westminster Ave.

— Kviečiame visus parapijiečius ir kolonijos lietuvius užsiprenumeruoti lietuviškus laikraščius ir žurnalus, ypačiai visiems rekomenduojame savo kolonijos savaitraštį "Tėviškės Žiburius". Be to, prasidedant naujiems metams, kviečiame visus susimokėti metines prenumeratas.

— Kiekvienais metais Kalėdų šventės mėginamos atšvęsti visu galimu iškilmingumu, bet šiais metais jos buvo paminėtos ypatingai gražiai ir iškilmingai, ypač Bernelių Mišios. Prieš šias Mišias buvo gražus religinis koncertas, kurio metu, pritariant vargonais, iš radijo ir televizijos žinomas muz. I. Romanoff smuiku išpildė eilę religinių kūrinių. Mišių metu kalėdines giesmes giedojo parap. choras, labai gražiai išpildydamas ne tik tradicines, bet ir visai naujas, net su solistais paruoštas giesmes. Iškilmingas asistuotas Mišias laikė specialiai svečiuosna atvykęs buvęs parapijos klebonas T. Bernardinas, OFM, kuris kartu su klebonu T. Placidu, OFM, sveikino gausiai bažnyčioje ir salėje susirinkusius tikinčiuosius. Be to, neseniai išpuošta laik. bažnyčia, naujai pertvarkyta prakartėlė, šventėms skirtingai iliuminuotas altorius, eglaitėmis bei gėlėmis išpuošta presbiterija, didelis prie šv. Komunijos einančių tikinčiųjų skaičius — visa tai prisidėjo prie gyvo ir gilaus Kalėdų nakties paslapties pergyvenimo.

— Kalėdų metu parapiją aplankė buv. klebonas T. Bernardinas, OFM, kuris šiuo metu profesoriauja pranciškonų gimnazijoje Kennebunkporte, Maine. Svečias pakartotinai kalbėjo bažnyčioje ir, pasidžiaugęs parapijos žydėjimu, ragino nepamiršti stebuklingos Apvaizdos rankos, kuri šią parapiją regimai vedė nuo jos pirmųjų dienų. T. Bernardinui už šį brangų vizitą labai dėkojame ir tikime, kad jis ne tik mums, bet ir svečiui asmeniškai suteikė daug džiaugsmo.

Sausio 2 d., šį šeštadienį, 7.30 v. v.
Prisikėlimo Auditorijoje
PIRMIEJI 1960 METŲ ŠOKIAI
Gros puikus orkestras
Veiks pilnas bufetas
Turėsime svečių sportininkų iš Kanados ir Amerikos miestų.
Įėjimas $1.50.
Jaunimui $1.00.
Rengia Toronto Lietuvių Jaunimo Sekmadienio Klubas.

Biurokratizmo aukos

Pabėgėlių metų proga Kanados vyriausybė pasižadėjo priimti 100 tremtinių džiovininkų, esančių Europos sanatorijose, kartu su jų šeimomis. Išviso susidarytų apie 4-500 žmonių, iki šiol negalėjusių emigruoti. Pirmoji tokia grupė jau atvyko gruodžio 16 dieną.

Po Europą ir Artimuosius Rytus važinėjęs Toronto "Star" bendradarbis R. Lowman parašė straipsnį, nurodydamas Kanados imigracijos organų darbo biurokratišką absurdiškumą, kai ir dabar, vykdant šią džiovininkų atgabenimo programą, vistiek neleidžiami į Kanadą tokie imigrantai, kurių prašymai atmetami jau eilę metų dėl nesveikų plaučių, nors čia jų laukia šeimos.

Kaip pavyzdžius Lowman nurodo latvį Janį Mikelson, 59 m., ir lietuvę Pranę Norkaitienę, 66 m., kurių šeimos jau seniai Kanadoje ir gyvena Toronte — Mikelsono žmona, dvi dukterys ir sūnus, o Norkaitienės sūnus Antanas ir dvi dukterys. Jie vistiek neleidžiami, nors valstybei jų atvykimas nesudarytų jokios naštos.

Žurnalisto mintis paremė redakcija net dviem vedamaisiais. Įdomu ar tai paveiks užkietėjusius biurokratus ir gražiai kalbančią imigracijos ministerę?

Toronto skautų-čių eglutė

įvyks sausio 3 d. 4 val. p.p. Prisikėlimo parapijos salėje. Trumpa skautų-čių programėlė, Kalėdų senelis su dovanomis mažiesiems, po to vyks šokiai ir arbatėlė. Ne skautai registruojasi pas tuntininkus iki gruodžio 30 d.: D. Keršienę — LE. 6-2781 ir V. Skrinską — LE. 2-2021.

Tuntininkai.

KOMUNISTŲ KLUBAS TORONTO UNIVERSITETE

Kai vad. Kanados Darbo Pažangos Partija pagaliau prisiėmė savo tikrą vardą, ši rudenį ir Toronto universitete atsirado studentų komunistų vienetas, pasivadinęs "Auxiliary Campus Club of the Communist Party". Jo pirmininku ir vadovu yra psichologijos studentas Danny Goldstick.

Gruodžio 14 d. un-to rajone bei rūmuose pasirodė studentų skleidžiamas lapelis "The Communist Viewpoint", kuriame išdėstomos komunistų pažiūros Kanados vidaus ir užsienio klausimais. Jame tarp kitko aiškinama, kad Kanados darbo klasė yra nepatenkinta, kad reikia sukelti didesnę ūkinę depresiją, iš kurios išvaduosianti sovietinė armija. Tarptautinėje plotmėje reikią stoti už vienašališką Vakarų nusiginklavimą, o tada ateisianti pagalbon "draugiška nenugalimoji sovietų armija".

Aišku, kad komunistinis klubas tokio rašto negalėjo platinti, nors tai ir yra nuogai atidengti jų planai. Dėl to universitete kilo triukšmelis. Komunistai studentai kaikur vos nesusipešė su antikomunistais dėl tų lapelių, o komunistų klubo pirmininkas Goldstick įteikė pareiškimą universiteto laikraščiui "The Varsity" pasmerkdamas platintojus ir vieną jų užsipuldamas, kuris betgi sakosi nežinąs, kas tuos lapelius išspausdino, o jis radęs Ekonomikos rūmuose, jam patikę ir dėl to platinęs. Kas tuos lapelius išspausdino, tuo tarpu taip ir neaišku. Lapely esą daug rašybos, gramatikos ir spaudos klaidų.

Rabinas A. L. Feinberg gruodžio 15 d. Toronto universiteto "Draugystės su užjūrio kraštais" klube, dalyvaujant apie 70 studentų iš įvairiausių kraštų, daugiausia spalvotų iš Azijos ir Afrikos, smarkiai kritikavo Kanados imigracinę politiką, atsisakymą paremti JT rezoliuciją pasmerkiančią Pietų Afrikos segregacinę politiką, o taip pat nepripažinimą Kinijos. Prašmatnusis Holy Blossom Temple rabinas, be abejonės, gali turėti savą nuomonę visokiais klausimais, bet koks buvo jo interesas išeiti su savo vyriausybės bei savojo krašto kritika prieš tų pačių spalvotųjų auditoriją? Ar kartais tai nerodo noro parūpinti skriaudžiamosioms spalvotųjų tautoms vadų iš savųjų tautiečių tarpo? Gr.

Otava. — Wenner-Gren koncernas pradėjo derybas su Kanados vyriausybe dėl pravedimo geležinkelio į Aliaską.

Otava. — V. Vokietijos investicijos Kanadoje 1956-7 m. nuo 14 paliko iki 54 milijonų dolerių.

Pamaldos už vysk. K. Paltaroka

Šviesiam vysk. Kazimiero Paltaroko dviejų metų mirties prisiminimui, sausio 3 d., sekmadienį, 11 val. šv. Jono Kr. liet. bažnyčioje pamaldos laikomos už velionio velę. Po šv. Mišių Libera.

Smagus pasilinksminimas

Sausio 9 d., šeštadienį, 7 val. v. Prisikėlimo parapijos salėje Toronto skautų-čių rėmėjai ruošia smagius šokius su negirdėta Toronte programėle, baru, bazaru ir t.t. Atsilankykim — nesigailėsim ir lietuvišką jaunimą paremsime. Ačiū. **Rengėjai.**

A.A. ANTANAS ŠNIAUKA

mirė netikėtai nuo širdies smūgio pereitą sekmadienį 10 val. rytą. Vos nusiskutęs ruošėsi praustis, bet staiga sukrito ir nebesikėlė. Mirė bebaigdamas 67 savo amžiaus metus. Palaidotas pereitą trečiadienį, Mount Hope kapinėse.

Tai buvo senesnės ateivių kartos lietuvis žemaitis. Jo žmona mirė jau prieš keletą metų. Duktė yra Toronte ištekėjusi už vengro, o sūnus Karolis daugelio lietuvių pažįstamas kaip stropus stogų dengėjas bei taisytojas. ("TŽ" jis skelbiasi kaip Swankas). Velionis turi dar vieną suaugusį sūnų Lietuvoje. Porą pastarųjų metų velionis jau nebedirbo ir pardavęs savo turėtus namus gyveno nuomodamas kambarį vienoje lietuvių šeimoje.

Paskirstytas pelnas

Kariuomenės šventės Toronte minėjimo proga gautą pelną, $105, šventei rengti komitetas, susidedąs iš KLB Toronto apylinkės, kūr. savanorių, atsk. karių ir šaulių atstovų, paskirstė šitaip: invalidui kūr. savn. P. Pliskevičiui, gyv. Hamiltone, $50, Lietuvos neprikl. akto signatarui prof. M. Biržiškai, Los Angeles, $55. Pinigus išsiųsti įgaliotas komis. narys kun. P. Ažubalis.

Birutė ir Vyt. Birietai gruodžio 18 d. susilaukė savo pirmgimės dukrelės.

Padėka

Nuoširdžiai dėkoju už staigmenos pokylio suruošimą mano atvykimo iš Venezuelos pas vyrą proga, taip pat ir už labai vertingas dovanas: "Tėviškės Žiburių" leidėjams, pp.: S. ir A. Aušrotams, R. ir P. Bražukams, E. ir S. Cepams, V. ir J. Jasinevičiams, J. ir K. Kaknevičiams, L. ir V. Kolyčiams, A. ir A. Lukošiams, A. ir K. Rusinams, A. Sagevičiui, A. Sauliui, A. ir A. Šapokams ir R. ir J. Žiūraičiams.

Birutė Prakapienė.

Padėka

Gilų dėkingumą norime išreikšti visiems mieliems talkininkams, prisidėjusiems prie mūsų ruošiamos vaikų Kalėdų eglutės.

Giliausia padėka tenka Gerb. klebonui Tėvui Placidui, OFM, ir visiems tėvams pranciškonams, už skelbimus per biuletenius ir leidusiems veltui naudotis sale. Gerb. kun. B. Pacevičiui už mielai paskolintas dekoracijas. Grimoriui p. J. Jagėlai už meniška darbą ir be jokio atlyginimo, p. Greičiūnui už gražiai atliktą Kalėdų senelio rolę. P. Žadavičiui už rūpestingą šviesų tvarkymą, p. Kryžanauskui už muzikos bei garsiakalbio tvarkymą. Ponioms: Česikienei, Javienei, Puterienei, Mažeikienei ir p-lei Matukaitei už talką prie įėjimo. Ponams: M. Jarašiūnui, Virkučiui, Stanioniui ir Vinskui už talkininkavimą prie įvairių darbų. Visiems už atsilankymą ir už aukas tariame gilų ir nuoširdų lietuvišką ačiū.

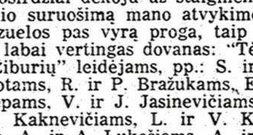
Teatlygina Visagalis visiems, kurie dėl Jo vardo daro mums gera.

Nek. Pr. Marijos seserys.

PARDUODAMAS naujas sinkas su spintele 53 inčių ilgio. **Skambinti RO. 6-9367.**

Nepilnos dienos
(Part-time)
nuolatinis pristatymo darbas
šioje apylinkėje. Pardavinėti nereikia. Canadian Corporation Distributing reikalingi vietos gyventojai lengviems pristatymams visame krašte skelbiamų gaminių pagal sudarytus šios apylinkės klijentų sąrašus.
Patyrimas nereikalingas.
Kandidatas turi turėti gerus važiavimo pažymius, būti patikimas, blaivus ir teisingas, turėti transporto gailmybes, t.y. mašiną ar lengvą sukvežimį ir turėti $1,200 pinigais.
Tai gali atlikti ir turį kitą darbą.
Kreiptis raštu:
Contract Division
SUITE 316,
67 YONGE STREET,
TORONTO, ONT.

MILNES FUEL OIL CO.
atstovas
VYTAUTAS AUŠROTAS
sudaro alyvos sutartis, priima užsakymus alyvos krosnims įstatyti ir visų rūšių anglių pristatymui.
Skambinkite: LE. 5-0527

BALTIC MOVERS
Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. Visos vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montreolį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną North Bay, Sudbury ir kitur.
30 DEWSON ST. TEL. LE.4-1403
TORONTO

Gerų ir sekmingų
Naujų – 1960 – Metų
linki visiems bičiuliams

J. MATULIONIS
Liton of Canada Ltd.
pirmininkas.

380 College St.

VISUS KLUBO NARIUS, JŲ ŠEIMAS, PAŽĮSTAMUS IR VISUS KLUBUI PRIJAUČIANČIUS, MEDŽIOTOJUS - ŽUKLAUTOJUS
ŠV. KALĖDŲ IR
NAUJŲ 1960 METŲ PROGA
SVEIKINA TORONTO LIET. MEDŽIOTOJŲ - ŽUKLAUTOJŲ KLUBO VALDYBA.

Linksmų švenčių ir geros sėkmės ateinantiems metams!

Ačiū ir sudiev

Išvykdamas organizuoti šv. Kazimiero lietuvių parapijos Delhi, Ont., jaučiu pareigą nuoširdžiai padėkoti Toronto lietuvių visuomenei, šv. Jono Krikštytojo parapijai, jos klebonui kun. P. Ažubaliui, kun. kapel. B. Pacevičiui, parapijos komitetui už parodytą pasitikėjimą, nuoširdumą ir pagalbą begyvenant Toronte.

Toks gausus ir nuoširdus išleistuvių pobūvis š.m. gruodžio 13 d. šv. Jono Krikštytojo parapijos salėje visados man pasiliks atmintyje. Didelis ačiū už sveikinimus ir linkėjimus p. J. Matulioniui, šv. Jono Kr. parapijos komiteto pirmininkui; p. V. Skrinskui, Prisikėlimo par. komiteto pirmininkui; p. A. Maloney, parlamento nariui; p. Vyt. Meilui, buv. KLB Kr. Valdybos pirmininkui, p. J. R. Simanavičiui, Toronto apylinkės valdybos pirmininkui, p. O. Jonaitienei, Liet. Kat. Moterų D-jos šv. Jono Kr. parap. skyr. pirmininkei, p. inž. A. Ankudavičiui, Kanados Krašto ateitininkų valdybos pirmininkui, dr. A. Šapokai, "Tėv. Žib." redaktoriui, p. Kaz. Mikšiui, Hamiltono liet. bendruomenės atstovui, p. Kazlauskui, šv. Jono Kr. par. choro atstovui, p. Vyt. Aušrotai, Liet. Kat. Kultūros D-jos pirmininkui, p. M. Abromaičiui, Maironio vardo mokyklos tėvų komiteto atstovui, "Moters" redaktorei p. Iz. Matusevičiūtei, Liet. Kat. Moterų D-jos Centro Valdybos atstovei p. Petraitienei, p. J. Gustainiui, lietuviškosios mokyklos vedėjui ir mokytojams, p. Preikšaičiui, šaulių kuopos atstovui, p. prof. A. Zubriui, k.-savanorių pirm., p. Baneliui, Lietuvių Namų pirmininkui, kun. klebonui P. Ažubaliui, T. Placidui, Prisikėlimo parapijos klebonui, Marijos Mergaičių Sodalicijai.

Esu dėkingas atskiriems asmenims ir organizacijoms už dovanas: šv. Jono Kr. parapijai už gražų mišiolą, p. Jonui Greičiūnui už labai mielą paveikslą, Prisikėlimo parapijai ir Tėvams Pranciškonams už piniginę dovaną, kun. kapel. B. Pacevičiui už albą ir kamžą. Labai ačiū už aukas šeštadieninės mokyklos komitetui, mokytojams, Liet. Kat. Kultūros Draugijai, Liet. Kat. Moterų D-jos Centro Valdybai ir šv. Jono Kr. skyriaus valdybai, šv. Jono Kr. par. chorui, Kanados Kr. ateitininkų valdybai.

Už ypatingai didelę auką dėkoju J. M. Vaškevičių šeimai. Be to, P. Kairiui, prof. ir dr. A. E. Zubriams, dr. A. Pacevičiui, dr. A. Valadkai, A. Sauliui, A. S. Banyliams, A. Diržiui, S. A. Petraičiams, K. Dargiui, V. Užupiui, Dailydžių šeimai, P. Alksniui, K. Kaknevičiui, p. Gudžiauskui, A. Pliopliui, J. Ažuballiui, L. Rudaičiui, P. Kundrotui, J. Greičiūnui, A. O. Kuniučiams, Remeikių šeimai, F. Gikiui, J. Rovui, J. Rugiui, J. V. Sližiams, O. Ališauskienei, V. Montvilui ir daugeliui kitų.

Nuoširdžiai dėkoju komitetui, rengusiam išleistuves, Ponioms, paruošusioms vaišes, p. A. Sakevičiui, gražiai pobūviui pirmininkavusiam, p. St. Dapkui. Visiems už viską ačiū. Visų mielųjų torontiečių lietuvių lauksiu Delhi. Niekados neužmiršiu Jūsų gerumo. Dėkingas už viską,

Kun. J. Gutauskas.

Nuoširdžiai esame dėkingi Prisikėlimo parapijos ir šv. Jono Kr. parapijos Katalikių Moterų D-jos skyriams už parodytą nuoširdumą ir duosnumą mūsų šeimai, šeimos tėvui gulint ligoninėje. Taip pat dėkojame Tėv. Pauliui ir kun. P. Ažubaliui lankiusiems ligoninėje ir kitiems asmenims vienokiu ar kitokiu būdu parodžiusiems mūsų šeimai nuoširdumo. **Venskaičių šeima.**

BR. JONUŠO
12 lietuviškų maršų plokštelė turi nepaprastą pasisekimą ir jau baigiama išparduoti. Kaina $7.
GAUNAMOS:
J. Karvelis, 3322 S. Halsted St., Chicago 8, Ill.

MONTREAL, Que.

Tėvas Venckus, SJ, AV parapijoje pravedęs rekolekcijas, prieš išvykdamas atgal 10.000 mylių į margaspalvių drugių ir tropikinės augmenijos šalį, gruodžio 20 d. pasakė atsisveikinimo pamokslą ir po pamaldų AV parapijos salėje parapijiečiams ekrane demonstravo šviesos paveikslus iš Pietų Amerikos lietuvių gyvenimo.

SLA Montrealio skyrius savo susirinkime įvykusiame AV parapijos salėje, po klebonija, nutarė neužilgo šaukti visuotin. narių susirinkimą, kuriame bus renkama nauja valdyba. Buvo išrinkti kandidatai į centro vykdomuosius organus. Nauju kandidatu iš Montrealio ta o pasiūlyta, t. e. Montrealio skyriaus pirmininko pareigas, žurnalistas J. Kardelis. Susirinkimas pareiškė pageidavimą įtraukti daugiau jaunimo į savo eiles ir numato 1960 m. pavasarį, prieš Velykas suruošti didelį vakarą, Montrealio skyriaus dešimties metų sukakčiai paminėti. Susirinkime dalyvavo 22 asmenys. **J. P.**

Sol. A. Paškevičienė yra pakviesta koncertuoti į Torontą.

Jono Uso sutuoktuvės su Carol Stewart įvyko gruodžio 19 d. AV parapijos bažnyčioje.

London, Ont., vysk. J. C. Cody, kuriam telegrama buvo pasiųsta kun. dr. J. Gutausko išleistuvių dalyvių padėka už įkūrimą lietuvių tautinės parapijos Delhi, Ont., atsakė padėkos laiškučiu, kurį užbaigė šiais žodžiais: "Aš esu tikras, kad šv. Kazimiero parapija klestės gerojo kun. Gutausko globoje ir vadovybėje".

Lietuviška radijo programa "Tėvynės prisiminimai" kiekvieną sekmadienį nuo 1 val. iki 2 val. p. p. duodama iš stoties WHLD, Buffalo, Niagara Falls. N.Y. Banga 1270.

Seselių vaikų darželio eglutė

gruodžio 20 d. Prisikėlimo parapijos salėje turėjo gana gražų pasisekimą. Tėvų ir vaikučių prisirinko pilnutėlė erdvi salė.

Programą išpildė daugiau kaip 50 gražiai aprengtų ir puikiai paruoštų mergaičių.

Pirmiausia, grojant plokštelei Ave Maria, teko pamatyti Prakartėlę su ką tik gimusiu Jėzuliu, Marija, Juozapu, angelais ir visa šventiška aplinkuma. Prie Prakartėlės nuotaikai atitinkanti eilėrašti gražiai padeklamavo dvi mažytės deklamatorės: Sigutė Virkutytė 5 ir Rūtelė Kromerytė 3 metukų.

Imponuojančiai atrodė ir kiek vėliau pasirodęs mergaičių choras, o ypač šauni choro dirigentė — Gražina Mačionytė. Jis išpildė V. Nemunėlio "Meškiuko Rudnosiuko" fragmentą "Ten miške, kur eglės ošia" ir "Jau žiema pas mus atėjo". Po to pasirodė ir Rudnosis su draugais.

Gailausiai itin žavingai pasirodė dvi jaunutės šokėjos: Regina Kryžanauskaitė ir Emilija Čeplikaitė išpildydamos išraiškinio šokio duetinį dalykėlį.

Mažuosius artistus gražiai nugrimavo J. Jagėla.

Pabaigai atėjo šv. Mikalojus (J. Greičiūnas). Jis tarė žodį į mažąją publiką ir visus apdovanojo kalėdinėmis dovanėlėmis. Kiek buvo džiaugsmo ir krykštavimo mažiesiems — sunku net ir aprašyti.

Torontiečiai lietuviai dėkingi Nekalto Prasidėjimo seselėms už kasmet įdedamą triūsą ir paruošima tokių puikių programėlių mažiesiems. **Pr. Al.**

Atvyko A. Girčienė

Prieš pat Kalėdų šventes lėktuvu iš Lenkijos pas savo vyrą Br. Girčių atvyko Aldona Girčienė su keturiolikos metų dukrele Dalia. Jos iš Lietuvos į Lenkiją atvyko prieš dvejis metus. Tolimesnė kelionė pas savo šeimą į Kanadą užkliuvo dėl sveikatos — kanadiečių sveikatos pareigūnai veik per du metu atidėliojo poniai vizos išdavimą, laikas nuo laiko vis tikrindami plaučius. Tik po didelių intervencijų imigracijos ministerijoj vizos galiausiai buvo išduotos. Ponai Girčiai Lietuvoje kartu tegyveno vos šešetą mėnesių. Nelemtas karas Br. Girčių išbloškė į vakarus. Dabar, po tiek metų, šeima vėl laimingai susijungė, poniai gražiai išauginus simpatinga dukrelę Dalią, kurią laimingas tėvas turėjo laimės pamatyti pirmą kartą. Aldona Girčienė, iš profesijos mokytoja, yra šilusi iš šiaurės Lietuvos.

Tradicinė šešt. mokyklos eglutė įvyko gruodžio 28 d. Prisikėlimo salėje, kuri buvo pilna netik kalėdinės nuotaikos, bet ir vaikų bei suaugusių. Nežiūrint lietingo oro, suvažiavo kolonijos prieauglis iš visų miesto kampų. Programa buvo pradėta vaidinimu "Miškas Kalėdų naktį", kuri sukūrė, režisavo ir kuriam dekoracijas paruošė kun. B. Pacevičius. Jis sutelkė apie 50 vaidintojų, jų tarpe ir p. Orentienės baleto studijos mokines. Vaidinimas buvo nuaustas kalėdine nuotaika ir vaizduote, kuri atkvietė sceno Mariją su Kūdikiu, angelus, miškų karalių, nykštukus, snieguoles, stirnas, eglaites ir t.t. Visa tai vaikučiams teikė gražaus kalėdinio džiaugsmo. Grimai buvo paruošti J. Jagėlos, o švieselas tvarkė J. Žadavičius. Po vaidinimo atvyko iš Lietuvos Kalėdų senelis, kuris visus mažuosius apdovanojo dovanomis. **K.**

DISTRICT ESTATE BROKERS
177 Sherbrooke St. W. VI. 2-8501
D. N. Baltrukonis CR. 6-5075
F. Yasutis LA. 2-7879
A. Markevičius CR. 9-9793
A. Budriūnas RA. 2-8035
P. Adamonis RA. 2-2472
P. Baltuonis LA. 6-2084
Pr. Rudinskas HU.1-2957
S. KULIAVAS, sekret. CL. 4-2696
Sekit mūsų skelbimus apie paskirus objektus "NL", "TŽ", "La Press".

TAUPYK, SKOLINKIS
savo kredito kooperatyve "LITAS"
Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.
"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.
Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, PO. 7-4280

AL GARBENS
REAL ESTATE
Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys
1611 Bloor St. W. - - Toronto, Ont.
TELEFONAI: LE. 6-2738, LE. 6-2661. Vakarais — HU. 9-1543

NAUJI TRIPLEKSAI
$9-10.000 įmokėti, legalūs 3-jų butų pastatai su balkonais. Butai po 6 kambarius, moderniškai įrengti. Pilnas rūsys, galima įrengti žaidimo kambarius arba naudoti kitiems patogumams. Vandeniu alyva šildomi. Turi didelius sklypus daržui arba garažams, privatūs įvažiavimai. Gražioj vietoj prie Humber upės. Prašoma kaina $35.000. **Dėl kitų informacijų skambinkite A GARBENIUI**

INDIAN ROAD. $5-6.000 įmokėti, 8 kambariai per 3 augštus, 2 virtuvės ir 2 moderniškos vonios. Vandeniu alyva šildomas. Garažas. Viso kaina $19.500.

EGLINTON - OAKWOOD. $42.500. Naujas tripleksas, 18 kambarių, pilnai įrengtas su pečiais ir šaldytuvais. **$15.000 įmokėti.**

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Naujai atidaryta krautuvė
Right-Time Watch and Clock Repair
2748 Dundas St. W. Tel. RO. 3-1862
Taisomi visų rūšių laikrodžiai ir žadintuvai, darbas atliekamas prityrusio laikrodininko greitai ir sąžiningai.
FELIKSAS BARZDŽIUS